

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů

Katedra krajinné a zahradní tvorby

Fakulta agrobiologie,
potravinových a přírodních zdrojů

Rodinná zahrada v Nespekách

Bakalářská práce

Petra Maršálková
Krajinářská architektura

Doc. Ing. Matouš Jebavý, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Rodinná zahrada v Nespekách" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

Praha 21.04.2023

Poděkování

Tímto děkuji svému vedoucímu práce panu Doc.Ing. Matouši Jebavému, Ph.D, za cenné rady, ochotu a vstřícnost, které mi poskytl při tvorbě bakalářské práce. Velké díky také patří mé rodině a přátelům, kteří mě podporovali nejen při psaní bakalářské práce ale i během celého studia.

Rodinná zahrada v Nespekách

Souhrn

Bakalářská práce se věnuje návrhu rodinné zahrady u architektonicky hodnotné vily v Nespekách. Pro účely této práce byly probádány vily v zahraničí i u nás, aby se získaly poznatky o tom, jakými prvky by mohla být nová zahrada obohacena. Prozkoumána byla například díla od Miese van der Roeho, jako jsou vila Tugendhad, Farnsworth house a dům Lange a Ester.

Nejpřínosnějším dílem byl německý pavilon postavený v Barceloně, který byl inspirativní díky velké vodní ploše umístěné přímo u stavby. Díky této poloze vodní plocha slouží jako vodní zrcadlo architektonického díla. Na dně vodní plochy se nachází malé kamínky. Tento detail byl také vnesen do projektu zahrady. Mezi další architekty patří i Frank Loyd Wright, který navrhl Kaufmanovu vilu, která je celá obklopená přírodou. Le Corbusier a jeho vila Le-Lac byli inspirací díky uměle vytvořenému zarámování okolní krajiny, které bylo i použito v návrhu projektu, kdy pomocí větví stromů byla zarámována samotná vila na zahradě.

Mezi české architekty byli zahrnuti Ladislav Žák, Jaroslav Frágner a Ladislav Lábus. Jaroslav Frágner navrhl vily v sousedství řešeného pozemku, proto také jeho názory byly v návrhu zohledněny.

Kromě toho byly zkoumány mapové podklady a vlastní návrh byl zpracován na základě těchto poznatků. Studium publikované tvorby architektů, kteří tvořili funkcionalistické návrhy, bylo klíčovým faktorem pro vznik celkového konceptu zahrady, který spojuje architekturu a zahradní tvorbu v harmonický celek.

Návrh zahrady respektuje architekturu vily. Tato zahrada je navržena tak, aby byla funkční pro stavbu domů a splňovala aktuální trendy v oblasti zahradní tvorby. Jedná se o propojení stavby a zahrady tak, aby byla harmonickou součástí celkového architektonického díla.

V návrhu zahrady u vily byly zohledněny prostudované materiály. Součástí návrhu je velká vodní plocha přímo u domu, která slouží jako zrcadlo architektonického díla. Díky tomuto prvku se dílo v zahradě objeví pomyslně dvakrát. Dále jsou zde nově vybudované přístupové a příjezdové cesty. Mezi příjezdovými cestami je umístěn reprezentativní záhon s celoročním efektem. Další záhon je umístěn přímo u vstupu do domu. Před domem vede přes vodní plochu lávka, na kterou navazuje cesta z betonových nášlapných bloků, která tak celý dům propojuje se vzdálenější terasou. Terasa je obklopena záhonem ve tvaru řeky Sázavy, která obtéká obec Nespeky.

Klíčová slova: zahrada, rodina, vila, studie, architektura soudobých zahrad

Family Garden in Nespeky

Summary

The bachelor thesis deals with the design of a family garden at an architecturally valuable villa in Nespeky. For the purpose of this thesis, villas abroad and in our country were researched in order to gain knowledge about what elements could be added to the new garden. For example, works by Mies van der Rohe such as Tugendhad Villa, Farnsworth House and the Lange and Ester House were examined.

The most beneficial work was the German Pavilion built in Barcelona, which was inspiring because of the large water area located right next to the building. Due to this position, the water surface serves as a water mirror of the architectural work. At the bottom of the water surface there are small stones. This detail was also brought into the garden design. Other architects include Frank Loyd Wright, who designed the Kaufman Villa, which is entirely surrounded by nature. Le Corbusier and his Villa Le-Lac was an inspiration due to the artificial framing of the surrounding landscape. In my design, I chose to use tree branches to frame the villa itself in the garden.

The Czech architects included Ladislav Žák, Jaroslav Frágner and Ladislav Labus. Jaroslav Frágner designed the villas in the vicinity of the plot in question, so his opinions were also taken into account in the design.

In addition, the map documentation was examined and the design itself was prepared on the basis of this knowledge. Studying the published work of architects who created functionalist designs was a key factor in the development of the overall garden concept, which combines architecture and garden design into a harmonious whole.

The garden design respects the architecture of the villa. This garden is designed to be functional for the construction of the houses and to meet current trends in garden design. It is about linking the building and the garden so that it is a harmonious part of the overall architectural work.

The materials studied have been taken into account in the design of the garden at the villa. The design includes a large water area right next to the house, which serves as a mirror of the architectural work. This element makes the work appear twice in the garden. There are also newly constructed access and driveways. Between the driveways is a representative flower bed with a year-round effect. Another flower bed is located directly at the entrance to the house. In front of the house, a footbridge leads over the water area, which is followed by a path in concrete footblocks, thus connecting the whole house with the more distant terrace. The terrace is surrounded by a flower bed in the shape of the Sázava River, which flows around the village of Nespeky.

Keywords: garden, family, villa, study, contemporary garden architecture

OBSAH

1 Úvod	1
2 Cíl práce	2
3 Literární rešerše	3
3.1 Zahradní a krajinářská architektura	5
3.1.1 Historie rodinných zahrad	5
3.1.1.1 Egypt	5
3.1.1.2 Řecko Řím	5
3.1.1.3 Středověk	5
3.1.1.4 Renesance	6
3.1.1.5 Baroko	6
3.1.1.6 18. století	6
3.1.1.7 19.století	6
3.1.1.8 Secese	6
3.1.1.9 Poválečná architektura	6
3.1.2 Soudobé trendy rodinných zahrad	7
3.2 Funkce zahrady	7
3.2.1 Vztah interiéru a exteriéru	7
3.2.2 Zahradní tvorba	7
3.3 Prvky v zahradě	8
3.3.1 Terasy	8
3.3.2 Ploty	8
3.3.3 Cesty	8
3.3.4 Posezení v zahradě	8
3.3.5 Záhony a rostliny do zahrad	9
3.3.6 Vodní prvky v zahradě	10
3.3.7 Kámen jako architektonický prvek z zahradě	10

3.4 Zahrady u vil	10
3.4.1 Frank Loyd Wright	10
3.4.1.1 Dům Edgara J. Kaufmana	11
3.4.2 Ludwig Mies van der Rohe	11
3.4.2.1 Vila Krölller-Müller	11
3.4.2.2 Dům Lange a Ester	11
3.4.2.3 Pavilon v Barceloně	11
3.4.2.4 Vila Tugendhat	12
3.4.2.5 Dům Farnsworth	12
3.4.3 Vily v Praze	13
3.4.3.1 Schückova vila	13
3.4.3.2 Paličkova vila	13
3.4.4 Adolf Loos	13
3.4.4.1 Müllerova vila	13
3.4.4.2 Scheův dům	14
3.4.4.3 Venkovský dům Spanner	14
3.4.4.4 Venkovský dům Khuner	14
3.4.5 Le Corbusier	15
3.4.5.1 Vila La Roche-Jeanneret	14
3.4.5.2 Vila Le.Lac	15
3.4.5.3 Vila Savoye	15
3.4.6 Ladislav Žák	16
3.4.6.1 Dům Miroslava Hajna	16
3.4.6.2 Vila Lídy Baarové a její rodiny	15
3.4.7 Jaroslav Frágner	16
3.4.7.1 Vily v Nespekách	17
3.4.7.2 Stavby pro Ing. Václava Budila	17
3.4.8 Ladislav Lábus	18
3.4.8.1 Vila Vonoklasy	18
3.4.8.2 Rodinný dům se studiem v Praze Podbabě	18
3.5 Obec Nespeky	18
3.6 Dříve zpracované alternativy zahrady v Nespekách	19

4 Zhodnocení podkladových údajů	19
4.1 Základní informace	21
4.2 Obec Nespeky a okolí	22
4.3 Historické mapy	23
4.4 Širší vztahy	24
4.5 Doprava	25
4.6 Přírodní podmínky	26
4.6.1 Geobotanická mapa	26
4.6.2 Hydrologie	26
4.6.3 Vodní toky	27
4.6.4 Klima	27
4.6.5 Geologie	29
4.7 Územní plán	30
4.8 SWOT	31
4.9 Analýza pozemku	32
4.10. Stávající stav dendrologie	33
4.11. Analýza výhledů	34
5 Vlastní projekt	35
5.1 Vila Nespeky	37
5.1.1 Fotografie řešeného území	40
5.1.2 Půdorys vily	41
5.1.3 Rodina žijící ve vile	42
5.2 Koncepty	43
5.3 Návrh kácení a bourání	46
5.4 Návrh studie	47
5.5 Moodboard	49
5.6 Řezopohled	51
5.7 Vizualizace	53
5.8 Axonometrie	60

5.9. Roční období	63
5.10. Sortiment květin	67
5.10.1 Roční období-efekty textur a barev	69
5.11. Dendrologie v nové navržené zahradě	70
5.12. Doba kvetení	71
5.13. Sortiment stromů a keřů	73
5.14. Osazovací plán	75
5.14.1. Záhon u vchodu do domu-A	75
5.14.2. Záhon u brány, mezi cestami-B	75
5.14.2. Záhon u spodní terasy-C	75
5.14.2. Záhon podrosty v rohu zahrady-D	75
5.15. Ceny rostlin	80
5.16. Technické detaily	81
5.17. Rozpočet	83
5.18. Průvodní a technická zpráva	84
5.19. Fotografie modelu	86
6 Diskuze	87
7 Závěr	89
8 Literatura	91
9 Seznam obrázků	93
10 Seznam tabulek	97

01 Úvod

Nespeky jsou středočeskou obcí ležící jižně od Prahy v krajině poblíž řeky Sázavy. Tato posázavská oblast se již za dob první republiky vyznačovala honosnými vilami a zároveň byla cílem rekreace tehdejší pražské smetánky.

Právě v obci Nespeky se rozhodl manželský pár vybudovat svůj rodinný dům, který si nechali navrhnout od architektů Ladislava Lábusa a Marka Nábělka. Oba tito architekti jsou známí svou precizností a citem pro detaily. Výsledkem jejich návrhu byla moderní vila usazená do rozlehlé zahrady, která je v současnosti označována jako architektonicky velice hodnotná. Její zahrada však není z hlediska zahradní architektury správně využita, působí neudržovaným dojmem a její stávající prvky tvoří nesourodou kompozici.

Tato vila a především její nepřilíš udržované okolí byly inspirací pro vytvoření takového návrhu zahrady, který by ladil oku, souzněl s vilou a zároveň aby splňoval kritéria rodiny, která na zahradě tráví svůj volný čas či vyvíjí jakoukoli jinou činnost.

Literární rešerše práce bude strukturována do tří částí: historický vývoj zahrady u vil, prvky v zahradě a zahrady u funkcionalistických vil od renomovaných architektů. Jedná se například o Miese van der Roheho, Adolfa Loose, Franka Loyda Wrighta, Le Corbusiera, z českých architektů Ladislava Žáka a Jaroslava Fragnera. Poslední část bude dále obohacena o studentské práce z minulých let, které se také věnovaly stejnému pozemku.

Následovat bude samostatná kapitola orientující se na problematiku zhodnocení podkladových materiálů. Její teoretická východiska jsou předpokladem pro realizaci vlastního návrhu projektu zahrady.

Úvodní část vlastního návrhu popisuje stávající stav vily a zahrady, včetně inventarizace dřevin na pozemku. Nebude zde opomenuta ani charakteristika rodiny a zohlednění jejích požadavků. Finální podoba projektu bude vycházet z vytvořených konceptů, jejichž kombinace se stane klíčovým aspektem pro rozmístění prvků na zahradě. Kompozice a sortiment zahrady bude volen tak, aby byla zahrada efektivní v proměně čtyřech ročních období.

02 Cíl práce

Cíle bakalářské práce byly rozděleny do tří rovin z hlediska kompozice zahrady, požadavků rodiny a zohlednění celkové reprezentativnosti vily. Prvotním cílem je vytvořit takový návrh, aby byla zahrada efektivní po celý rok. Druhý cíl dbá na požadavky rodiny. Manžel má citový vztah k prostředí a řece Sázavě. Manželka se věnuje zahradničení a ráda si zacvičí na čerstvém vzduchu. Poslední určujícím cílem práce je přiblížit se návrhům zahrad u vil od renomovaných zahraničních i českých architektů (ze světové tvorby například Ludwig Mies van der Rohe, z českých architektů například prof. Jaroslav Fragner).

03 | LITERÁRNÍ REŠERŠE

Použité pojmy

Vila: Budova, která nenavazuje na jiné stavby a na pozemku je volně stojící. Její funkce je pro rodinné bydlení a pro pobyt na zahradě. Prvotní účel vily sloužil k dočasnému krátkodobému pobytu (Zámečník 2016).Dříve byla vila spojována s letním sídlem, které bylo možné také spojit s hospodářstvím. V antice a renesanci s jednalo o venkovský letní dům (Kalusok 2004).

Vilová zahrada: Může mít dvě funkce, a to je funkce okrasná anebo užitková. Zahrada obklopující vilu může plnit obě funkce najednou (Zámečník 2016). Vilová zahrada je z pohledu vstupujícího návštěvníka vždy reprezentativní, tedy se z hlavního pohledu jedná o funkci okrasnou. Zadní část zahrady slouží jako užitková část (Škrobánek 1925).

Prvek: Jednotka, která je součástí zahradně-architektonického objektu. Může být neživý element, např. technický nebo výtvarný. Také může jít o živý element, např. vegetační (Zámečník 2016).

3.1 Zahradní a krajinářská architektura

Dříve byly zahrady součástí církevních staveb nebo šlechtických rezidencí. Až v 19. století se zahrady staly neoddělitelnou součástí budov. Za městy začaly vznikat první vilové rezistence, které sloužily jako letní sídla měšťanů. Z vesnic poblíž měst se stávala letoviska pro tato letní sídla. Zahrady u takových sídel následovaly trendy, které byly v určitých obdobích žádané. U vil často dominovala okrasná část před užitkovou.

Nyní jsou novým trendem v zahradách ekologické zahrady, které jsou úpravám blízké přírodě. Zahrada pro moderního člověka také znamená určitou míru soukromí a intimity. Zahrada je místo odpočinku, místem pro různorodé aktivity, ale i setkávání přátel a rodiny.

Zahradní tvorba je součástí výtvarné, sortimentální, technologické a pěstitelské znalosti

(Stejskalová 2014).

Při navrhování zahrad je důležité dbát na kompozici trojrozměrného prostoru. Všechny prvky, které se v návrhu objeví, musí mít logické návaznosti. Při tvorbě lze aplikovat principy, jako jsou opakování, rytmus, měřítko, barva nebo návaznost na dané místo. Pro zahradní tvorbu je typické tvoření blízkého detailu tak tvoření v širších vztahů a návazností (Mareček 2022).

V zahradě je zajímavá proměnlivost. Nejde jen o proměnlivost v ročních obdobích ale i vznik a zánik rostlin. Zajímavým prvek je i stárnutí materiálu (Leffler 2019).

3.1.1 Historie rodinných zahrad

3.1.1.1 EGYPT

Úrodné plochy se nacházely jen v deltě a na břehu řeky Nilu. V této oblasti nebylo dostatek srážek

pro zavlažování zahrad, tudíž se na soukromých zahradách budovaly vodní nádrže sloužící k zavlažování pěstovaných rostlin. Umělá jezírka a rybníky se nacházely jak v okrasné, tak i v užitkové zahradě. Vodní prvek se vždy nacházel v centru zahrady a v pravidelných obrazcích ho obklopovaly jiné zahradní prvky, jakými byly záhony a cesty. Zahrady ve starověkém Egyptě měly kultovní, zemědělský i reprezentativní účel. Reprezentativní účel měly zahrady převážně u chrámových komplexů nebo u paláců. Zahrady byly i vymalovány v pohřbívacích komplexech. Pohřební komplexy se nacházely v poušti kvůli bezpečnosti před záplavami z Nilu. I když se nacházely v poušti, byly obklopeny zahradami a stromovými alejemi, které byly lemovány sfingami. Uprostřed takových zahrad se nacházel posvátný háj s posvátným jezerem. Podobnost s typickými zahradami u obytných domů. Záhony u domů byly uspořádány ve čtvercové síti a každý ornament měl svůj druh rostlin. V zahradách se pěstovaly datle, fíky a granátovníky. Záhony okrasného typu byly v zahradách velkým luxusem, protože se musely zalévat z uměle vytvořených nádrží. Zahrady byly obehnány vysokou zdí. Obytné místnosti domu přímo navazovaly na zahradní prostory (Kalusok 2004).

3.1.1.2 ŘECKO A ŘÍM

V tomto období byla budována palácová města. Uvnitř palácových měst nebyl dostatek prostoru pro velké zahrady. Budovy a paláce byly stavěny kolem centrálního atria. V atriih byly málokdy vysazovány květinové výsadby z důvodu, že na ně nebyl v městských plochách prostor. V palácových komplexech byly zahrady členěny na tři části: zelenina, ovocné sady a vinná réva. Dále se v ovocných sadech pěstovaly plody jako hrušky, jablka, fíky a olivy. Část zahrady byla uspořádána a část volně rostoucí. Ve volně rostoucích zahradách byly posvátné háje zasvěcené bohům. V posvátných hájích byly vysazovány olivovníky, pinie, cypřiše, duby a moruše. V Řecku atria nebyla často osazována, ale v Římě bývaly osázené. Lidé, co neměli prostor pro zahradu, mohli navštěvovat veřejné zahrady u sportovišť. Veřejné zahrady obsahovaly parky, kolonády, promenády. V Římě byly často u domů dvory, kterým se říkalo peristyl. Peristylly sloužily k vegetaci (Kalusok 2004).

V Řecku zahrady sloužily hlavně k produkci potravin a k rozjímání. V Římě byly zahrady obohaceny o přívod vody v podobě akvaduktů (Bíba 2009).

O důležitosti vodního prvku se zmiňuje Hessayon (1996) ve své knize, kde píše, že vodní prvky byly nedílnou součástí starověkých zahrad.

3.1.1.3 STŘEDOVĚK

Ranná středověká zahradní architektura byla zásadně v oblasti zemědělství. Venkovské statky a falce měly dvory, které byly podobné antické villa rustica. Většina dvorů měla jen stromy a divoce rostoucí keře. Zahrady sloužily převážně k užitkovým potřebám. Užitkové zahrady se skládaly z ovocných, zeleninových a lékárenských částí. U klášterních zahrad byly lékárenské části za nejpodstatnější. Říkalo se jim herbularius. Kláštery měly kolem sebe i zemědělské polnosti, a to je činilo nezávislé. Sázely se ovocné stromy. Uprostřed rajských zahrad, které byly obehnány peristylem, byl vysazen jeden strom. V pozdějším období byla města obehnána hradbami a na terasách hradeb se pěstovaly plodiny. Květinové záhony byly vysazovány, aby zkrášlily prostor obehnaný hradbami (Kalusok 2004).

3.1.1.4 RENESANCE

Při tvorbě zahrad v renesanci se čerpalo převážně z antiky. Tvorba zahrad byla ovlivněna knihami od Vitruvia. Vily byly postaveny na vyvýšeninách a byly obklopeny rozkvetlými loukami. Díky postavení vil na vyvýšených místech byl z vil výhled do krajiny. V 15. století se vyvinula takzvaná villegiatura, což byla kultura vil. Centrem zahradního umění byla Florenice. Vily Medicejských byly propojeny se zahradou. V zahradách se objevovaly nové prvky, jakými byly pergoly, které se nechávaly porůst vinnou révou. Dále se v zahradách navrhovaly uměle vytvořené jeskyně grotty. Zahrady u vil se dělily na tři části: neuspořádaný les, který mohl být i oborou, ovocný sad a květinové záhony. Zahrady byly obehnány zdí s výklenky na figury. Cesty v zahradách byly vždy pravouhlé a vedly kolem květinových záhonů, aby si návštěvníci mohli prohlédnout květinové výsadby. Někdy mohly být záhonky obehnány malým laťkovým plůtkem (Kalusok 2004).

V této době se hojně používal styl znovuoobjevené antiky. Dům a zahrada byly úzce propojené terasou. Typické také byly rostliny umístěné v nádobách (Bíba 2009).

3.1.1.5 BAROKO

V tomto období vznikl zámecký komplex ve Versai. Tento obrovský komplex paláce a zahrady byl vzorem pro následující barokní projekty. Architekt André Le-Notre tímto položil principy barokních zámků. Barokní zahrady byly řízeny zákony geometrie. Základní stavební jednotkou v barokních zahradách byla osovost. Na osový systém navazoval zámek a další diagonální cesty, kterým se říkalo husí stopa. Zahrady v tomto období byly volně otevřené do krajiny a nebyly obehnány zdí. Zahradní záhony byly vysazovány do komplikovaných obrazců, které vynikly převážně z vyvýšeného místa. Boskety byly spojeny důmyslnou cestní sítí. Parter a bosket společně tvořily petite pare, který vynikl také ze zvýšených ploch. V bosketech se nacházely různé programy jako jsou sochy, grotty, kaskády, vodní prvky, vodní divadla a později i botanické nebo zoologické zahrady (Kalusok 2004). Komplex ve Versai byl vrcholná tvorba barokního slohu. Zahrada byla symetrická spolu se stavbou. Je pravidelně členěná a na průsečích os, vedoucích skrz zahradu, se obvykle nachází fontány (Bíba 2009) . V baroku byl velmi žádaný prvek, který se nazýval Grand Canal. Tento prvek je podlouhlý obdélníkový bazének. Byl často umístován na hlavní osu zahrady nebo tuto hlavní osu zakončoval (Horst 1996).

3.1.1.6 18. STOLETÍ

V tomto období byla preferována spíše krajinářská přírodní zahrada, nežli zahrada upravená a geometrická. Neupravená krajina tak byla ztělesněním svobody a nezávislosti, oproti barokním striktním zahradám. Upravování stromů a keřů už nebylo vyhledávané. Spíše se cenil přírodní vzhled stromů a keřů. První krajinářské zahrady vznikaly přebudováváním areálů, které náležely k zámkům. Tvořené zahrady pak volně přecházely nenásilně do krajiny.

Byly tvořeny i příkopy, aby zahrada vypadala, že končí v dáli v krajině. Rovné cesty byly křížovány nepravidelnými cestami, aby se ze zahrad vytratila osovost. Narušení této geometrie zanikly v zahradách point de vie a byly spíše žádané panoramatické rozhledy. Z rovných ploch se vytvářely nové tvary a tím vznikla nově vymodelovaná přírodní krajina (Kalusok 2004).

Často bývala venkovská sídla pokrytá trávnikem a velkými travními plochami. Významným krajinářským architektem v tomto období byl William Kent, který přenesl přírodu do zahrady a zahradu do přírody. Jeho vlivem nastupuje do obliby styl krajinářských parků. Rozsáhlé plochy tak zaplňovaly trávniky, stromy a vodní plochy připomínající přírodní charakter (Hessayon 2000).

3.1.1.7 19. STOLETÍ

V 19. století se zhoršovalo ovzduší. Kvůli znečištění vzduchu ve městech začaly vznikat sady a promenády. Soukromé zahrady se otevřely veřejnosti pro zdravější pobyt venku. I v tomto období probíhalo velké modelování terénu. Velké znečištění měst vedlo k zakládání nových městských parků a lidových zahrad. Tato místa byla hojně využívána jako společenská místa k akcím nebo k procházkám. Preferovaly se rozevláté koruny a keře, nežli striktně stržžené tvary. Dbalo se na to, aby promenády byly plně zastíněné. Dominovaly domácí dřeviny i rostliny. Podél vodních toků se budovaly promenády. Nově se začaly upravovat zahrady u vil. Dále se rozvíjelo pěstování exotických rostlin, což vedlo k rozvoji velkých skleníků (Kalusok 2004).

V tomto období se nepoužívá pojem krajinářský styl, ale styl umělecké krajiny (Bíba 2009).

K rozvoji zahradní a krajinářské architektury napomohl rozmach zámeckých zahrad a parků. Došlo k tomu v 19. století spolu s rozvojem zámeckých zahrad a přišel do povědomí i širší sortiment vegetace (Mareček 2022).

3.1.1.8 SECESE

Rodinné zahrady byly inspirovány geometrií a symetrií. V zahradách převládaly domácí druhy rostlin i stromů. Osové prvky v zahradách byly inspirovány italskou renesancí. Zdůraznění symetrie a osovosti podpořily loubí a pergoly. Většina prvků v zahradě byla natřena bílou barvou jako důkaz čistého prostředí. Zahrady u vil byly pravidelné a měly užitkovou i reprezentativní funkci. V zahradách převládala jednoduchost, aby se prostor mohl stát multifunkčním. Zahrady sloužily spíše jako užitkové pro samozásobení chudších vrstev. S rozvojem zahradní architektury přišlo hnutí Arts and Crafts. Bauhaus byl považován za architekturu pouze domů bez rozvíjení půdorysu v zeleni. Proto jsou domy jako solitéry zasazeny do krajinářské přírody. Přichází rozvoj střešních zahrad a uzavřených zahrad ze dvou až tří světových stran domem. Například dům rodičů Le Corbusiera (Kalusok 2004).

3.1.1.9 POVÁLEČNÁ DOBA A SOUČASNOST

Díky válce bylo nutné vystavět nové byty pro obyvatele a návrhy zeleně a zahrad šly do ústraní. Rozvoj dopravy ve městech. Ve městech se neprováděla obnova parků a zeleně. Zahrady se tak spíše tvořily v soukromých vlastnictvích u domů a vil. Zahrady měly už obě funkce, jak reprezentativní, tak užitkovou.

Zahrada se tak díky tomuto spojení stává obytnou. Styl užívaný je spíše podobný přírodní krajinářské zahradě, nežli striktní geometrii. V pozdějším období se stavěly krajinářské parky (Kalusok 2004).

Závěr

Vila i letní sídla prošly v průběhu věků velkými změnami. Všechny stavby v průlomu věků mají společné to, aby se jejich obyvatel cítil dobře v zahradě. Ve Starověkém Řecku byly dokonce pro pocit bezpečí kolem zahrad budovány velké zdi. Zahrada díky tomu patřila opravdu jen svému pánovi a pro okolí nebyla vystavována. Následně se zahrada stala monumentálním prvkem u letních sídel a paláců. V 19. století se tvorba zahrad snažila napodobovat přírodu a přírodní zahrady ovládly trendy. Ve funkcionalismu zahrady podporovaly domy, které na nich stály pomocí dotvořených os a linií pomocí geometrie. Geometrie ale může být narušená pomocí plynulého přechodu do přírodní zahrady.

3.1.2.Soudobé trendy v rodinných zahradách

Při návrhu zahrady jsou dvě základní kompoziční řešení, a těmi jsou zahrada pravidelné nebo nepravidelné kompozice. Součástí pravidelné kompozice jsou pravidelné linie a geometrické obrazce. Naopak u nepravidelné kompozice je využívána nepravidelná linie a nepravidelné obrazce. Při tvorbě prostoru je důležité použití větších a menších prvků v kompozici. Dodržením této zásady dojde v prostoru k vyvážené proporcionalitě. V tvorbě prostoru jsou také důležité velké plochy. Nejčastěji to jsou plochy travnaté, vodní nebo zpevněné. Nejmenší plochy zabírají záhony, solitérní skupiny a jednotlivé dřeviny. Při tvorbě zahrad je vhodné řídit se pravidlem zlatého řezu (Stejskalová 2014). U zahrad je u vstupu vhodné umístit reprezentativní část. Vhodné je do takové části umístit záhon nebo zajímavý zahradní prvek. Dnes je nejvíce využívaný princip v moderní zahradní architektuře volná linie, která dodává do kompozice dynamičnost, napětí a lehkost. Použití solitérních dřevin do volných travnatých ploch zajistí zahradě bloudivý stín. Ve volné linii lze pro lepší dynamičnost využít předsazený prvek do travnaté plochy. Tímto prvkem může být květinový záhon nebo i využití kamenů v kombinaci s travinami. Volné linie lze v zahradě využít i v kombinaci s geometrickými prvky (Stejskalová 2014).

U pravidelných zahrad lze v kompozici využít geometrické tvary s pravouhlým křížením cest a prvků. Vhodné je takové kompozice doplnit o vodní zrcadla nebo keřové kulisy.

Trendem v moderních zahradních návrzích jsou volné krajinářské výsadby. V moderní zahradě rodiny a přátelé tráví stále více času. Tento trend si vyžádal reformu v zahradní architektuře, protože je nutné, aby prvky nebyly jen výtvarně vizuálně přitažlivé, ale aby plnily i plně svou funkci. Výtvarné prvky nejsou už žádané v nových návrzích. Dříve se do zahrad umísťovaly plastiky, vázy nebo repliky vzácných soch. Nyní se do zahrad hojně využívají výtvarně pojaté sedací prvky. Sedací prvky a zahradní nábytek jsou nedílnou součástí pobytu na zahradě (Stejskalová 2014).

Zahradní architektura je v současné době spojená s dalšími obory jakými jsou ekologie, životní styl obyvatel, technologie a estetika (Mareček 2022).

Pro moderní vzhled zahrady je důležité, aby zahrada byla funkční, užitná, a aby v ní byl prostor pro odpočinek i pro různorodé aktivity. Moderní styl je doprovázen jednoduchými liniemi a tvary, geometrií a plynulými organickými křivkami. Pokud křivky nějakým způsobem mění svůj tvar, změna by měla mít svůj význam. Například upozornění na nějaký prvek. Vhodné je se vyhýbat velkým konstrukcím, které na sebe poutají zbytečnou pozornost, a osovosti. Dnes se zahrady neuzavírají za velké mohutné zdi, ale stále častěji se objevuje otevřenost do krajiny.

Čisté a rovné linie představují v zahradě formální design, a naopak křivky a uvolněné linie představují styl neformální. V zahradě lze uplatnit takzvaný genius loci neboli duch místa. Při tvoření lze využít uplatnění jedinečnosti jak místa, tak majitelů zahrady. Focail point je velmi výrazný prvek umístěný v zahradě. Může se jednat o výtvarný, vegetační nebo technický prvek.

V zahradě se může na nějaké místo dát důraz pomocí zarámování. Zarámování může být pomocí konstrukčních prvků ale i průhledy mezi větvemi (Prath-Krejčová 2020).

Moderní zahrada je funkčním prostorem, který je vhodný ke hře, odpočinku a také ke tvorbě jídla. Pohledové linie v zahradě by měly být zaměřené na atraktivní místa. Podle požadavků klientů na různorodé činnosti na zahradě vyplývá, že lidé chtějí na zahradě trávit opravdu mnoho času a tím zahradu uzpůsobit všem možným aktivitám (Alexander & Mayers 2017).

3.2 Funkce zahrady

O různých využití místa na zahradě se zmiňuje ve své knize Leffler (2019), kde popisuje jednotlivé pokoje na zahradě od kuchyně, čítárnu a posilovnu.

3.2.1 Vztah interiéru a exteriéru

„Pohledy z velkých okenních ploch a otevřených dveří do zahrady jsou dekorativními živými obrazy, stále se měnícími v každém světle a roční době“ (Fierlinger 1938).

3.2.2 Zahradní tvorba

Dobře navržená zahrada je celek, který nabízí různé možnosti, jak v ní trávit volný čas. Celek musí být navržen jak k odpočinku, tak k činnostem různých druhů osob. Uskupení stromů, keřů, rostlin a spolu s prvky zahradní architektury tvoří harmonii celku a lze tak využít každého volného místa pro určitý program kompozice. Dodržením kompozice v zahradě tak může vzniknout zahradní zákoutí. Zahrada by měla být navržena pro všechny věkové kategorie a měla by dávat prostor pro vlastní tvoření a využití zahrady (Šonský 2005).

Podle Otruby (2002) má mít v zahradě vše své správné místo pro vztah ducha a místa. Protože má na zahradě vše své místo, dává to pocit očisty, pokory a pochopení.

Volba umístění prvků v zahradě souvisí v zahradě s použitými vertikálními nebo horizontálními liniemi (Alexander & Mayers 2017).

3.3 Prvky v zahradě

Důležitým prvkem v zahradě je proporcionalita navržených konstrukcí a vegetace. Kompozice v zahradě by měla ladit s okolím zahrady (Brookes 1997).

3.3.1 Terasy

Terasa je prostor stvořený pro odpočinek v zahradě. Je to prostor, který je rozšířením domu a je to pobytová část pro setkávání se rodiny v teplých dnech. Pro rodinu je to místo k odpočinku, scházení se a komunikaci. Hodnota terasy vzroste použitím vhodného zahradního mobiliáře a úpravou okolí. Terasa může být zastřešená pergolou nebo odcloněná stěnou. Při použití zastřešení terasy pergolou nebo použitím přidanych bočních stěn se frekventovanost používání terasy i při nepříznivém počasí zvýší. Po pergole lze nechat růst popínavé rostliny pro úplné odclonění od nežádoucích pohledů (Šonský 2005).

Terasa je centrem rodinného života v zahradě. Může být dřevěná, kamenná nebo z keramických dlaždic. Terasa může být umístěna přímo v návaznosti na obytnou část domu, ale také může být umístěna dále v zahradě s výhledem na dům. Při výběru materiálu je vhodné, aby ladila s okolím a domem. Velikost terasy souvisí s rozměrem domu a zahrady (Key 2005).

John Brookes (1997) říká, že je důležité přemýšlet o umístění terasy. Terasa může být umístěna na slunná i stinná stanoviště.

Výhodou umístění terasy dále do zahrady bez návaznosti na obytné místnosti je, že obyvatelům domu nebrání zahradní nábytek ve výhledu na zahradu (Leffler 2017).

O umístění terasy píše ve své knize také Mchoy (1998). V knize The ultimate garden planner uvádí, že je terasu možné umístit s návazností na obytné místnosti, stejně tak je vhodné je umístit do vzdálenější polohy na zahradě.

Tento názor uvádí ve své knize také Alexander & Mayers (2017), kde říká, že návaznosti prvků v zahradě jsou důležité. Vhodné je propojovat prvky jako je terasa ještě s nějakým prvkem jako je záhon, který je zaměřený na pozorování z blízké vzdálenosti.

Pokud je zahrada dostatečně velká, je vhodné na zahradu umístit dvě místa vhodná k posezení. Jedno místo je vhodné umístit pro ranní pobyt na východní stranu zahrady. Pro dlouhé letní večery je pak vhodné volit posezení na jihozápadní straně pozemku. Při umísťování terasy je důležité myslet na to, že na jihu a západu je v letních měsících příliš velké teplo pro delší pobyt. Při takovém umístění je vhodné terasu zastínit clonou. Clona může být za použití prvku pergoly nebo i přírodního clonění pomocí větví stromu (Dvořák J. 2020).

Téma umístění terasy na zahradě se věnuje i Himmelhuber (2011), kkde ve své knize píše také o tom, že je vhodné terasu umístit k obývacímu pokoji a díky tomu se tak rozšíří prostor k obývání. Stejně jako Leffler (2019) říká, že terasa je obývací pokoj pod širým nebem.

Na terase nejvíce času obyvatelé tráví v letních měsících, kdy jsou záhony nejvíce rozkvetlé. Při posezení je vhodné za záda umístit krytí pro pocit bezpečí. Může se jednat o pevnou stěnu, ale také o stěnu z živého materiálu jako jsou třeba dřeviny, anebo záhon s použitím vyšších rostlin. Záhon může být také vyvýšený (Dvořák J. 2020).

3.3.2 Ploty

Ploty plní dvě základní funkce v zahradě, a to bezpečnostní a estetickou. V historických zahradách bylo běžnou praxí zahrady oplocovat jen z části a část náznakem oddělit pomocí keřů nebo záhonů. Při oplocování nově vzniklých staveb je možné použít materiál, který se už na domě nachází. Je-li například podezdívka domu z kamene, je vhodné tento materiál zopakovat při tvorbě plotu. Materiál plotu musí být také v souladu s okolím a okolní zástavbou. Jiné oplocení je vhodné k venkovským usedlostem a jiné k moderním rodinným domům. Vhodnými materiály ke stavbě plotů jsou dřevo, kov, kámen, keramické tvárnice nebo beton. Drátěné pletivo, které je často využívané, je vhodné kombinovat s výsadbou, která časem přebere funkci plotu a plot může být odstraněn úplně. Živý plot u domu je vhodný tam, kde jsou vhodné přírodní a půdní podmínky. Proplnou estetickou funkcí zeleného plotu je nutné dřeviny prořezávat, aby zhoustly a vytvořily plynulý obrost (Jelínková et al. 1997).

Podle Dvořáka (1976) je plot nejen estetickým a funkčním prvkem, ale má i psychologický význam. Je to podle něho také vizitkou obyvatel domu. Také kladně hodnotí opuštění od masivních plotů a složitých kovových konstrukcí, které ve většině nahradily minimalistické formy. Z praxe také hodnotí nevyváženost proporcí konstrukce převážně v kamenném nebo betonovém masivním soklu plotu. Dvořák ve své knize apeluje na důslednost použitých materiálů, které k sobě ladí, a také nabádá k použití méně výrazných soklů. Při pomoci s návrhem plotů také může napomoci konstrukce domů a použité materiály na stavbě. Dobré je na plot zopakovat materiál, který se už jednou použil při stavbě.

3.3.3 Cesty

Cesty jsou velmi zatěžovaný prvek v zahradě a zároveň nejdůležitější. Při navrhování nové cesty je důležitá spojnice mezi prvky v zahradě. Spojnice prvků napomáhá k plné funkčnosti v zahradě (Kouselka 2007).

Při tvorbě cest je nutné sledovat, kde každodenně probíhá nějaká aktivita. Také je nutné do zahrady cest umístit minimum. Jedná se o zpevněnou plochu, která je důležitá pro lehký pohyb osob po zahradě, například k odpočívadlu. Nejdůležitější funkci mají cesty příjezdové a přístupové. K materiálovému řešení cest je vhodné použití malty, cihel, betonových dlaždic nebo dlaždic z přírodního kamene. Hladký povrch betonu je vhodný do zahrad s lehkou kompozicí. Naopak přírodní kámen vypadá přirozeněji. Při tvorbě cest je nutné myslet na to, aby se na cestě nedržela voda (Jelínková et al. 1997).

Ve své knize architekt Dvořák (1976) říká, že cesty jsou nedílnou součástí zahrady, ale mělo by se jejich množství omezit na minimum.

Povrchové úpravy jsou důležité pro celkový dojem zahrady. Povrchy v zahradách je lepší volit z jednoho nebo maximálně dvou materiálů, aby došlo ke sjednocení. Vhodné jsou také chladnější tóny a neutrální barvy (Stejskalová 2014).

3.3.4. Posezení v zahradě

Zastíněné místo pro odpočinek v zahradě je v letních horkých dnech nedílnou součástí pobytu venku. Pro lidské vnímání je posezení pod korunami stromů mnohem příjemnější, nežli sezení pod technickým nepřirodním prvkem. Důležité pro pohled ze stinného místa je na osluněné místo nebo na kvetoucí záhon. Lidské tělo je ochlazováno přírodním stínem, ale i tak má člověk pocit, že na tom slunném místě je, a je jím obklopen. Součástí zahradního posezení je zahradní mobiliář. Materiál pro tvorbu zahradního nábytku musí být kvalitní, a proto se pro jeho výrobu nejčastěji používá dřevo, kov, plast a beton. Vzhled zahradního nábytku by se měl přizpůsobit celému konceptu zahrady a designu (Šonský 2005). Z odpočívadla je vhodné mířit pohled na zajímavou kompozici v zahradě. Dříve se umísťovala odpočívadla spíše do vzdálenějších částí zahrady od domu. V nynější zahradní tvorbě je trendem odpočívací část napojit na obytnou místnost domu. Při umístění je nutné myslet na slunce a stín. Každý obyvatel může vnímat prostředí k odpočinku jinak a mít na to jiné požadavky. Je možnost posezení zastřešit pro využití v nepříznivém počasí nebo naopak nechat posezení volné. Při umístění je také nutné dbát rozmístění světových stran. Pod posezením je také vhodné umístit zpevněnou plochu. Trávníková plocha by byla příliš namáhaná na sešlap a její estetické hodnoty by klesly. Zahrada je vnímána jako dalším pokojem. Nábytek v ní může být stabilní nebo přenosný. Stabilní nábytek by měl být vhodně usazen do kompozice. Přenosný nábytek musí být z lehkých materiálů (Jelinková et al.1997).

Terasy tvoří odpočinkový prostor na zahradě. Rostliny kolem terasy mohou být dekorativní nebo také mohou plnit funkci clony od okolního prostředí. Vhodným materiálem pro terasu umístěnou v zahradě je dřevo, jelikož se jedná o organický materiál. Dřevo tak nepůsobí jako cizí element v zahradě (Rittweger 1996).

Pokud je ve vodní ploše umístěn prvek jako je vodopád nebo fontána je vhodné ho umístit v blízkosti stavby kvůli blízkosti rozvodům elektriky.

Vodní prvek je vhodný do letních dnů, kdy zvuk dopadající vody osvěží své okolí (Francis 2000).

3.3.5. Záhony a rostliny do zahrad

Rostliny jsou důležitou složkou zahrad. Důležité je také, aby doba a rozsah kvetení byly působivé po celý rok (Newbury, 2005)

V rodinných zahradách jsou záhony nedílnou součástí kompozice a návrhu. Záhony mohou být samostatné nebo vložené v trávníkové či zpevněné ploše. U pravidelných záhonů se využívají geometrické tvary a lze rostliny vysázet v mozaice. Nyní je trendem záhony neohraničovat. Vhodné jsou záhony i do podrostů stromů. Velkou vizuální roli má i výškové uspořádání záhonu. Celkový záhon může mít i několik výškových úrovní, a to pomocí přirozeného svahu nebo uměle vytvořeného. Atmosféru zahrady doplní barevnost použitých sortimentu.

Na slunná stanoviště se více hodí teplé odstíny sortimentu a na stinná stanoviště spíše chladnější tóny.

Novým trendem v navrhování záhonů jsou i jednobarevné výsadby. Přesto jsou stále hojněji využívané barevné kombinace. Při kombinaci barevnosti záhonů je pravidlem sázet sortiment, který má barevnost vždy na protilehlé straně spektrálního kruhu barev. Při kombinaci barev z opačných stran spektrálního kruhu barev se v záhonu docílí kontrastu a nenastane okamžik fádnosti ve výsadbě. Vhodné je ve výsadbách i střídat texturu, velikost a barevnost listů i květů. Pro nejdelsí kvetoucí efekt je možné do kombinace trvalek vysadit i cibuloviny nebo hlíznaté rostliny. Jako zajímavým zpestřením záhonů je vhodné do výsadby umístit solitérní traviny, které mají neutrální barvy.

Velikost záhonu je odvozená od vzdálenosti místa pozorování vegetace. U teras a ploch se sedacími prvky je vhodné umístit záhon s důrazem na detail. Naopak při větší vzdálenosti pozorování je efektivnější využít plošné výsadby. Při vzdálenějších výsadbách by pozadí mělo být jednotné. Nutné je při výběru sortimentu dbát na správně vybrané druhy na určité stanoviště (Stejskalová 2014).

Návrh sortimentu v zahradě by měl odpovídat charakteristice dané oblasti. Zahrada by svým sortimentem měla být začleněná do prostředí. Ve Velké Británii jsou pro výsadbu typické divoce rostoucí rostliny a ve Spojených státech jsou oblíbené préríjní zahrady. Okolí napoví při návrhu nové zahrady, aby byly vzájemně v harmonii. Začleněním původního sortimentu dodá zahradě ráz. Při použití druhů z různých podnebních pásů nevypadá přirozeně a nedojde k požadované harmonii (Brookes 1997).

Volba sortimentu do zahrad souvisí se stylem úpravy zahrady, účelu a okolí. Zahrada se dělí na tři části, které však nejsou striktně oddělené, ale navzájem se prolínají. U vstupní části do zahrady se nachází okrasná část. Tato partie je vidět z ulice proto se volí barevnější a výrazněji laděný sortiment. Výsadba má zastoupení trvalek, letniček ale i cibulovin a hlíznatých rostlin, které se postarají o brzký jarní efekt. Do takové výsadby se hodí i stálezelené keře nebo dřeviny, které nemají mohutný hustý habitus. Další částí je obytná část, která navazuje na interiér domu. Jedná se ve většině případů o terasu, která tak plochou rozšiřuje obytnou plochu domu. Na terasu navazuje travnatá plocha, která sjednocuje pozemek. Pokud je terasa umístěna vedle záhonu, volba sortimentu by měla být s důrazem na detail, protože se na něj pozorovatel dívá z menší vzdálenosti. Vhodné je volit rostliny s barevným květem nebo i zdobnými listy, které by se o detail postaraly po odkvětu. Poslední částí je užitková část. Tato část bývá obvykle usazená do vymezeného prostoru zahrady. Jedná se o produkční část zahrady.

U přírodních záhonů je vhodné volit ne stejně velké skupiny, aby se předešlo pravidelnosti. Při výběru sortimentu je dobré zjistit, který druh kdy kvete a sázet je, aby vykvétající barvy byly v souladu podle spektrálního barevného kruhu. V době odkvětu rostliny může kontrast květu převzít kontrast listů. Vhodné je například střídání zelené a sivé barvy.

Výškově členité výsadby jsou výhodou. Pro zakrytí půdy a eliminaci růstu plevele se využívají půdopokryvné rostliny. Používají se také jako podrosty vyšších trvalek a solitérní výsadby. Z vyšších rostlin je vhodné vysazovat solitérní traviny. Výsadbu lze doplnit i většími kameny (Michálková 2021).

Barvy výsadeb mohou do zahrady přinést žádoucí klid. Vhodnou barevnou kombinací je modrá a žlutá. Pro klidnější atmosféru lze zvolit barevnou kombinaci se zelenou barvou (Oudolf & Gerritsen 2019).

3.3.6 Vodní prvky v zahradě

Voda v zahradě přináší klid, pohyb, zrcadlení nebo také zvukové efekty. Vodu lze v zahradě uplatnit ve větším měřítku jako nosný prvek kompozice nebo v detailu. Vodu lze využít jako výše uvedené nebo jako prvek ke koupání v podobě bazénů. Prvek v podobě bazénů je většinou použitý ve větším rozměru, proto je důležité jeho osazení do prostoru. Bazén a terasa spolu na zahradě nejčastěji tvoří nerozlučnou dvojici (Šonský 2005).

V minulosti vodní nádrže a bazény sloužily spíše jako okrasný prvek v zahradě, nyní je vodní plocha využívána spíše ke koupání. Vodní plochy, které slouží pouze jako okrasný prvek zahrady, by se měly umísťovat spíše do okrasné části zahrady nebo by se měly vázat k prvkům v zahradě, například k terase. Nejmenším vodním prvkem v zahradě je pítka pro ptáky, které lze umístit jako doplněk kompozice (Dvořák M. 1976).

Velikost vodní plochy plánovaného bazénu nebo nádrže by neměla být větší, nežli je zastavěná plocha domu. Při návrhu je důležité dbát na proporce prvku. Nedílnou součástí vodního prvku je i cirkulace vody. Pro cirkulaci vody je třeba v blízkosti prvku umístit šachtu pro čerpadlo. Aktivní cirkulace je nutná pro oběh a filtraci vody, aby nedošlo k jejímu znehodnocení. K vodnímu prvku je možné navrhnout lávku nebo můstek. Lávka se skládá z jedné nebo více desek, naopak můstek je montovaný z více prvků (Doležal 2006).

Voda je v zahradě opakem rostlin, zároveň vodní hladina dokonale odráží přírodu kolem sebe a slouží tak jako přírodní zrcadlo. Stojatá voda v zahradě dodává zahradě klid a tekoucí voda svým zvukem zpřijemňuje atmosféru (Brookes 1997).

Vodní hladina je nejsvětlejším prvkem v zahradě. Má vlastnost světlo odrážet. Výhodou vodní hladiny je i to, že přitahuje vše živé. Díky tomu může vytvořit atmosféru (Leffler 2019).

Vodní prvek je častěji ceněn více díky svému zvuku, nežli díky pohledu na vodní hladinu (Brookes 2002).

3.3.7 Kámen jako architektonický prvek v zahradě

Kámen v zahradě může sloužit jako doplňkový prvek kompozice. Je vhodný do zákoutí bez nápadné zeleně i jako doplněk. Kámen lze umístit do zahrady jako solitérní prvek, tak i ve skupinách. Kámen se hodí do zahrady v kombinaci s vodním prvkem i s vyššími travinami. Vhodné je ho také umísťovat k nízkým poléhavým jehličnanům (Dvořák M. 1976).

3.4. Zahrady u vil

Projektování rodinných zahrad je podle Otokora Fierlingera nejmenší krajinářský úkol. Ačkoliv se jedná o malý úkol, obtížnost se skrývá ve vytvoření kompozice na malé ploše, aby byla ve vzájemném souladu s vyhověním požadavků majitele. Zároveň je nutné zachovat myšlenku kompozice návrhu (Zámečník 2016).

Purismus

Jedná se o čistý styl se snahou opustit od cizích vlivů. V památkové péči v 19. století se purismus věnoval obnově historických staveb pomocí čistoty a návratu k původnímu slohu, ve kterém byla stavba vystavěna. Purismus v architektuře vyvrcholuje v 1. polovině dvacátých let 20. století. Purismus si zakládá na použití geometrických tvarů a také se odproštuje od používání dekorací a ozdobných prvků. Díky použití geometrických tvarů tak tvorba docílí harmonické kompozice(Vávra 2001).

Funkcionalismus

Jeho hlavní funkcí je dbát na účel a praktičnost stavby. Tento styl byl vytvořen meziválečnou avantgardou ve 20. až 50. letech 20. století. Na vzniku tohoto směru se podílela významná hnutí jako jsou například Bauhaus, De Stijl a také tvorba architekta Le Corbusier. V roce 1927 Le Corbusier zformuloval pět bodů moderní architektury, které aplikoval na svém návrhu vily Savoye. Jsou jimi: použití sloupů, tím se vyvýší dům a rozšíří se prostor zahrady, anebo prostor může sloužit jako parkování a nemusí tak garáž nebo parkovací stání ubírat ze zeleně na zahradě, střešní zahrady vznikají pomocí plochých střech, tyto terasy bývají využité k obytnému účelu, dále se aplikuje volný půdorys se skeletovou konstrukcí, nosný skelet nese konstrukci střechy. Díky této konstrukci se ve stavbě nenachází nosná stěna a ani obvodové stěny nejsou nosné. Používají se pásová okna pro prosvětlení interiéru a volné průčelí. Volné průčelí také nemá nosnou konstrukci. Používá se převážně železobeton, ocel a sklo. Funkcionalismus není pouze stylem staveb, ale proniká i do tvorby interiéru a nábytku (Vávra 2001).

Památková ochrana funkcionalistických staveb je v rozporu s filozofií funkcionalismu. Funkcionalismus se při stavbě jednoduchých staveb chtěl držet toho, že domy jsou strojem na bydlení a chtěl se oprostít od vlivu historie (Platovská & Sedláková 2004).

3.4.1 FRANK LOYD WRIGHT

Frank Loyd Wright se narodil v roce 1867. Vystudoval stavební inženýrství na University of Wisconsin school of Engeniering. Avšak po prvním roce odešel do Chicaga, kde pracoval pro architekta Louise Sullivana. Po 7 letech od něj odešel, protože se nepohodli z důvodu, že si Wright ve volném čase dělal projekty na černo. Po odchodu se začal věnovat projektům préríjních domů, a to v letech 1900-1911. Préríjní domy se vyznačovaly horizontálními proporcemi. Předsazené střešní a stropní konstrukce často zastřešovaly terasy. Půdorysy takových domů byly otevřené. Na toto navázal Mies van der Rohe se svým volným půdorysem, který aplikoval ve vile Tugendhat nebo v pavilonu v Barceloně.

V jeho projektech byly materiály přiznané a viditelné. Jednalo se o železobeton, kámen, dřevo a ocel. V pozdějších letech se věnoval projektům, které byly pojmenovány jako organická architektura. Tento pojem pochází od Lousie Sullivana (Pfeiffer 2004).

3.4.1.1 Dům pro Edgara J. Kaufmana

Dům se nachází v Mill Run v Pennsylvánii. Budován byl v letech 1935-1939. Jedná se o pozemek obklopený přírodou. Na pozemku se nachází les, potok a skála. Koncept domu spočívá v umístění člověka do přírody a fungování ve vzájemné harmonii. Frank Loyd Wright díky svému pobytu na farmě v dětství měl úzký vztah s přírodou. Dům je zajímavý tím, že se dokonale přizpůsobil přírodě a protéká jím potok, který se mění ve vodopád. Dům nemá zahradu se záhony, jak je tomu zvykem z projektů v Evropě, ale je volně vsazen do přírody a respektuje její přirozený tok (Pfeiffer 2004).

Obr. 01-Fallingwater house, zdroj: archizone

Obr. 02-Fallingwater house, zdroj: archizone

Závěr

Jeho dětství na farmě se promítlo do jeho tvorby. Jeho tvorba se vyvíjela od préríjních domů až po jeho nejznámější stavby jako je zmiňovaná Kaufmannova vila a také tvorba veřejných staveb jako je například Guggenheimovo muzeum.

3.4.2 MIES VAN DER ROHE

Mies van der Rohe se narodil v roce 1886. Stal se jedním z nejvýznamnějších architektů i přesto, že neabsolvoval žádnou architektonickou nebo stavební školu. Jeho zkušenosti pramení ze zaměstnání jeho otce, který pracoval jako zednický mistr a vlastnil malou kamenickou dílnu. V roce 1902 vystudoval průmyslovou školu v Cáčách a pracoval v té době u nejvýznamnějšího architekta v Německu u Petera Bahrense, který byl učitelem Le Corbusiera a Waltera Gropia. Jeho práce byla tvarově jednoduchá, čistá a měla dokonalé proporce. Rád pracoval s kovem, což se projevuje v mnoha jeho stavbách (například viditelný skelet ve vile Tugendhat).

Ve svém životě se seznámil s principy hnutí De Stijl, které stálo u zrodu funkcionalismu. V letech 1921-1922 se věnoval projektování výškových a administrativních staveb. Díky použití železobetonu, oceli a skla patří tyto stavby k nejvýznamnějším dílům německé ranné moderny. Jeho nejznámější díla v Evropě jsou německý pavilon v Barceloně, který byl vystaven na mezinárodní výstavě v letech 1928-1929 a také jeho návrh vily Tugendhat v Brně. Obě díla jsou spojená díky pojmu kontinuální prostor. V letech 1930-1933 se stal ředitelem berlínského Bauhausu. V roce 1938 emigroval do spojených států amerických a stal se ředitelem Armor Institute. Jeho tvorba měla vliv na vývoj architektury v dalších letech. Jeho stavby byly převážně z ocelového skeletu a skla. Tato konstrukce je často přirovnávána k tělu, kostem a kůži (Kudělka & Teplý 2001).

3.4.2.1 Vila Kröller-Müller 1912-1913

Vila byla vyprojektovaná jako více budov s plochými střechami. Jejich rozmístění na pozemku bylo vytvořené tak, aby svými tvary polouzavíraly nebo úplně zavíraly zahrady. Zahrady byly lemovány dlouhými galeriemi a kolonádami. Hlavní stavbou byla dvoupatrová pravidelná budova. Tato stavba byla čelní stranou odsazená od bočních přístaveb. Zahrada domu je obklopena navrženými hmotami. Zároveň je venkovní prostor spojen s budovami kolonád. Zahrada byla navržena s terasami, aby celá stavba zapadla do okolního přírodního parku. Tento plán však nebyl nikdy realizovaný a zůstal jen v podobě modelů a výkresů (Zimmermanová 2007).

3.4.2.2 Dům Lange a Ester 1927-1930

Dům byl navržen tak, aby byl jeho uživatel ve spojení s venkovním prostředím. Do zahrady má dům velká okna. Z domu se dalo přímo vyjít na terasu a užívat si pobyt venku. Stavba byla od okolí oddělena terasou s opěrnou zdí (Zimmermanová 2007).

Obr. 03-Dům Lange a Ester, zdroj: wikiarquitectura

3.4.2.3 Pavilon v Barceloně 1928-1929

Pavilon v Barceloně byl vystaven ke slavnostním účelům. Jeho dnešní podoba není původní, ale je pouze napodobeninou. Několik let po otevření pavilonu se musel zbourat a postavit znovu. Důvodem byl kvapný termín dostavby a nedokonalé stavební principy. V této stavbě jsou použity principy volného půdorysu. Vzorem byl antický chrám, který má svou základnu vyvýšenou. Tento pavilon má svůj sokl z travertinu.

Z jihu pavilon obklopuje zeď, která má tvar "U". Tato zeď končí u obslužné přístavby. Z jihovýchodní strany pozemku se nachází velký bazén, který má kraje kryté přečnivajícími deskami. Tímto prvkem dotváří dojem, že voda zatéká daleko pod sokl. V tomto velkém bazénu se nacházely lekníny. Na severní straně je zeď ze zeleného mramoru, která lemuje menší bazének. V malém bazénku je umístěna socha ženy. Socha je v nadživotní velikosti a zdraví vycházející slunce. Dílo je od sochaře Georgeho Kolbeho. Střecha pavilonu je položena na chromových sloupech. Chromové sloupy jsou lesklé a odrážejí okolí. Díky tomuto efektu střecha vypadá, že se vznášá nad obytnými prostory. V celé stavbě byly použity drahé kameny jako jsou syenit, zelený mramor a onyx. Prostor byl doplněn tónovaným sklem. Pavilon má volný půdorys, a tak je pavilon dokonale otevřený do okolí. Na jihu stavby je polouzavřený prostor, který dovede podél travertinové zdi zpátky k velkému bazénku. U travertinové zdi je travertinová lavička, která láká návštěvníka ke krátké pauze a rozjímání nad výstavou či debatou uvnitř pavilonu (Zimmermanová 2007).

Obr. 04-Pavilon v Barceloně, zdroj: archiweb

Obr. 05-Pavilon v Barceloně, zdroj: archiweb

3.4.2.4 Vila Tugendhat 1928-1930

Tato vila byla pro architekta lákavým projektem z důvodu volné ruky od manželů Tugendhatových. Stavba měla být uskutečněním všech představ o bydlení a designu nábytku. Prvním úkolem při navrhování byl svažité terén. Architekt se proto rozhodl, že stavba bude z ulice uzavřená jednopodlažní budova a bude se otevírat se svahem. Architekt čerpá z barcelonského pavilonu, jehož principy jsou upravené na rodinné bydlení. Použití principu volného půdorysu. Hlavní vchod je umístěn za stěnou z mléčného skla, která je zakončena obloukem. Pod tímto obloukem se nachází úzké schodiště, které vede do hlavní obytné místnosti. Tato hlavní plocha má rozměr 280 metrů čtverečních. Ve vstupním podlaží se nachází ložnice, koupelna a velká terasa s pergolou a půlkruhovou lavičí. Tato terasa nabízí výhled na město. Hlavní obytný prostor má tři funkce, a to obytnou, přijímací a pracovní. Tyto funkce jsou oddělené stěnou z onyxu, půlkruhovou stěnou z makasarského ebenu a závěsy. Jídlna je oddělena ebenem a pracovní prostor od obývacího pomocí onyxové stěny. Pracovní část má sedací

koutek, knihovnu a zimní zahradu. Ve volném půdorysu domu jsou použité chromové křížové sloupy. Díky velkým oknům, která jsou od podlahy po strop, je uživatel stále propojen s okolní přírodou a zahradou. Z jídelny je tak vidět přímo na smuteční vrbu z vyšší úrovně. Vrcholem propojení s exteriérem jsou okna, která díky mechanismu zajišťují do podlahy. Otevírá se tak doslova panoramatický výhled. Z jídelny se vychází na terasu. Z této terasy vedou schody přímo na zahradu. Dílo je občasné kritizované za příliš snobské a dostalo nelichotivý název soukromý palác (Zimmermanová 2007).

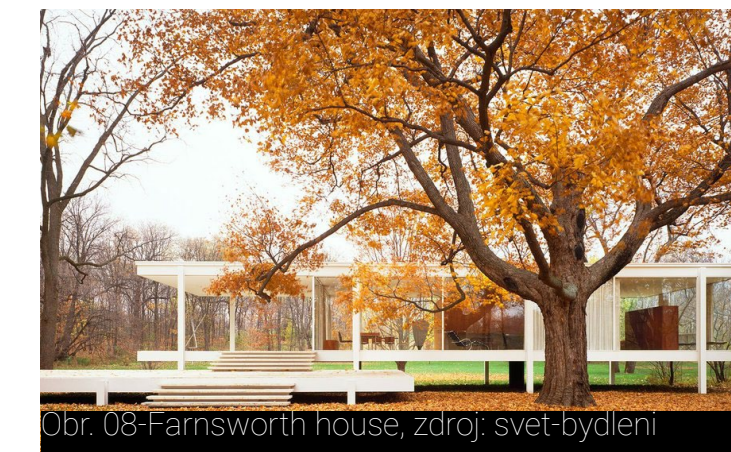
Obr. 06-vila Tugendhat, zdroj: e15

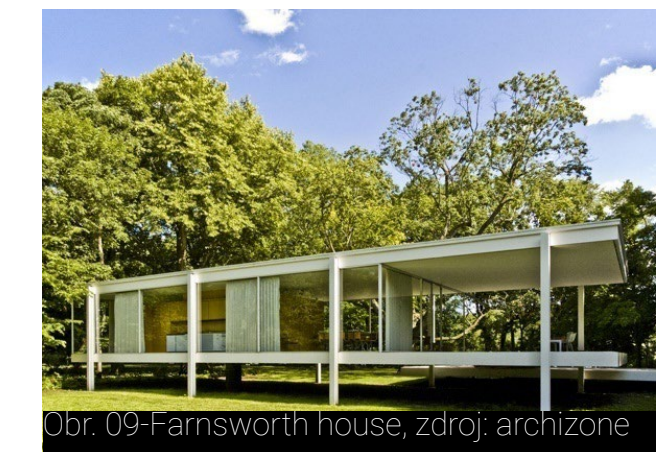
Obr. 07-vila Tugendhat, zdroj: atelierkrejcirikovi

3.4.2.5 Dům Farnsworth 1945-1951

Jedná se o otevřený skleněný vikendový dům, který byl postaven pro lékařku Edith Farnsworthovou. Tato stavba je nejradiálnějším návrhem architekta Ludwiga Miese van der Roheho. Dům se nachází na zalesněném pozemku poblíž řeky Fox. Celý dům včetně střechy je nesen ocelovými nosníky. Rozhodnutí pro prosklenou stavbu architekt objasnil: naše domy by neměly svou barevností narušovat přírodu, příroda by neměla být narušována, ale měla by být nechána volně růst bez našich zásahů. Proto je také skrz celý dům vidět i přírodu za ním. Podle slov lékařky byl dům neobyvatelný a vedla proto s architektem soudní spor. Dům je ale i přes nespokojenost majitelky elegantní jednoduchou stavbou (Zimmermanová 2007).

Obr. 08-Farnsworth house, zdroj: svet-bydleni

Obr. 09-Farnsworth house, zdroj: archizone

Závěr

Architekt Mies van der Rohe dokázal, co v té době bylo skoro science fiction. Dokázal navrhnout prosklené stavby plné světla a průhledů do krajiny. Díky použití kvalitních materiálů i strohé interiéry inspirují bytové

designéry dodnes. Do vily Tugendhat z ulice není vidět to samé se pohledu z ulice straní u zahrada u vily. Když návštěvník projde ve vile ze vstupní místnosti malým schodištěm do obytného prostoru naskytne se mu neuvěřitelný až nekonečný prostor s výhledem na celé město. Tento moment překvapení velkorysosti prostoru kopíruje i zahrada. Zahrada se rozprostírá pod vilou a je v mírném svahu. Zahrada je slunná plná světla stejně jako její dominanta, která se nachází na vrchu svahu. Zahrada není rušená žádnými velkými stromy soliterně umístěnými v travnaté ploše. Je to velká travnatá plocha, která nabízí k více aktivitám. Je v tom vidět podobnost s hlavním obytným patrem vily. Hlavní obytné patro vily také nemá plně uzavřené místnosti a jsou všechny otevřené do sebe. Nové je zde vybudován trvalkový záhon pod vedením ateliéru Krejčerkovi. Ateliér použil rostliny jako je rozchodník, chrpa, pryšec nebo také plaménky (astronet 2023).

3.4.3. VILY V PRAZE

3.4.3.1 Schückova vila 1928-1930

Tato vila je dílem dvou architektů Ernsta Mühelsteina a Victora Fürtha. Jejich dílo je ztělesněním všech funkcionalistických znaků. Rysy aplikované na návrh jsou skeletová konstrukce, střešní terasy a pásová okna. Vila je umístěna do okolní zeleně. Na zahradě domů se nachází jezírko se záhony v jedné ose s budovou. Pravidelné tvary doplňují střížené keře (Kouselka 2007).

Obr. 10-Schückova vila zdroj: slavne vily

Obr. 11-Schückova vila zdroj: slavne vily

3.4.3.2 Paličkova vila 1932

Architektem vily byl Mart Stam. Paličkova vila je jednou z vil na osadě Baba, která byla vystavena jako velká mezinárodní výstava moderního bydlení. Paličkova vila je také jediná vila na Babě, kterou navrhoval zahraniční architekt. Výsledkem nynější podoby není jen samotný návrh architekta, ale také nese změny od majitele. Interiér vily je dílem Ladislava Žáka. V roce 2003-2004 proběhla rekonstrukce vily, do vily léta zatékalo střešní konstrukcí. Architekt Ladislav Lábus jezdil spolu s novými majiteli po výstavách a jejich konání bylo úspěšné, když v kanadském centru architektury v Montrealu našli dosud neobjevenou variantu návrhu vily od architekta Marta Stama

Tento objev byl zásadní pro novou adaptaci vily. V rekonstrukci proběhlo zateplení vily a půdorysné propojení jednotlivých místností. Z údržbových prostor a komory pro služku vznikl ve vile samostatný byt (Kouselka 2007).

Dlouho bylo o Paličkově vile známo, že poslední finální návrh není návrhem původního projektu od Marta Stama, ale že jde nejspíše o stavebníkovu inovaci. Díky objevení poslední varianty, která dodnes stojí na Babě, a která byla objevena v Kanadě, je objasněno, že za finální podobu je zodpovědný právě Mart Stam. Tyto mylné domněnky, že nejde o jeho finální návrh, se postaral fakt, že nebyl přítomen při stavbě vily (Platovská & Sedláková 2004).

Obr. 12-Paličkova vila, zdroj: e15

Obr. 13-Paličkova vila, zdroj: prázdné domy

3.4.4 ADOLF LOOS

Narodil se 10. 12. 1870 v Brně. Studoval střední průmyslovou školu v Liberci a později i v Brně, kterou zakončil maturitou. Mezi lety 1889-1893 studoval architekturu na technické škole v Drážďanech. Jeho tvorba se úplně oprostuje od secese. Jeho díla nemají žádné ornamentální dekorace. Ve svých dílech uplatňuje kvalitní materiály jako jsou různé druhy dřeva nebo kamene. Příkladem je toho například dámský budoár v Müllerově vile, který je obložený citronovým dřevem. Do architektury zavedl pojem raumplan neboli volný plán, který uplatnil v pražské vile ve Střešovicích. Jeho tvorba pomohla při rozvoji funkcionalismu (Loos 2000).

3.4.4.1 Müllerova vila 1928-1930

Vila se rozprostírá v rohovém svažitém pozemku, který směřuje k severu. Budova je nejznámější dílo architekta Adolfa Loose, který při návrhu spolupracoval s architektem Karlem Lhotou. Interiér majestátní vily je obohacen o luxusní materiály například o ušlechtilý kámen, exotická dřeva, textil, kůži a matované sklo. Pro Adolfa Loose byla tato zakázka ztělesnění názorů a myšlenek, a to hlavně díky neomezenému rozpočtu manželů Müllerových. Interiér vily je založen na konceptu raumplanu a překvapivých průhledů. Exteriérový vzhled je podmaněn osovostí a asymetrií fasád (Kouselka 2007).

Okolo příjezdové cesty se nachází opěrná zídka se záhonem. Krychlová fasáda s nepravidelně umístěnými okny byla kritizována jako nemístná. Parcela je na svažitém pozemku s výhledem na historické centrum Prahy. Stavba se tak řadí mezi domy s dobrou adresou (Sarnitz 2004).

Obr. 14-Müllerova vila zdroj: academia

Obr. 15-Müllerova vila zdroj: adolfloos

3.4.4.2 Scheův dům 1912-1913

Stavba se nachází ve Vídni. U Loosových návrhů jsou použity nejčastěji dvě tvůrčí zásady raumplanu a terasovité uspořádání. Dům je spojen s terasou, ze které je přímý výstup na zahradu. Výstup na terasu je z východní ložnice, je to symbolika pro svobodu a propojení pohledu z interiéru do exteriéru. Tento prvek se nazývá "open-air". Realizace domů se po dobu výstavby potýkala s úřady, které nařídily, aby terasovitá fasáda domu byla porostlá břečťanem. Nedílnou součástí projektu je i zimní zahrada. Venkovní prostor kolem vily je rovinný terén porostlý trávnikem. Hlavním propojovacím prvkem domu a zahrady je terasa, která vede na vybetonovanou plochu a navazuje na trávnik. Je to místo pro posezení a pobyt s výhledem do zahrady. Terasa je obohacena o nádoby s rostlinami (Sarnitz 2004).

3.4.4.3 Venkovský dům Spanner 1923

Dům se nachází na svažitém pozemku, který je situovaný do oblasti pěstování vinné révy. Parcela je součástí vinařské obce Gumpoldskirden v Dolním Rakousku. Tato oblast je vhodná pro pěstování vinné révy díky jihovýchodnímu svahu. Na pozemku stávala ruina domu, která posloužila jako podstavec pro nově plánovanou stavbu. Malý dům je vystaven s pohledem na přilehlé vinice v kubistickém stylu a je v kontrastu s okolní krajinou. Symbolika domu se projevuje ve vertikalitě domu a svahu. Hlavní tři místnosti domu jsou přístupné z terasy s výhledem na vinice. Spodní patro domu je obrostlé popínavými rostlinami. Vedle posezení pod terasou je záhon s jarním efektem. Z místa pro sezení vedou schody na trávnik. Z každé strany schodů je nádoba s rostlinami (Sarnitz 2004).

Obr. 16-Dům Spanner, zdroj: thecharnerhouse

3.4.4.4 Venkovský dům Khuner 1929-1930

Koncem 19. století došlo ke změně k oblasti využití volného času obyvatelů a rozvoji nových dopravních možností. V rámci rozvoje dopravy došlo k vyhledávání obyvatel prázdninového či víkendového bydlení v okolí měst. Unik z města do krajiny a přírodního prostředí. Letní byt či letní sídlo bylo převratné při navrhování architektury a zahrad. Byl to revoluční převrat ve vztahu mezi venkovem a městem. Architekt Adolf Loos byl vášnivým cestovatelem, tak si byl tohoto fenoménu vědom. Navrhovaný dům v Krezbergu u Payrbachu v Dolním Rakousku je umístěn na masivní kamenné podezdívce. Návrh obsahuje plochou střechu s terasou pro pohled od okolního lesního porostu. Obytná část se otevírá na sever v podobě velkého panoramatického okna. Krajina je díky velkému oknu v interiéru vnímána jako živý měnící se obraz. Zahradu k domu navrhovala zahradní architektka Grete Salzeová. Z panoramatického okna je výhled na skalku se schody a březový háj. Pod tímto hájem se rozprostírá trávnik (Sarnitz 2004).

Obr. 17-Dům Khuner, zdroj: ajar.arena-architecture

Závěr

Architekt Adolf Loos je známý především použitím raumplánu v Müllerově vile. Jeho víceúrovňový plán je takovým protikladem pro volný půdorys, který používal Le Corbusier ve své vile Savoye. Ve vile od Adolfa Loose je překvapením, kam povede malé úzké schodiště. Například jedno takové schodiště navede do dámského budoáru, který je menší a stísněný. Naopak užší schodiště ve vile Tugendhat dovede obyvatele do obrovského světlého prostoru. Tyto dva kontrasty se propisují i v zahradách vil. Müllerova vila je v kopci a její členění působí až terasovitě jako její vila. Má více úrovní a při pohledu na zahradu nám může napovědět, jak to vypadá ve vile samotné. Vila i zahrada žije v symbióze.

3.4.5 LE CORBUSIER

Architekt Le Corbusier je označován za léčitele nemocných měst (Cohen 2005).

Do architektury vnesl pět bodů moderní architektury viz kapitola Funkcionalismus (Vávra, 2001).

Le Corbusier po válce změnil styl své tvorby a ponechával na svých stavbách příznatý materiál jako je železobeton, kámen a dřevo. Protikladem jeho tvorby byl Mies van der Rohe, který chtěl chaos po válce zamaskovat čistotou a všechny konstrukce byly schované za úhledné omítky. Le Corbusier se rozhodl pracovat ve svých projektech s pravdivým materiálem na základě hnutí Arts and Crafts (Hollingsworth 1988).

3.4.5.1 Vila La Roche-Jeanneret 1923

Vila se nachází v Paříži. Jedná se o dvojdom s pozemkem s venkovským duchem. Je to dům se symetrickým půdorysem. Tento návrh díky velkým skleněným plochám vzbudil plno spekulací a nedůvěry, protože to byl návrh, který popíral vše, co se dosud stavělo. Návrh údajně navazuje na Le Corbusierův výlet na Athénskou akropoli, která ho inspirovala k vytvoření procházky po celém domě. Procházka v domě je doprovázena živými měnicími se obrazy v podobě velkých oken ve výšce korun stromů. Dům má na horním podlaží obrazovou galerii, která vede až ke strupu na střeše. Budova má v polootevřeném atriu vysazený solitérní strom (Cohen 2005).

Obr. 18-Vila La Roche-Jeanneret, zdroj: fondationlecorbusier

3.4.5.2 Vila Le-Lac 1923-1924

Vila se nachází ve Švýcarském de Laroux na břehu Ženevského jezera. Dům je navržen jako domácí prostředí v krajině. Pásové okno domu propůjčuje domu výhled do okolní krajiny jezera a na Savojské Alpy. Vnitřní prostor domu je díky tomuto prvku dokonale prosvětlen. Na pozemku směrem k jezeru architekt Le Corbusier navrhl místnost podobnou nezastřešené pergole. Jedná se o zpevněnou plochu k sezení a stěnu s otvorem pro výhled na jezero. Le Corbusier nazval toto místo místností bez střechy a také zeleným salónem. Jedná se o ohraničení krajiny (Cohen 2005).

Obr. 19-Vila Le-Lac, zdroj: es-wikipedia

Obr. 20-Vila Le-Lac, zdroj: elledecor

3.4.5.3 Vily Savoye 1928-1931

Vila se nachází na rovinném zalesněném pozemku. Stavba je vybudována na základě pěti bodů moderní architektury, které byly sepsány v roce 1927. Vila je nesena sloupy, které jakoby vyrůstají z travnaté plochy. Pod vyvýšeným obytným patrem se nachází místa pro parkování automobilů. Vila nese prvky funkcionalismu v podobě velitelského můstku na střešní terase domu. Pomocí pásových oken je okolní krajina dokonale propojena s interiérem. Na pozemku jsou umístěny solitérní nebo skupinové dřeviny. Zahrada je prostá bez dalších použitých vodních prvků, záhonů nebo menších zahradních staveb (Cohen 2005).

Obr. 21-Savoye zdroj: parizpropokroicile

Závěr

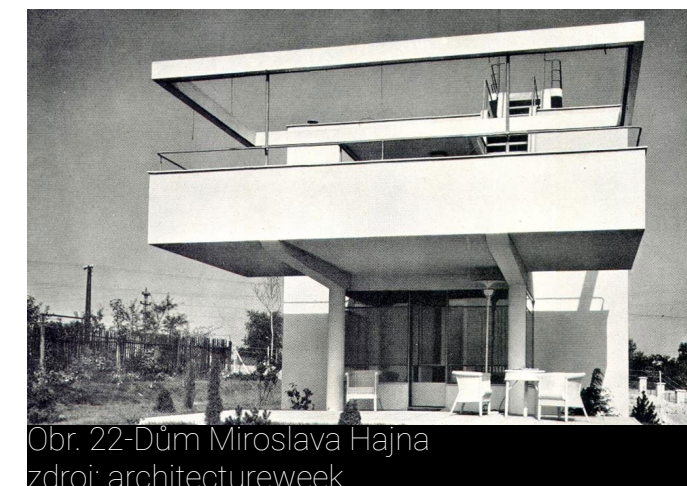
Architekt Le Corbusier byl vzorem pro mnoho architektů. Jeho pět bodů moderní architektury, ačkoliv byly sepsány téměř před sto lety, inspirují k vytváření návrhů architektky dodnes. Za svého života dokázal, že umí navrhout stavby rozmanité škály použití od soukromých po veřejné.

3.4.6 LADISLAV ŽÁK

Ladislav Žák byl malířem, architektem a později i krajinářským architektem (Dvořáková 2013).

3.4.6.1 Dům Miroslava Hajna 1932-1933

Dům se nachází v pražských Vysočanech. Světový historik novodobé architektury Kenneth Frampton napsal, že je tato vila ztělesněním poválečné architektury. Vila je považována jako jedna z nejlepších děl našeho funkcionalismu. O vile se v době funkcionalismu mluví jako o stroji na bydlení, což je považováno za Le Corbusierovu metaforu. Architekt Ladislav Žák navrhl dům včetně interiéru a zahrady. Vila se nachází na jižním svahu a má nerušené výhledy z terasy. Zavěšená terasa působí jako křídla letadla. Na terase se také nachází takzvaný kapitánský můstek s vlajkovou žerdí pro pozorování přistávání letadel. Pod terasou se nachází zpevněná plocha, na kterou vedou z travníkové plochy obdélníkové šlapáky. Podél této cesty jsou solitérně rozmístěné úzké Jehličnaté dřeviny. Ve svahu pod jižní fasádou domu se nachází malé alpinum (Dvořáková 2013).

Obr. 22-Dům Miroslava Hajna zdroj: architectureweek

3.4.6.2 Vila Lídy Baarové a její rodiny 1937-1938

Jedná se o dvougenerační dům pro pobyt Lídy Baarové a její rodiny. Při návrhu Ladislav Žák úplně opustil od pravidelných krychlových a kvádrových objemů a rozhodl se na fasády aplikovat organické tvary, které dynamicky vybíhají do zahrady. Podle slov Lídy Baarové je vila romantickou iluzí zámožské lodi. V zahradě domu se nachází skupina ovocných stromů. Dále jsou na zahradě rozmístěny ploché kameny, z kterých vzniká klikatá cesta. Řada vysokých topolů odděluje pozemek od sousedů. Při tvorbě zahrady nastal konflikt mezi architektem a rodinou kvůli rozdílnému názoru na osazení zahrady.

Architekt se snažil vysvětlit, že nejkrásnější jsou prosté dřeviny a rostliny, a ne ty, co kvetou stále. Rodina nakonec založila zahradu po svém a nechala vysázet květinové záhony a růže. Nechali si vybudovat i alpinum, které Ladislav Žák nazýval v dobovém článku za ohavnou módu (Dvořáková 2013).

Obr. 23-Vila Lídy Baarové, zdroj: architectureweek

Závěr

Ladislav Žák se věnoval projektu domů, interiérů a zahrad. díky tomuto propojení dokázal dům být v souznění se svým okolím.

3.4.7 JAROSLAV FRÁGNER

Jaroslav Frágner se narodil 25. 11. 1898 v Praze. Vrchol jeho tvorby byl kolem roku 1930. Jeho díla byla osobitá s dokonalým používáním funkcionalistických prvků, jakými jsou křehké konstrukce, bílé vápenné omítky, pásové okna, rovné střechy a terasy. Jeho tvorba vil byla situována do lokalit Nespek nebo v Kostelci nad Černými lesy. Některé jeho plány při výstavbě prošly ze strany majitelů změnami. Příkladem je toho vila v Praze-Klánovicích. Když došlo ke změně, Jaroslav Frágner se zřekl autorství díla.

V pokročilém věku se věnoval také rekonstrukci památek. Mezi jeho rekonstrukce patří Pražský hrad a jeho druhé nádvoří a střední křídlo nebo Karolina, kde historickou budovu zkombinoval s novými prvky. (Architekt 1998)

Podílel se na vývoji předválečné a poválečné české architektury. Za svého života byl předsedou architektonických spolků a také se stal profesorem a rektorem Akademie výtvarných umění v Praze. Během své tvorby vytvořil 265 projekčních a realizovaných návrhů. Tvorba Jaroslava Frágnera byla velice rozmanitá, týkala se jak studií, tak i soutěžních návrhů, projektů, urbanismu a designu interiéru. Rozmanitostí tvorby je důkazem například projekt elektrárny v Kolíně. Soubor vil ze 30. let, anebo rekonstrukce Karolína. Mezi další projekty patří zemský archiv v Praze, škola v Rokycanech, soukromé vily na Barrandově, v Kolíně, v Kostelci nad Černými lesy a v Nespekách. V Nespekách měl rodinné vazby k místu. Jeho tvorba prošla změnami v průběhu fází vývoje architektonických slohů. Tvorba je zařazována také do ultramoderního purismu. K dalším představitelům purismu patřili Karel Honzík, Evžen Linhart a Vít Obrtel.

Ve 20. a 30. letech byla jeho tvorba na vrcholu, a to díky tvorbě vil. Tyto stavby z vrcholu Frágnerovy tvorby představují osobitou symbiózu funkcionalistických principů. Hlavní myšlenkou byla eliminace architektonicky náročných doplňků a tvorba v souladu s geometrií a klasicizujícím minimalismem. Jeho díla jsou ohlasem na tvorbu amerického architekta Franka Loyda Wrighta. Své myšlenky a tvorbu uložil do souboru vil v Nespekách. U těchto vil je vidět jeho osobitý rukopis při návrhu architektonických děl. Tato díla jsou ztělesněním funkcionalismu, propracovaná kompozice fasád a vytvoření interiéru na míru investora. Od roku 1931 byl členem spolku výtvarných umělců Mánes. V roce 1932 navrhl regulační plán obce, který obec spojí s okolní krajinou. Tento koncept propojení také aplikoval na své vily v Nespekách, kdy se vilové zahrady propojují s obytnou krajinou. Ve 30. letech také opustil od tvorby robustních konstrukcí a začal využívat skeletové konstrukce. Vrcholem této tvorby je pavilon Tatra v Kolíně. Jaroslav Frágner také ve svých dílech odráží tvorbu švýcarského architekta Le Corbusiera. Příkladem je toho stavba Merkur v Revoluční třídě v Praze. Po smrti architekta Josefa Gočára v září 1945 se místo něho ujal postu profesora na Akademii výtvarných umění v Praze. Jeho rekonstrukce Karolína je nepřekonaným dílem restaurátorské tvorby u nás. O pár let později v roce 1954 se stal rektorem Akademie výtvarných umění. Zemřel 3. 1. 1967 v Praze a dodnes zůstává významnou osobností české moderní architektury. Jeho dílo nebylo doposud zhodnoceno a vydáno jako celek (Fragner et al 1999).

3.4.7.1 Vily v Nespekách

Movila byla postavena pro JUDr. Jaroslava Moráka. Vila se nachází na svahu. Na svahu je vytvořené alpinum s výsadbou juky a kosatců. Součástí konstrukce domu byla i otevřená pergola pro letní dny. Letní dům Milči Mayerové odkazuje na tvorbu na míru investora. Součástí domu je solárium. Zahrada je strohá bez velkých záhonů. Nachází se zde velké travnaté plochy a solitérní dřeviny. Vila Orvila byla vyprojektována pro pana Orlického. Vila se liší od ostatních díky použitím kamene jak na stavbě, tak v zahradě. Na zahradě jsou udělané osázené terasy. Terasy jsou osázené levandulí a zimozrázem. Dále se na zahradě nachází osázené nádoby na zpevněných plochách. Terasy dříve byly pouze travnaté, osázené jsou až v dnešní době. Jehličnaté dřeviny jsou na zahradě dodnes (Hermanová et al 2010). Při tvorbě návrhu Movily je znát vliv zahraničních architektů jako jsou Le Corbusier a Frank Loyd Wright. Vila se díky vykonzolanému patru vznášá nad krajinou, což je odkaz na tvorbu Le Corbusiera (Hermanová et al 2010).

Architekt Jaroslav Frágner ve své tvorbě zahrad, vil, staveb a interiéru používal zejména geometrické tvary. Jeho tvorba navazuje na světové architektury jako je Frank Loyd Wright a Le Corbusier. Jeho díla jsou ztělesněním funkcionalismu. Jeho tvorba se nezaměřuje pouze do velkých měst, ale navrhl impozantní stavby i na českých vesnicích. Díky jeho poutu k Nespekám zde vzniklo několik vil a dodnes jsou dochovány a symbolizují dokonalé provedení i po skoro sto letech bez výrazných přestaveb pro dnešní potřeby. Jeho tvorba byla inspirací pro návrh vily od architekta Ladislava Lábusa v ulici Frágnera, kde se nachází vily Orvila, Movila a vila Milči Mayerové (Hermanová et al 2010).

Obr. 24-Orvila zdroj: archiweb

Obr. 26-Letní dům Milady Mayerové zdroj: archiweb

3.4.7.2 Stavby pro Ing. Václava Budila

Stavby se nachází v Kostelci na Černých lesy a v Kolíně. V Kostelci nad Černými lesy se nachází vila pro jeho otce sestru a jeho letní sídlo a v Kolíně se nachází jeho vlastní vila. Při tvorbě vily pro Budilova otce využil architekt Jaroslav Frágner vyvýšeného místa. Díky vyvýšenému místu jsou zde bohaté výhledy do krajiny. Výhledy byly nejspíše inspirací pro molo zakončené terasou. Stavba v Kolíně je střídmejšího charakteru (Hermanová et al 2010).

Obr. 28-Buvila zdroj: archiweb

Závěr

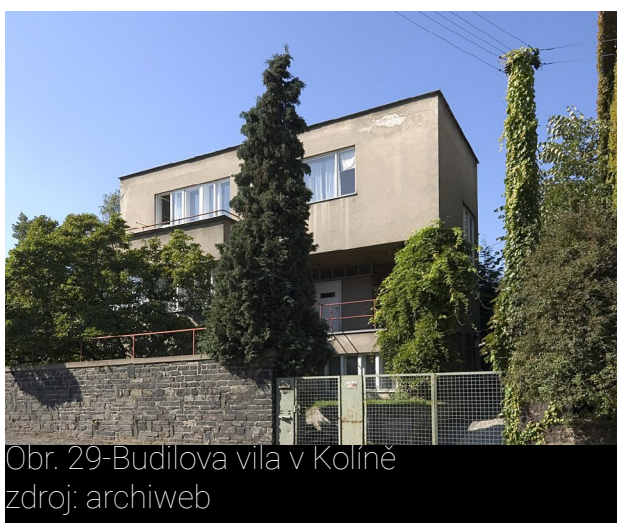
Architekt Jaroslav Frágner za svého života dokázal navrhnout veřejné i soukromé stavby. Jeho stavby jsou dokonale jednoduché ve znamení purismu a minimalismu. Soukromé rodinné domy jsou navrženy přímo na míru majitelů. Jasným důkazem individuálního přístupu jsou vily a dům v Nespekách. Domy jsou také dokonale spojené s okolní přírodou a vytváří tak dokonalé souznění, jako by spolu existovaly už od počátku.

Obr. 25-Movila zdroj: archiweb

Obr. 27-Domek Jiřího Frágnera zdroj: archiweb

Obr. 29-Budilova vila v Kolíně zdroj: archiweb

3.4.8 LADISLAV LÁBUS

Narodil se v Praze 24. 11. 1951. Studoval České vysoké učení technické na Stavební fakultě v oboru architektura v letech 1970-1976. V roce 1977 byl členem ateliéru Delta, kde spolupracoval s architektkou Alenou Šrámkovou. Od roku 1990 vede svůj vlastní ateliér. Na fakultě architektury nejdříve pracoval jako pedagog, následně jako vedoucí ústavu navrhování III. Dále byl jmenován docentem a také profesorem (Fassati 2008).

Jeho nejznámější návrhy jsou palác Langhast v Praze ve Vodičkově ulici. Díky této stavbě byl oceněn cenou Grand prix obce architektů, dále navrhl rekonstrukci paláce Edison v Jindřišské ulici, rodinné domy například ve Vonoklasech a Nespekách (Fassati 2008).

Jeho dílo spočívá v dodržování pravidel purismu a také jasné čisté koncepce (Kratochvíl 1999).

3.4.8.1 Vila Vonoklasy

Ve Vonoklasech se nachází nejmladší villegiatura ve Středních Čechách. Výstavba vil vznikala v devadesátých letech 20. století. Počátek byl zahájen v roce 1996, kdy investor co vlastnil pozemky, oslovil architektku Alenu Šrámkovou, aby se podílela na konceptu zastavovacího plánu obce. Regulační plán následně vypracoval Petr Hlaváček. Parcely jsou s výhledem do okolní krajiny a leží na okraji Chráněné krajinné oblasti Český kras. Tato novější villegiatura je porovnávána s funkcionalistickou výstavou osadou Baba v Praze. Vila má horizontální prvky a je vhodně usazená do terénu. Ve vile jsou použity přírodní materiály. Na zahradě, která je v mírném svahu, se nachází upravená zahrad s lokálními materiály (Hermanová et al 2010).

Zahrada respektuje okolní krajinu a je oplocená živým plotem. V přírodní zahradě jsou použité pískovcové bloky, které plní funkci mohutného schodiště. Na zahradě se nachází koupací jezírko, které má nad sebou ve svahu kaskádu s pískovcových bloků. Jejich horizontální uložení ve svahu je v souladu s architekturou domu. O protiklad horizontálního prvku u koupacího jezírka se postaraly vodní rostliny a traviny. Kamenné bloky u jezírka slouží také pro vstup do jezírka (astronet 2023).

Obr. 30-Vila Vonoklasy zdroj: atelierschlitz

Obr. 31-Vila Vonoklasy zdroj: atelierschlitz

3.4.8.2 Rodinný dům se studiem v Praze Podbabě 2002-2004

Architektem rekonstrukce domu z 19. století byl Ladislav Lábus. Neobvyklá parcela, která je sevřená skálou, byla pro architekta výzvou. Z domu zbyla obvodová zeď a dům se do zahrady otevírá velkými okny. Z ulice tak dům působí klasičky a do zahrady se otevírá prosklená moderní stavba otevřená směrem ke skalnímu převisu. Na zahradě se před obytnými místnostmi rozprostírá dřevěná terasa

Díky otevřenosti domu do zahrady se stala skalní stěna nedílnou součástí interiéru domu. Na parcele domu byla nově vysázená zeleň, která volně přechází do stávající zeleně. Tímto efektem nová výsadba navazuje na divokou krajinu. Dům je ztělesněním kontrastu přírody a civilizace (Kouselka 2007).

Obr. 32-Rodinný dům v Podbabě se studiem, zdroj: archiweb

Závěr

Architekt Ladislav Lábus používá ve své tvorbě jednoduché linie. Dodržuje pravidla purismu a funkcionalismu. Díky dodržování těchto pravidel jsou díla čistá a nesložitá. Při vymýšlení návrhu skicuje více možností, dokud nenajde to správné řešení a správnou proporcii. Díky tomuto postupu jsou jeho díla jedinečná, dokonalá, nadčasová a přímo na míru klientovi. Nezabývá se pouze velkými projekty ve velkých městech, ale věnuje se i stavbám rodinných domů na české vesnici.

3.5 OBEC NESPEKY

Obec Nespeky se stala lukrativní pro výstavbu chatových a vilových objektů v první třetině 20. století. Nespeky byly historicky významné pro koridor silnic z Prahy do Benešova a dále do zbytku Jihočeského kraje, které dále pokračovaly až do Rakouska. Ve 20. století na březích a na svazích u řeky Sázavy začaly vznikat rozsáhlé chatové oblasti. V roce 1930 byla straň zvaná Drábovka prodána Pražanům pro výstavbu jejich víkendových a letních objektů. Významným rokem pro obec byl rok 1932, kdy advokát JUDr. Josef Morák odkoupil od pyšelského velkostatkáře (obec Pyšely se nachází v blízkosti obce Nespeky - poznámka autorky práce) část pozemků v Nespekách. Josef Morák se přátelil s architektem Jaroslavem Frágnerem a díky tomuto přátelství byl Jaroslav Frágner osloven s nabídkou návrhu parcelního plánu odkoupených pozemků. Parcelní plán byl schválen, byly vytvořené čtyři nové ulice, přirozené nábřeží podél řeky Sázavy. Tato nová plocha pro budoucí zástavbu měla rozlohu 18 797 m². Josef Morák rozprodal pozemky svým přátelům pro výstavu jejich letních sídel. Jejich architektem se opět stal jeho přítel Jaroslav Frágner. První stavbou byla Moráková vila, která se začala stavět v roce 1934. Morák dbal na společenský život nově vystavované čtvrti, tak na svém pozemku nechal vybudovat tenisové hřiště. Dále se finančně podílel na výsadbě lipové aleje. Moráková vila sloužila k sešlosti jeho rozsáhlého okruhu přátel. Jaroslav Frágner se při návrhu vily pro pana Moráka inspiroval Le Corbusierem. V roce 1936 začala výstavba druhé vily, která sousedí s vilou pana Moráka.

Jednalo se o letní dům pro první manželku architekta Jaroslava Frágnera, pro tanečnici a choreografku Miladu Mayerovou. Návrh vily byl inspirován středomořskou architekturou. Další vila byla pro architekta bratra a jeho rodinu pro Jiřího Frágnera. Jednalo se o vzhledově odlišný dům. Měl sedlovou střechu. Tento dům byl inspirován britskou architekturou. Jako poslední ze souboru vil vznikla vila pro pana Orlického a jeho rodinu. Při návrhu této vily se Jaroslav Frágner inspiroval prací architekta Franka Loyda Wrighta. Inspirací bylo použití horizontálních dispozic a přírodního materiálu, který je viditelný a není schovaný pod omítky. Dále v Nespekách navrhl chatu slečny Weisnerové a přístavbu k domu doktora Václava Mareše. V dnešní době jsou tyto dva projekty již zaniklé. Podle dokumentů Jaroslava Frágnera je zřejmé, že svým nespeckým klientům navrhl i interiéry v jejich bytech v Praze.

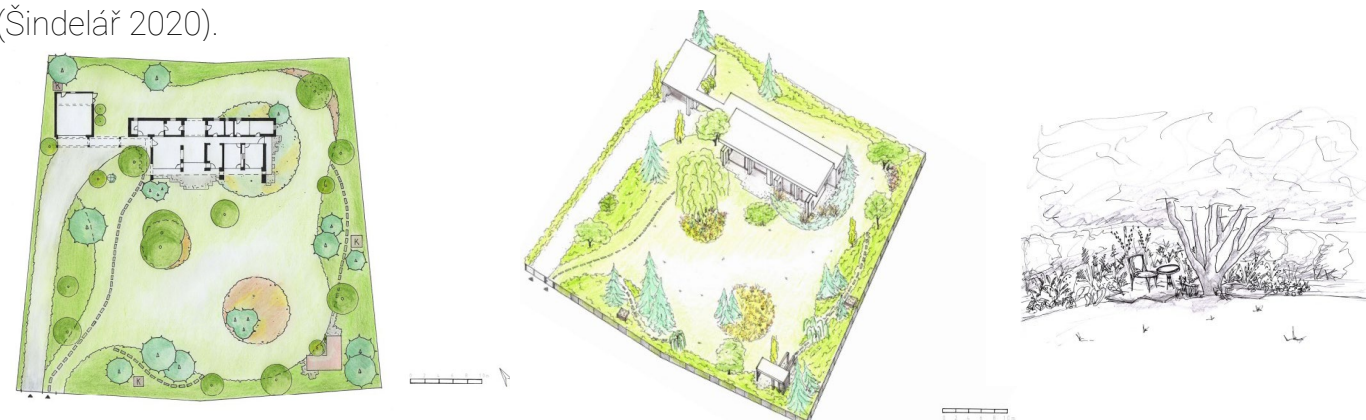
Soubor vil spojuje dokonalé prolnutí s okolní přírodou. Zahrady budí iluzi, že se doslova spojují a pronikají s okolní přírodou. Horní části pozemků jsou reprezentativní a plní funkci okrasné zahrady a dále jsou spíše krajinářskou zahradou. Zahrady u vil jsou doplněné o malou zahradní architekturu jako jsou treláže, pergoly, opěrné zídky a terénní schodiště. V Nespekách navrhoval i architekt Vojtěch Kerhart, a to dům s číslem popisným 103, pro manželé Svobodovy.

Dodnes je v Nespekách k vidění Frágnerova práce. Úcta k architektovi a k panu Morákovi obec projevila pojmenováním ulic Frágnerova a Morákova. Dnes již vzrostlé aleje dokonale spojují zahradu s veřejným prostorem (Hermanová et al 2010).

3.6 DŘÍVE ZPRACOVANÉ ALTERNATIVY ZAHRADY V NESPEKÁCH

V minulých letech bylo na ateliéru B4 zpracováno několik řešení zahrady u vily v Nespekách. Jedná se například o návrh Ondřeje Šindeláře a Evy Spisarové v zimním semestru roku 2020/2021.

Ondřej Šindelář se rozhodl pro svůj projekt vytvořit na zahradě kostru z jehličnatých druhů dřevin. Tyto jehličnaté solitéry vytváří průhledy na zahradě v zimním období. Kompozice je doplněna kruhovými trvalkovými záhony. Pro odpočinek byla zvolena pergola, která je umístěná ve spodní části zahrady. Další posezení je umístěné v zadní části zahrady pod vzrostlou jabloní (Šindelář 2020).

Obr. 33-minulé návrhy zahrady Nespeky, zdroj: Šindelář,2020

Eva Spisová navrhla zahradu s dvěma odpočinkovými plochami. Jedna se nachází pod vzrostlými břízami a je kruhového tvaru. Druhý prostor se nachází ve spodní části zahrady a je nad ním vztyčen altán kruhového tvaru. Po boku vily jsou umístěné vyvýšené záhony (Spisová 2020).

Obr. 35-minulé návrhy zahrady Nespeky, zdroj: Spisová,2020

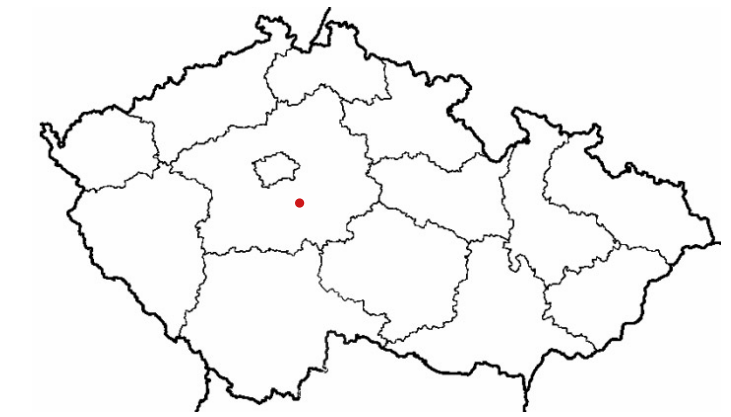
04.1. Nespeky

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

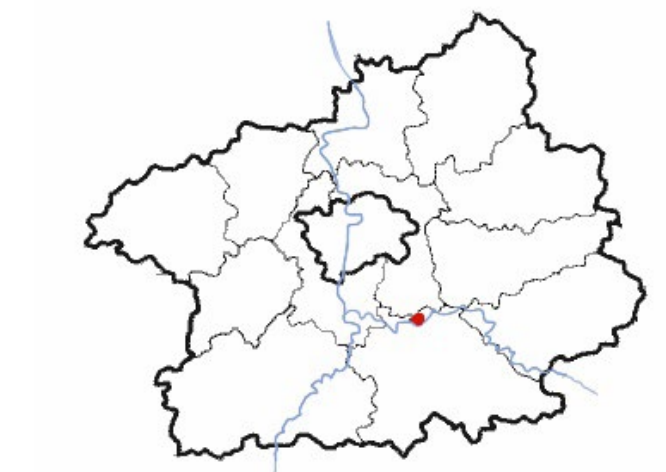
Obec Nespeky se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Benešov. Leží na pravém břehu řeky Sázavy.
 Nadmořská výška: 267 m.n.m.
 Katastrální výměra: 4,97 km²
 Počet obyvatel k 1.1.2021: 769

VYBAVENOST OBCE

V obci se nachází mateřská školka, kino, potraviny, hotel Ve Mlejně, hostinec Antonín Barták, stará hospoda Nespeky a obecní úřad.
 Doprava v obci je zajištěna pomocí autobusové dopravy.

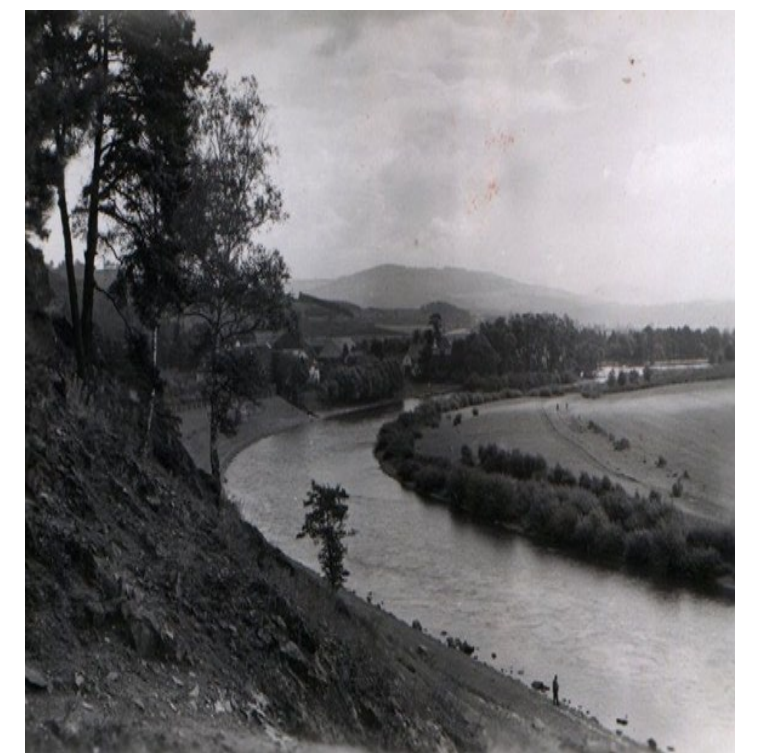
Obr. 35-Mapa České republiky zdroj: mapyceskerekpubliky

Obr. 36-Mapa Středočeského kraje zdroj: 3Mapy.cz

Obr. 37-historické fotografie, zdroj: stránka obce Nespeky

Obr. 37.1-historické fotografie, zdroj: stránka obce Nespeky

Obr. 37.2-historické fotografie, zdroj: stránka obce Nespeky

04.2. Obec Nespeky a okolí

Podél toku řeky Sázavy se nachází cyklostezka s názvem 19. Sázavská. Na cyklostezce v obci Nespeky jsou umístěny dva turisticky zajímavé objekty. Prvním zajímavým místem po směru toku řeky je kamenná zvonička. Dalším zajímavým místem je Kaple Panny Marie. Kaplička pochází z roku 1850. Dále po směru toku se nachází v Ledcích kostel sv. Bartoloměje. Kostel pochází z 2. poloviny 13. století. Jedná se o jednolodní kostel s presbytářem

Ve 20. století se zde vystavěly vily od Jaroslava Frágnera. Mezi vily patří vila Josefa Moráka zvaná Movila, dále vila Míly Mayerové, poslední vila byla navržena pro pana Orlického a je pojmenována jako Orvila. Architekt Jaroslav Frágner si zde navrhl i svou vlastní vilu. Vilami se inspiroval architekt Ladislav Lábus, který zde v roce 2008 navrhoval rodinnou vilu v téže ulici.

Dále je v okolí zřícenina hradu Zbořený Kostelec, hrad Týnec nad Sázavou v Týnci nad Sázavou, ve Čtyřkolech zřícenina hradu Hláska. Poblíž se nachází i rodná vesnice Josefa Lady Hrusice, kde si návštěvníci mohou prohlédnout památník jeho a jeho dcery Aleny. Nedaleko se nachází město Benešov, které se pyšní zámek Konopiště, které je známé díky Františku Ferdinandovi. V Ondřejově se nachází hvězdárna. Další turisticky lákavou podívanou je řeka Sázava.

Obr. 38-Orvila, zdroj: archiweb

Obr. 39-Letní dům Milči Mayerovské, zdroj: archiweb

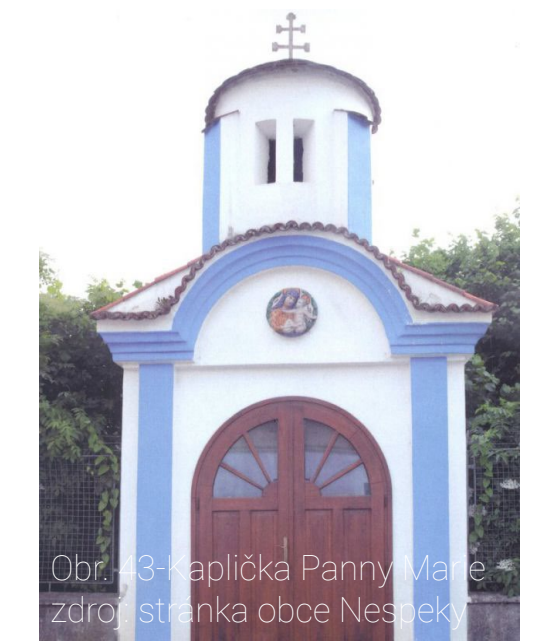
Obr. 40-Movila, zdroj: barrandov1928

Obr. 41-Dům Jiřího Frágnera zdroj: archiweb

Obr. 42-Kostel sv. Bartoloměje, zdroj: stránka obce

Obr. 43-Kaplička Panny Marie zdroj: stránka obce Nespeky

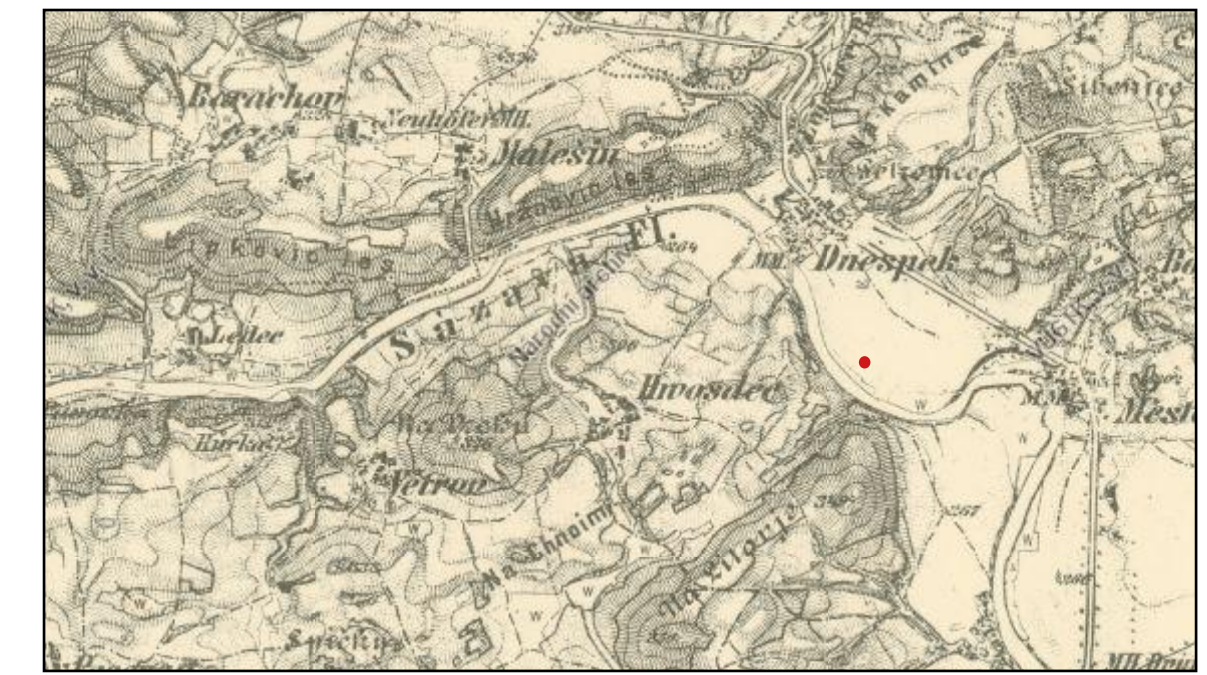
04.3. Historie

1874-1920

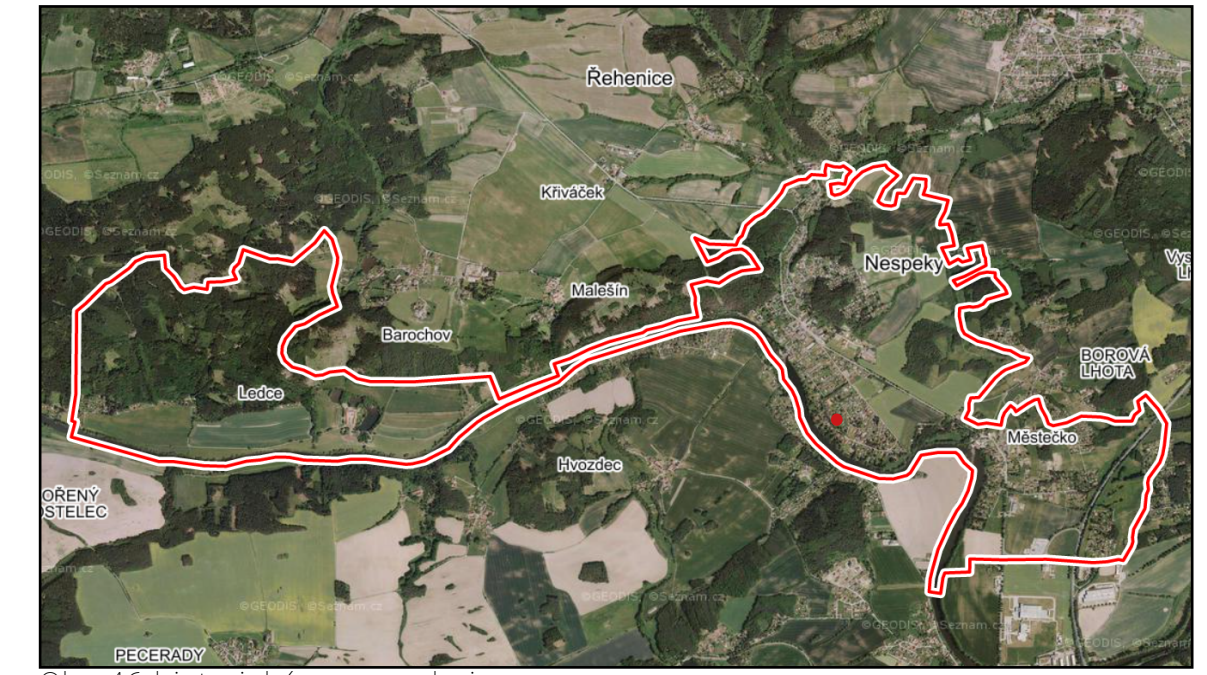
Obr. 44-historické mapy, zdroj: mza

1940

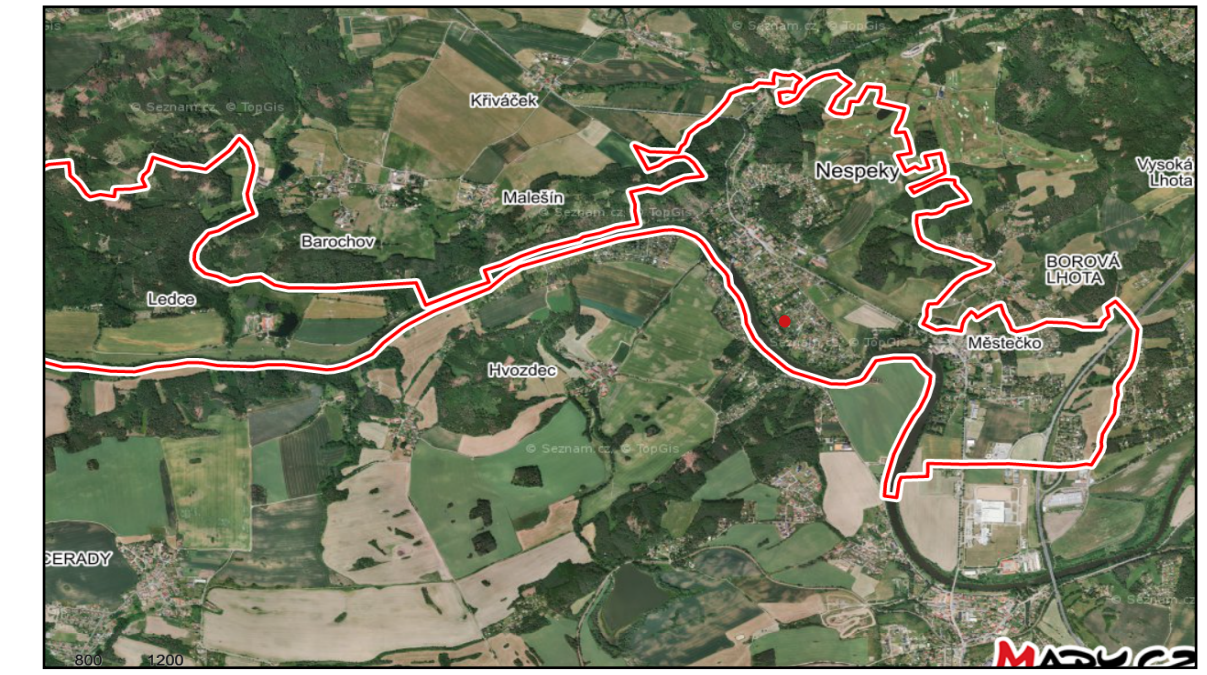
Obr. 45-historické mapy, zdroj: mza

2012

Obr. 46-historické mapy, zdroj: mapy.cz

2022

Obr. 47-historické mapy, zdroj: mapy.cz

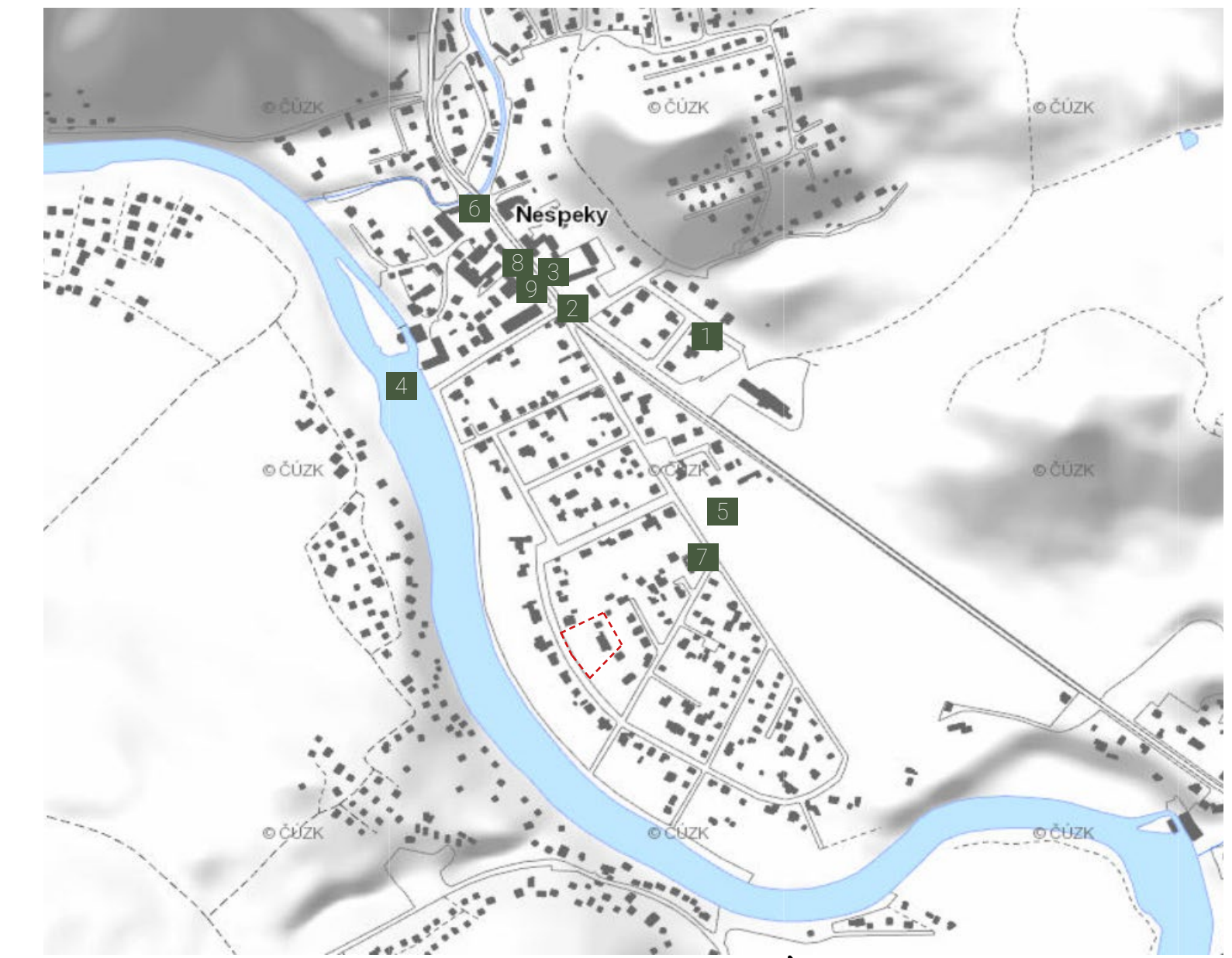
HISTORIE

Dříve obec Nespeky patřila do farního obvodu Ledce. Do tohoto farního obvodu v roce 1350 patřily i přilehlé vesnice Božešice, Nestařice, Barochov, Hůrka, Pášovka, Větrov a Babice. Ve 20. století se obec proslavila výstavbou architektonicky hodnotných vil, které jsou dílem architekta Jaroslava Frágnera.

04.4. Širší vztahy

Směr Praha cca 30 km

Obr. 48-občanská vybavenost, zdroj: čuzk, grafika: autorka práce

Směr Benešov u Prahy cca 10 km

- 1/ Mateřská škola
- 2/ Autobusová zastávka
- 3/ Obecní úřad, zmrzlina, zásilkovna
- 4/ Jez
- 5/ Fotbalové hřiště s hospodou
- 6/ Stará hospoda
- 7/ Lékárna
- 8/ Potraviny
- 9/ Kaplička Panny Marie

řešený pozemek

- hlavní cesta
- zastávka autobusu
- cyklostezka
- řešený pozemek

Obr. 49-mapa dopravy, zdroj: mapy.cz, grafika: autorka práce

Nespekami prochází silnice Benešovská II/603, která spojuje obec s Prahou, Jesenicí a s Poříčím nad Sázavou. Zároveň na této hlavní komunikaci najdeme autobusovou zastávku. Autobus s linkami 337 a 651 jede po této silnici. Cílové stanice jsou Praha Budějovická, Mirošovice a Benešov u Prahy terminál.

04.6.1 Geobotanická mapa

Obr. 50-zeleň v okolí, zdroj: mapomat, grafika: autorka práce

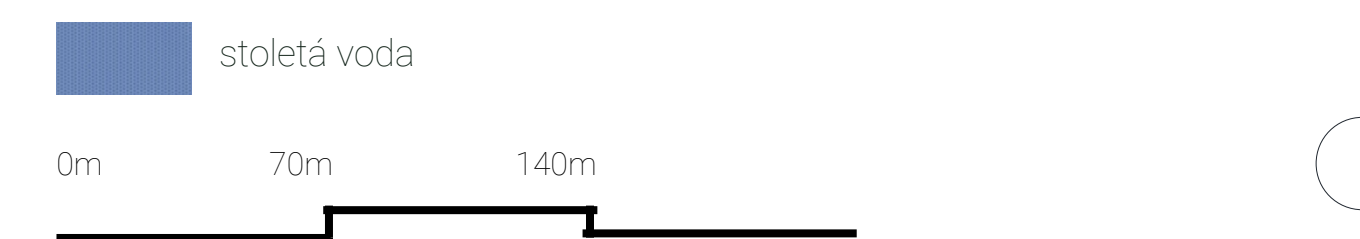

Pozemek se nachází v oblasti dubovo-habrových hájů. V těchto smíšených hájích se často nachází i lípa srdčitá nebo buk lesní.

04.6.2 Hydrologie

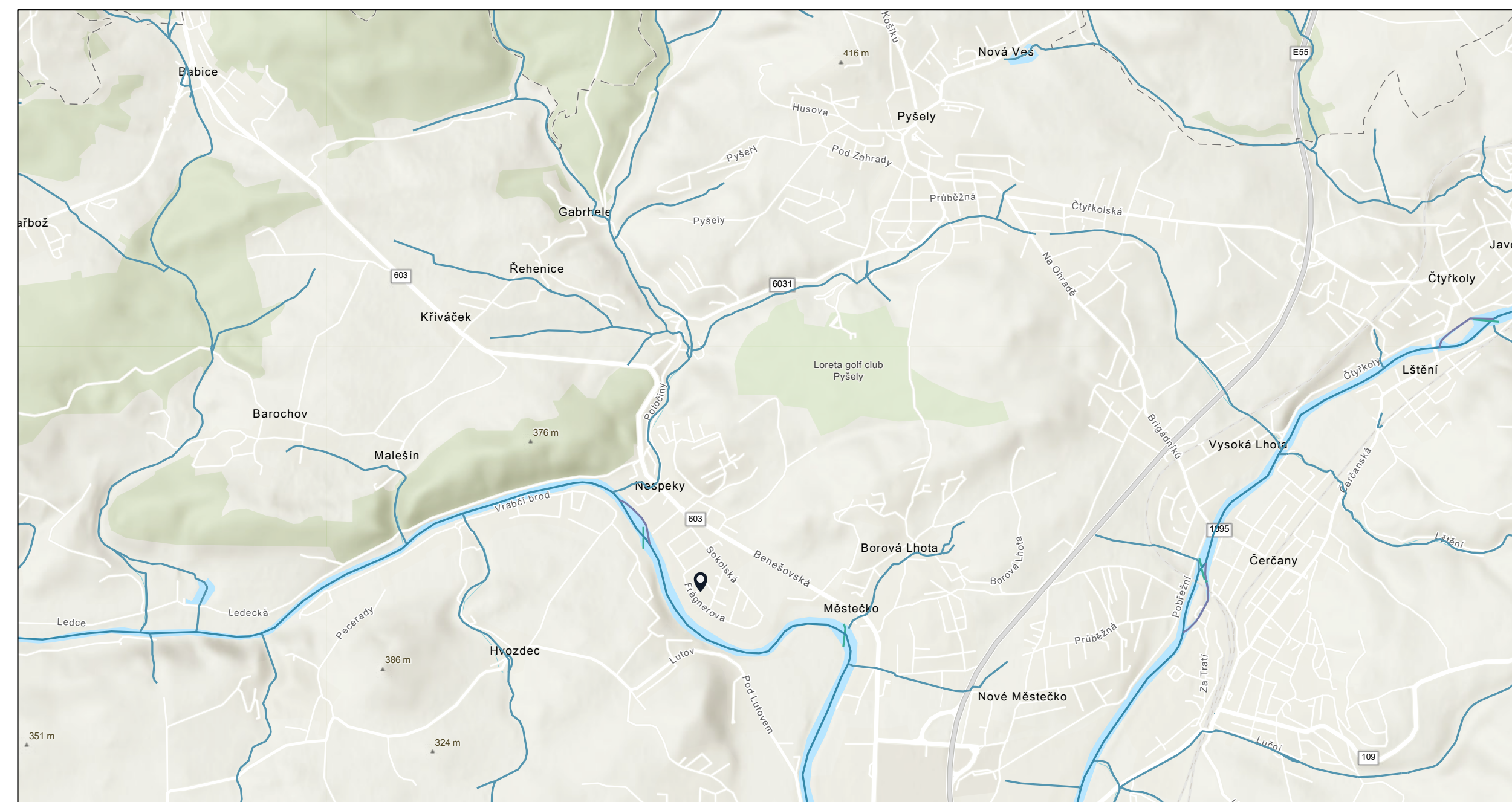

Obr. 51-povodňová mapa, zdroj: mapomat, grafika: autorka práce

Pozemek se nachází mimo záplavové území i stoleté vody. příjezdová cesta k domu je také mimo ohrožení záplavové vody tudíž může sloužit k evakuaci osob postižených povodní v úrovni stoleté vody.

04.6.3. Vodní toky

24. 10. 2022 Obr. 52-Vodní toky , zdroj: snazymaps, grafika: autorka práce

1:31,505
0 0.25 0.5 1 mi
0 0.4 0.8 1.6 km

04.6.4. Klima

Obr. 53-klima, zdroj: mapomat, grafika: autorka práce

0m 10m 50m

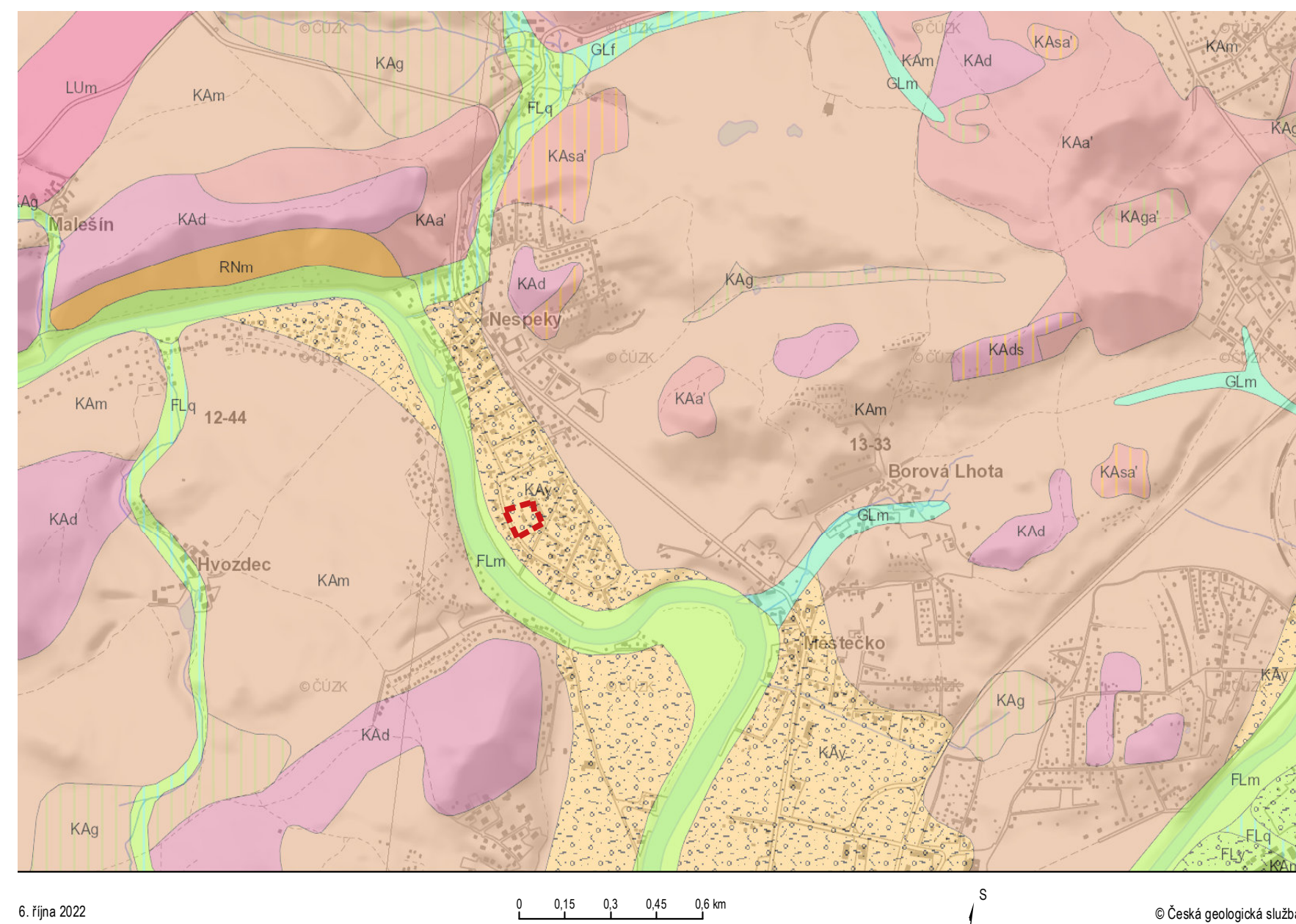

■ MT10 mírně teplá oblast

▭ řešený pozemek

Jaro je mírně teplé a krátké, léto je dlouhé, teplé a suché, podzim je mírně teplý a krátký, zima je mírně teplá, velmi suchá a krátká.

04.6.5 Geologie/půdní vlastnosti

Obr. 54-geologie v okolí, zdroj: mapy.geology, grafika: autorka práce

Řešené území se nachází v oblasti kambizem psefitická. V oblasti říčního toku se nachází fluvizem modální. Kambizem psefitická je tvořena převážně nezpevněným substrátem štěrkopísků a písků.

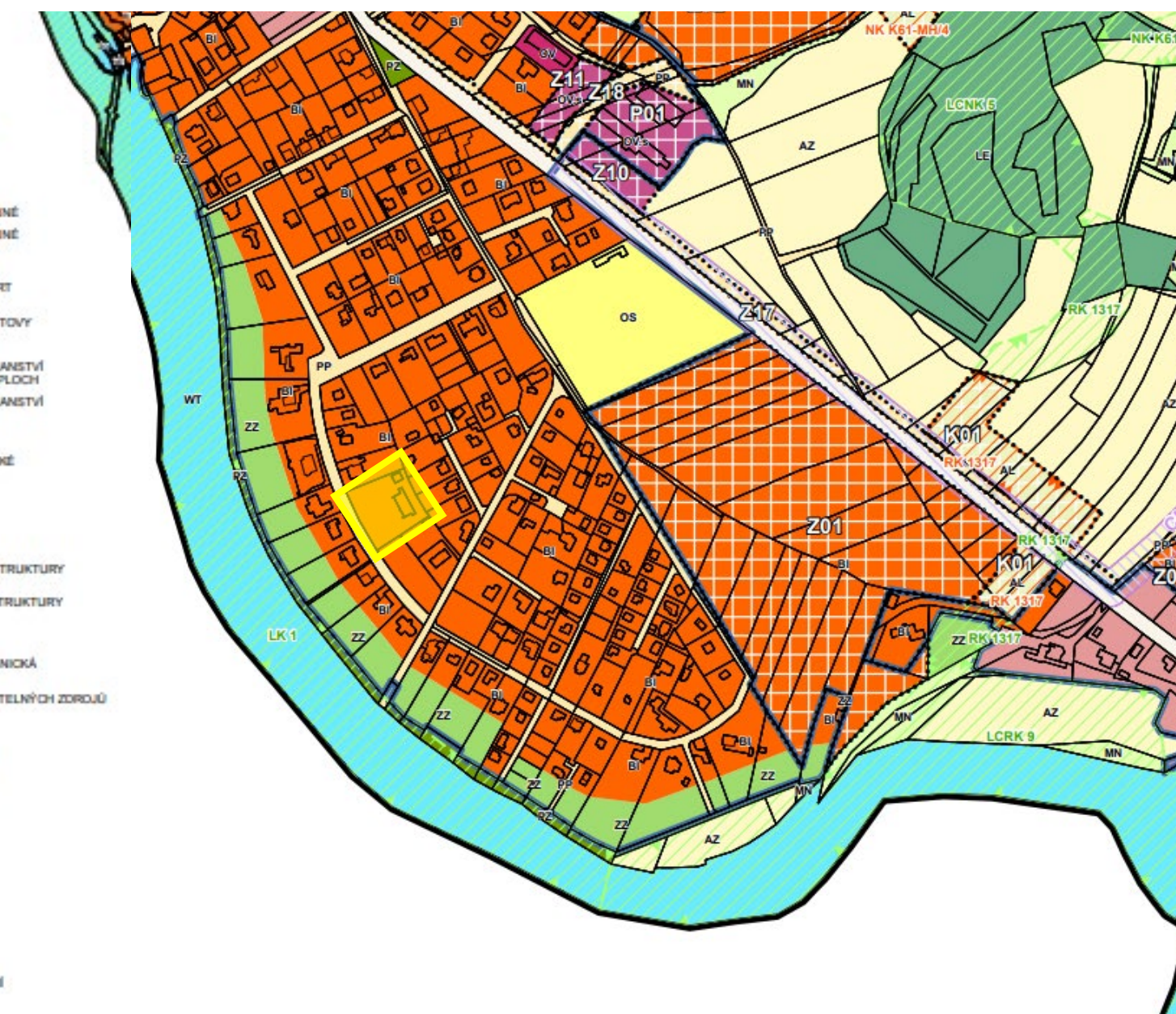
- RNm ranker modální
- FLm fluvizem modální
- FLq fluvizem glejová
- FLY fluvizem psefitická
- LUm luvizem modální
- KAm kambizem modální
- KAg kambizem oglejená
- KAa' kambizem mesobazická
- KAgA' kambizem oglejená mesobazická
- KAsa' kambizem rankerová mesobazická
- KAd kambizem dystrická
- KAds kambizem dystrická rankerová
- KAy kambizem psefitická
- GLm glej modální
- GLf glej fluvický

04.7. Územní plán obce Nespeky

Legenda

- Hranice řešeného území
 - Zastavěné území k 31.7.2020
 - Zastavěné plochy
 - Plochy přestavby
 - Plochy změn v krajině
 - Plochy územních rezerv
- PRĚKRYVNÁ ZNAČENÍ**
- Koridory technické infrastruktury vymezené územním plánem
 - Koridory dopravní infrastruktury vymezené nadřazenou dokumentací
- ÚZEMNÍ SYSTÉM EKOLOGICKÉ STABILITY**
- FUNKČNÍ K ZALOŽENÍ**
- Nadregionální biokoridor
 - Regionální biocentrum
 - Regionální koridor
 - Lokální biocentrum
 - Lokální biokoridor
- Úsek NK K61 bez možnosti zajištění funkčnosti
- OZNAČENÍ TYPŮ SKLADEBNÝCH PRVKŮ ÚSES:**
- NK ... nadregionální biokoridor
 - NC ... nadregionální biocentrum
 - RK ... regionální biokoridor
 - RC ... regionální biocentrum (není součástí biokoridoru výšší úrovně)
 - RCNK ... regionální biocentrum vložené do nadregionálního biokoridoru
 - LK ... lokální biokoridor
 - LC ... lokální biocentrum (není součástí biokoridoru výšší úrovně)
 - LCRK ... lokální biocentrum vložené do regionálního biokoridoru
 - LCNK ... lokální biocentrum vložené do nadregionálního biokoridoru

stav	návrh	rezerva	popis
			(54 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY BYDLENÍ
			BYDLENÍ INDIVIDUÁLNÍ
			(55 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY REKREACE
			REKREACE INDIVIDUÁLNÍ
			REKREACE INFORMAČNÍ REKREACNÍ AREÁLY
			(56 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY OBČANSKÉHO VYBAVENÍ
			OBČANSKÉ VYBAVENÍ VEŘEJNÉ
			OBČANSKÉ VYBAVENÍ VEŘEJNÉ - VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA
			OBČANSKÉ VYBAVENÍ - SPORT
			OBČANSKÉ VYBAVENÍ - HRBITOVY
			(57 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY VEŘEJNÝCH PROSTRANSTVÍ
			VYBRANÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ S PŘEVÁHOU ZPEVNĚNÝCH PLOCH
			VYBRANÁ VEŘEJNÁ PROSTRANSTVÍ S PŘEVÁHOU ZELENĚ
			(58 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY SMÍŠENÉ OBYTNÉ
			SMÍŠENÉ OBYTNÉ VENKOVSKÉ
			(59 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURY
			DOPRAVA SILNIČNÍ
			(60 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ
			PLOCHY TECHNICKÉ INFRASTRUKTURY NAKLÁDÁNÍ S DOPADY
			(61 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY VÝROBY A SKLADOVÁNÍ
			VÝROBA ZEMĚDĚLSKÁ A LESNICKÁ
			VÝROBA ENERGIE Z OBNOVITELNÝCH ZDROJŮ
			(62 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY SMÍŠENÉ VÝROBNÍ
			PLOCHY SMÍŠENÉ VÝROBNÍ OBCHODU A SLUŽEB
			(63 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY VODNÍ A VODOHOSPODÁŘSKÉ
			VODNÍ PLOCHY A TOKY
			(64 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ
			PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ
			PLOCHY ZEMĚDĚLSKÉ LOKY A PASTVINY
			(65 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY LESNÍ
			PLOCHY LESNÍ
			(67 vyhl.č.501/2006 Sb.) PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ
			PLOCHY SMÍŠENÉ NEZASTAVĚNÉHO ÚZEMÍ

Obr. 55-územní plán, zdroj: obec Nespeky, grafika: autorka práce

04.8. SWOT analýza

Tab. 01-SWOT analýza zdroj: autorka práce

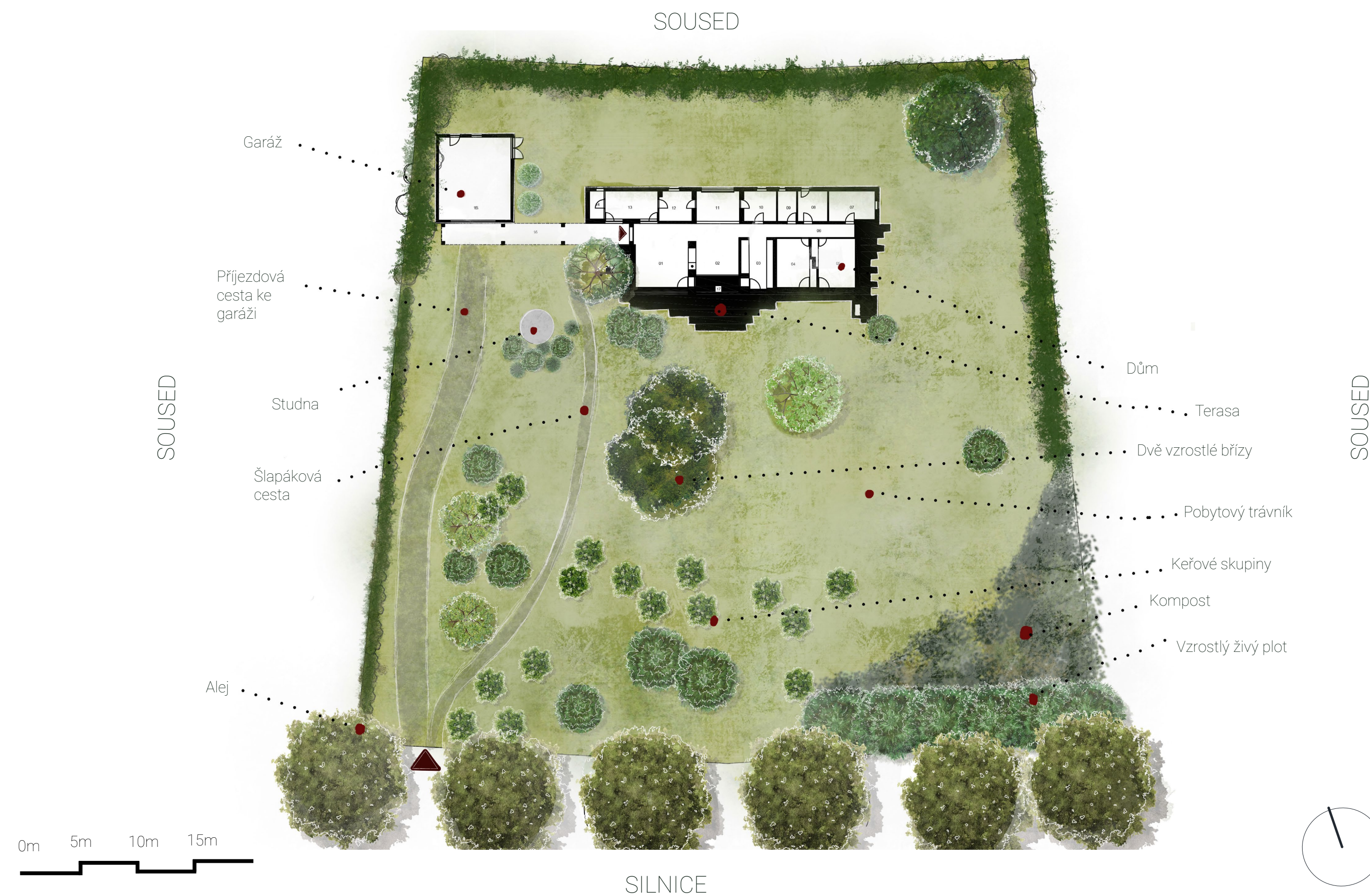
SILNÉ STRÁNKY
soukromí na zahradě
klidná oblast, řeka Sázava, turisticky vyhledávaná oblast
stávající vzrostlá zeleň

PŘÍLEŽITOSTI
rozvoj rekreačních objektů na trvalá bydliště
dobrá dostupnost do hlavního města Prahy

SLABÉ STRÁNKY
Malá dopravní dostupnost v rámci MHD
Z pozemku není vidět na řeku
Zastavěná oblast směsí rekreačních objektů a rodinných domů

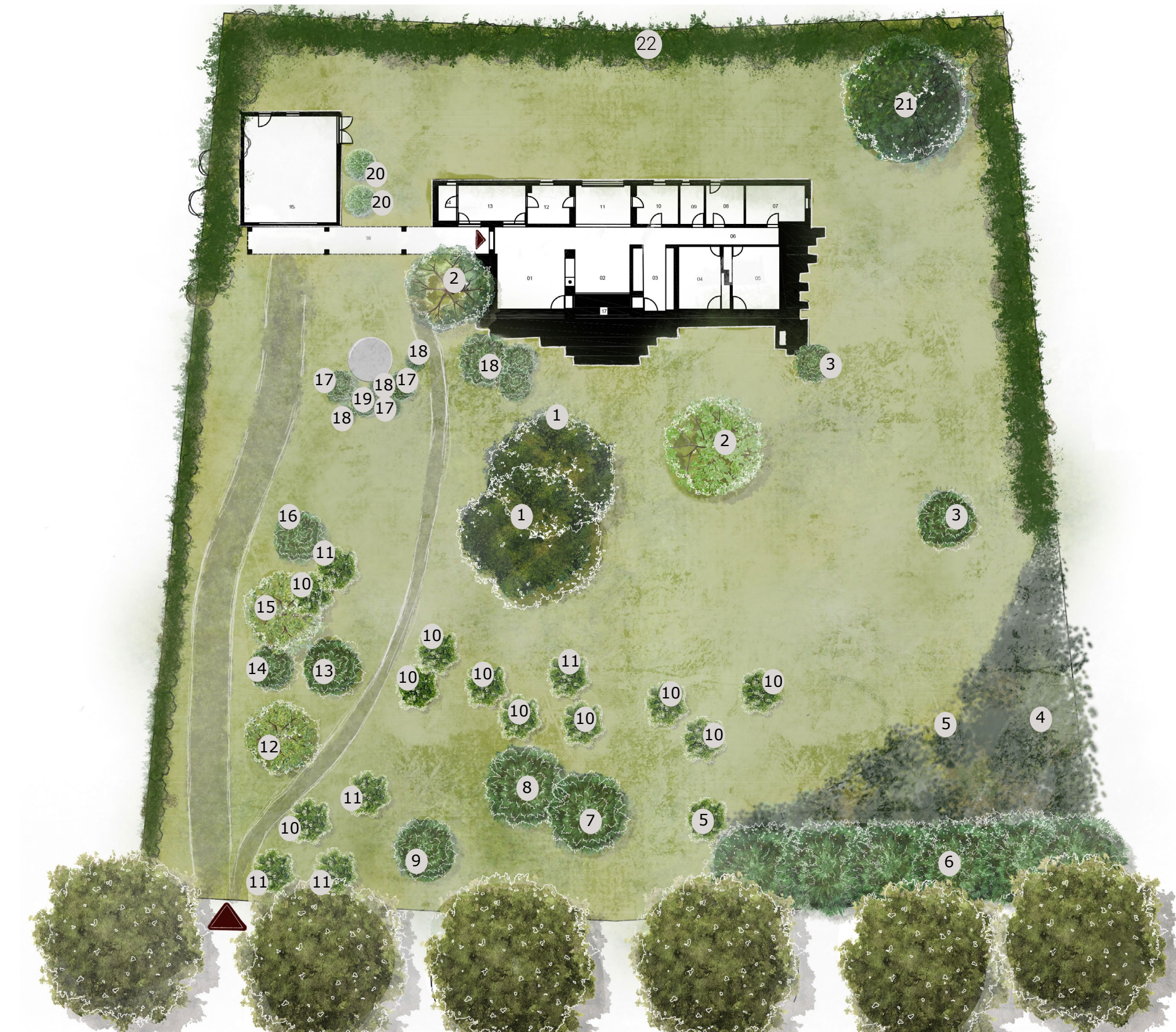
HROZBY
na blízké louce možná budoucí masivní zástavba
vysoká míra turismu v okolí Prahy

04.9. Analýza pozemku

Obr. 56-analýza pozemku zdroj: autorka práce

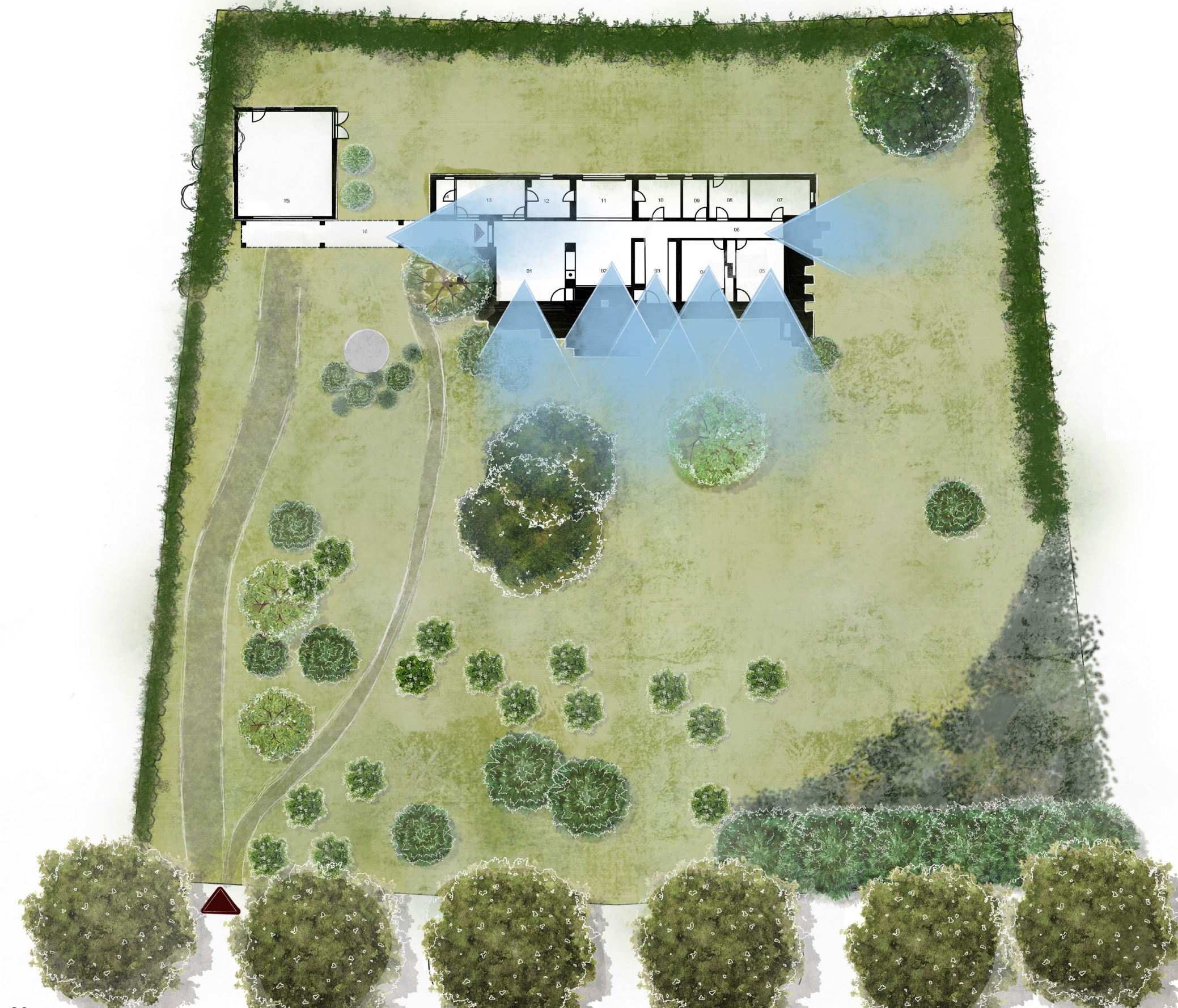
04.10. Stávající stav dendrologie

- 1/ *Betula pendula*
- 2/ *Malus domestica*
- 3/ *Tsuga canadensis*
- 4/ *Juniperus chinensis*
- 5/ *Corylus*
- 6/ *Thuja plicata*
- 7/ *Chamaecyparis lawsoniana*
- 8/ *Abies nordmandiana*
- 9/ *Picea omorika*
- 10/ *Rhododendron*
- 11/ *Azalka*
- 12/ *Acer negundo*
- 13/ *Chamaecyparis pisifera*
- 14/ *Picea glauca*, *Conica*,
- 15/ *Magnolia x loebneri*
- 16/ *Larix kaemferi*
- 17/ *Juniperus chinensis*
- 18/ *Chamaecyparis* sp.
- 19/ *Hortenzia quercifolia*
- 20/ *Aesculus hippocastanum*
'*Laciniata*'
- 21/ *Malus domestica*
- 22/ Směs dřevin: *Prunus laurocerasus*,
Viburnum opulus, *Viburnum*
rhytidophyllum, *Pyracantha coccinea*,
Berberis julianae, *Berberis buxifolia*,
Ilex aquifolia, *Taxus baccata*,
Taxus baccata '*Fastigiata robusta*',
Amelanchier leavis, *Pinus nigra*

Obr. 57-dendrologie na pozemku, zdroj: autorka práce

04.11. Analýza výhledů

- 01 Obývací pokoj
- 02 Jídelna
- 03 Kuchyň
- 04 Ložnice
- 05 Ložnice
- 06 Chodba
- 07 Šatna
- 08 Koupelna
- 09 Záchod
- 10 Domácí práce
- 11 Atrium
- 12 Pracovna
- 13 Vstupní hala
- 14 Záchod
- 15 Garáž
- 16 Pergola
- 17 Terasa

Průhled, pohled

0m 5m 10m 15m 20m

Obr. 58-stávající stav, zdroj: autorka práce

05 | vlastní projekt

05.01 Vila Nespeky základní informace

Realizace domu a zahrady byla provedena v roce 2005-2008.
 Užitná plocha rodinného domu je 161 m².
 Zastavěná plocha je 263 m².
 Plocha zahrady je 3163 m².

Rodinná zahrada se nachází v malé obci Nespeky. Obec Nespeky se nachází na pravém břehu řeky Sázavy. Pozemek je situován do chatové a vilové oblasti poblíž vodního toku. Poblíž místa se nachází slavné vily od Jaroslava Frágnera.

Příjezd na pozemek je z ulice Frágnerova na jihovýchodní straně pozemku. Jihovýchodní hrana pozemku je lemována stromy pro poskytnutí soukromí na zahradě. Příjezdová cesta je zpevněná plocha a navazuje na garáž umístěnou na pozemku. Dům je umístěn v zadní části zahrady, aby byl izolován od ulice Frágnerova. Umístění domu do zadní části poskytlo domu velký rozhled na prostornou zahradu a soukromí.

Autory vily jsou prof. Ing. arch. Ladislav Lábus, Hon. FAIA. a Ing. Arch. Marek Nábělek.

Obr. 59-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 60-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

05.01.Vila Nespeky

Vila se nachází v chatové a vilové části obce Nespeky v ulici Frágnerova. Ulice je pojmenovaná podle architekta Jaroslava Frágnera, který opodál navrhl čtyři vily. Stavba je umístěna v zadní části pozemku pro poskytnutí soukromí rodiny. Díky umístění tak vznikl velký prostor na zahradu, na kterou je vidět z místností. Před plotem v ulici Frágnerova je stromová alej. Díky umístění domu do zadní části vzrostlá alej nestíní stavbě. Stavba je jednopodlažní dům s plochou střechou. Dům má na své reprezentativní fasádě velká okna pro přímý kontakt interiéru a exteriéru. Obytné místnosti jsou směřovány do zahrady, a tak jsou obyvatelé domu stále v kontaktu s venkovním prostředím.

Vila má tři části a ty jsou: společenská, klidová a užitková. Do zahrady jsou velkými okny mířeny místnosti obývací pokoj, jídelna a kuchyň. Dále v uzavřené chodbě navazují ložnice se šatnou a sociálním zařízením. Zádveří šikově navazuje na místnost zvanou sklad, který se může příjemně proměnit na malou šatnu u vchodu do domu. Před přední částí domu je přesah střechy a díky pilířům tvoří před pokoji další pobytové místo.

Obr. 61-fotodokumentace zahrady, zdroj: archiweb

Obr. 62-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

05.01 Vila Nespeky/zeleň na pozemku

Stromová alej z Fragnerovy ulice tvoří *Acer platanoides*. Dále v rohu pozemku tvoří živou stěnu *Thuja plicata* o výšce 4 metry. Na živou stěnu navazuje směs dřevin *Corylus avellana*, *Pinus silvestris* a *Rhododendron*. Levou spodní část pozemku tvoří směs dřevin *Abies nordmanniana*, *Picea omorika*, *Chamaecyparis Lawsoniana*, *Azalka*, *Rhododendron*, *Acer negundo*, *Chamaecyparis pisifera*, *Picea glauca*, *Magnolia x loebneri* a *Larix kaemferi*.

Dominantou zahrady jsou dvě vzrostlé břízy. Z obývacího pokoje je výhled *Malus domestica* letní a na směs dřevin *Chamaecyparis*, *Hortenzia quercifolia* a *Juniperus chinensis*. Mezi domem a garáží je dvojice *Aesculus hippocastanum*.

Obr. 63-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 64-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 65-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 66-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 68-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

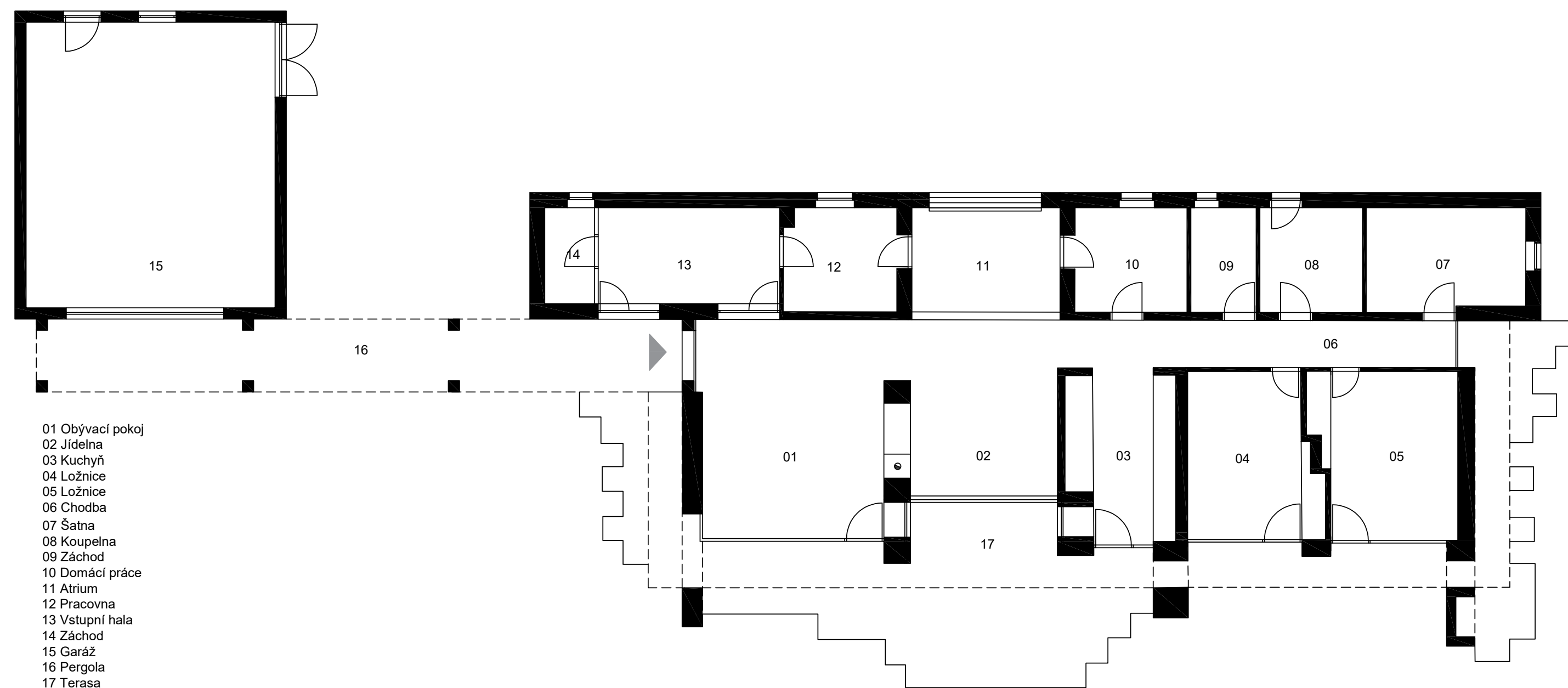
05.01.1 Vila Nespeky/fotografie z místa

Obr. 67-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 69-fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let

Obr. 70-půdorys domu, zdroj: autorka práce, archiweb

05.01.3. Rodina žijící ve vile

Ve vile žije manželský pár. Děti mají dospělé, které občas jezdí s partnery na návštěvu. Manželský pár žijící ve vile rád tráví čas na zahradě. Mají rádi relaxační místa v zahradě. Rádi se o zahradu starají. Rádi pohostí kamarády a rodinu ve své zahradě v letních měsících. Manželé zdědili peníze po manželových rodičích, a tak by je rádi investovali do své zahrady, kterou by chtěli zabydlenější a přátelštější.

Manželka ráda cvičí na čerstvém vzduchu a ráda by na zahradě měla své místo pro cvičení. Manžel pochází z okolí a od dětství miluje řeku Sázavu a rád by tuto tematiku dodal do zahrady.

Obr. 71-rodina, zdroj: cz.depositphotos

05.02. Koncepty:

zlatý řez

otevřenost

čistota**zrcadlo**

geometrie

prvky navazují na geometrii

stávajícího domu

průhledy

enfiláda

tajemství

voda**břízy****dominanta**

kontrast

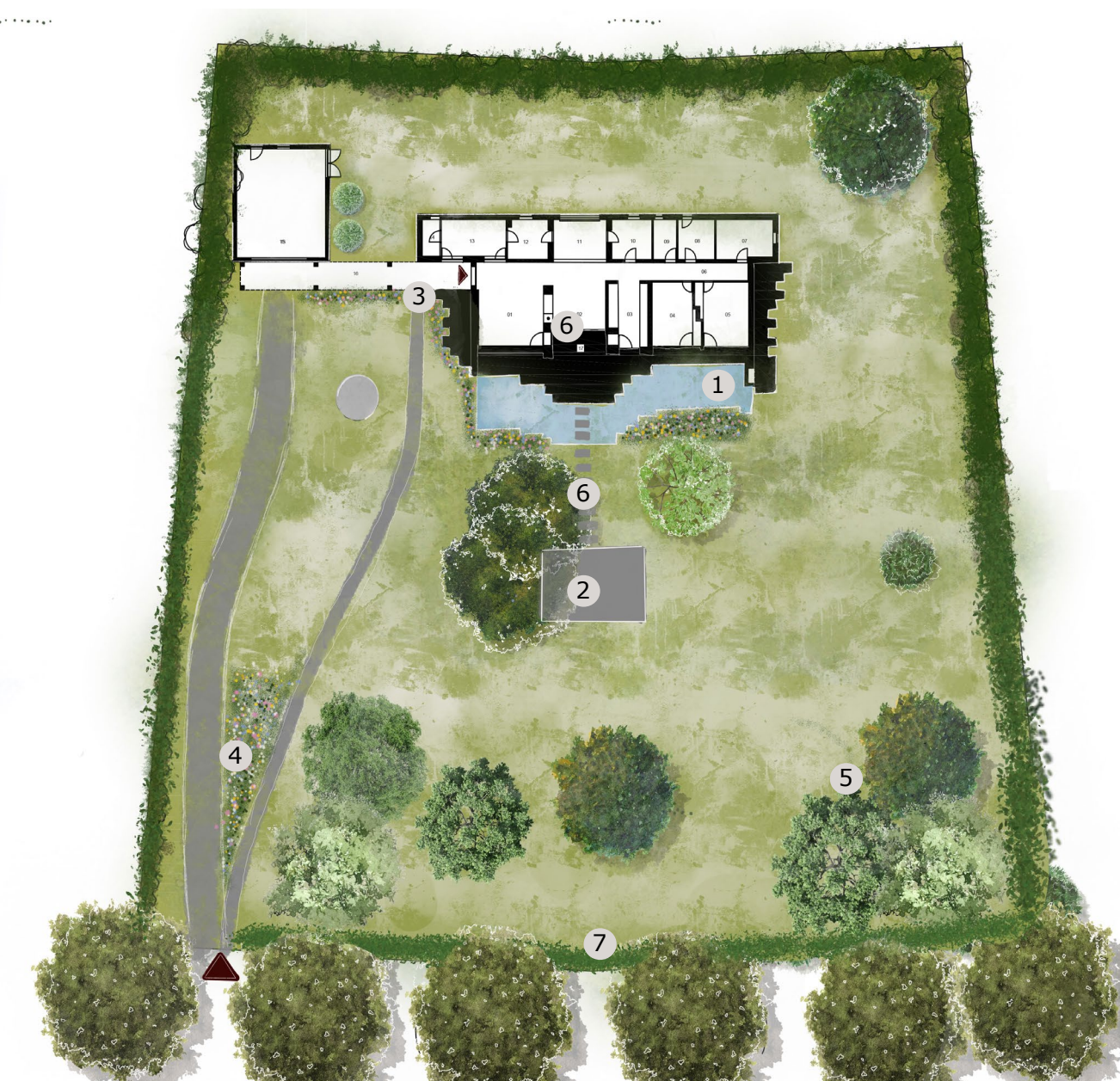
zvuk rostlin

krystal v přírodě

Obr. 72-fotodokumentace domu zdroj: archiweb

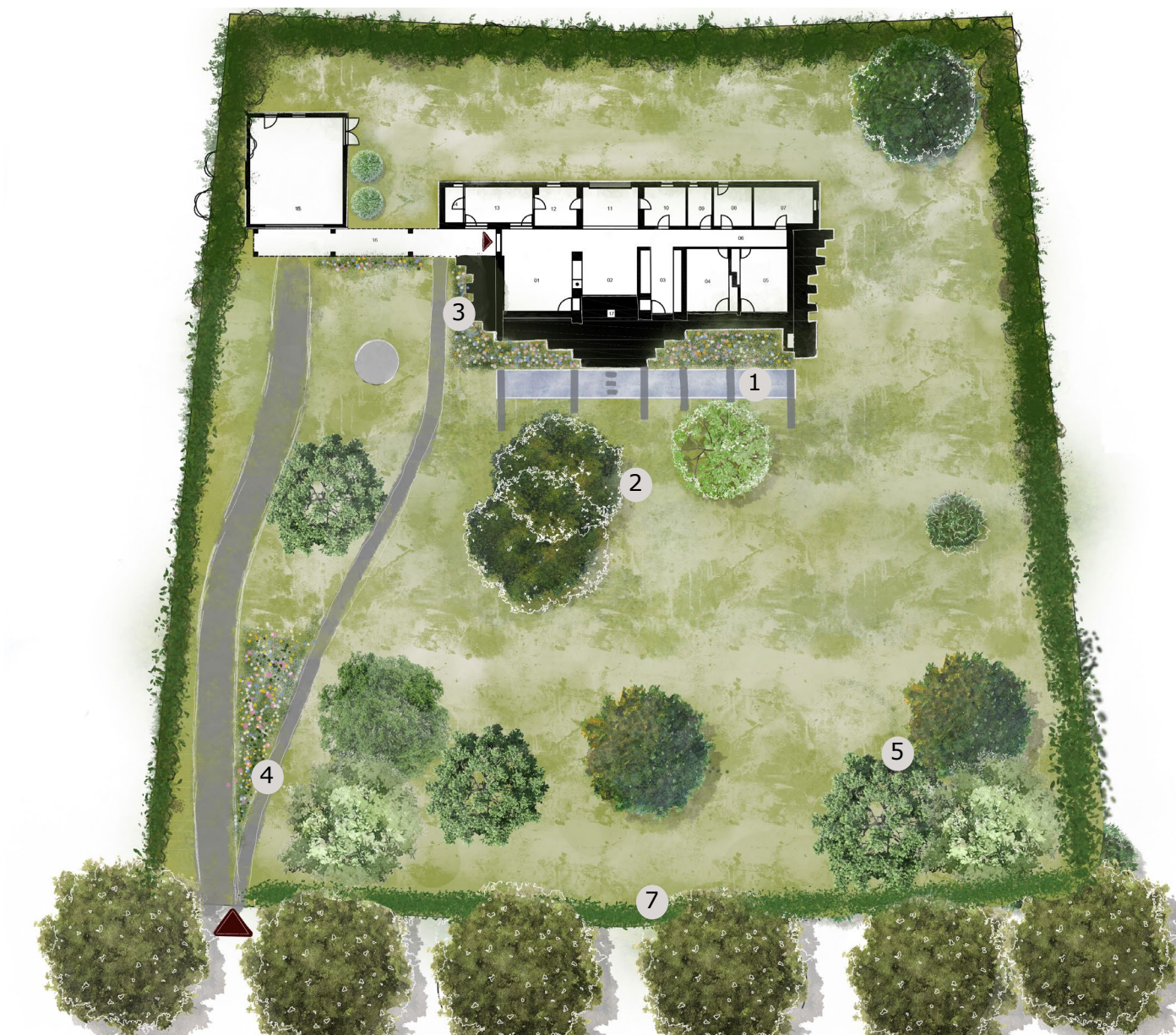
05.2. Koncepty

Koncept 1 : Kopírování geometrie stávající terasy přenesení do vodní plochy. Zrcadlení domu do vody, zrcadlení tvaru stávající terasy. Ve spodní části zahrady se nachází solitérní dřeviny, které mají v pozadí živý plot. Přístupové cesty jsou obohaceny o květinový záhon, který je vysázen z rostlin, které se v průběhu střídají v kvetení.

Obr. 73-koncept skica, zdroj: autorka práce

Koncept 2: Druhý koncept návrhu zahrady se zaměřuje na vystupující nosné prvky vily. Tyto nosné stěny se v tomto návrhu vytrhly a zkopírovaly se nad vodní hladinu a tvoří můstky přes jezírko. Prostor mezi stávající terasou a jezírkem je vyplněn převážně trávnikem. Ve spodní části zahrady se nachází solitérní dřeviny umístěné v travnaté ploše. Mezi příjezdovými cestami se nachází reprezentativní záhon.

Obr. 74-koncept skica, zdroj: autorka práce

1/ Vodní plocha-zrcadlo

2/ Terasa

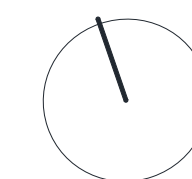
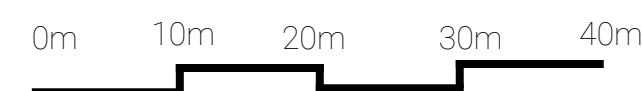
3/ Vstup se šlapáky a záhonem

4/ Záhon směs trvalek a travin lehké textury

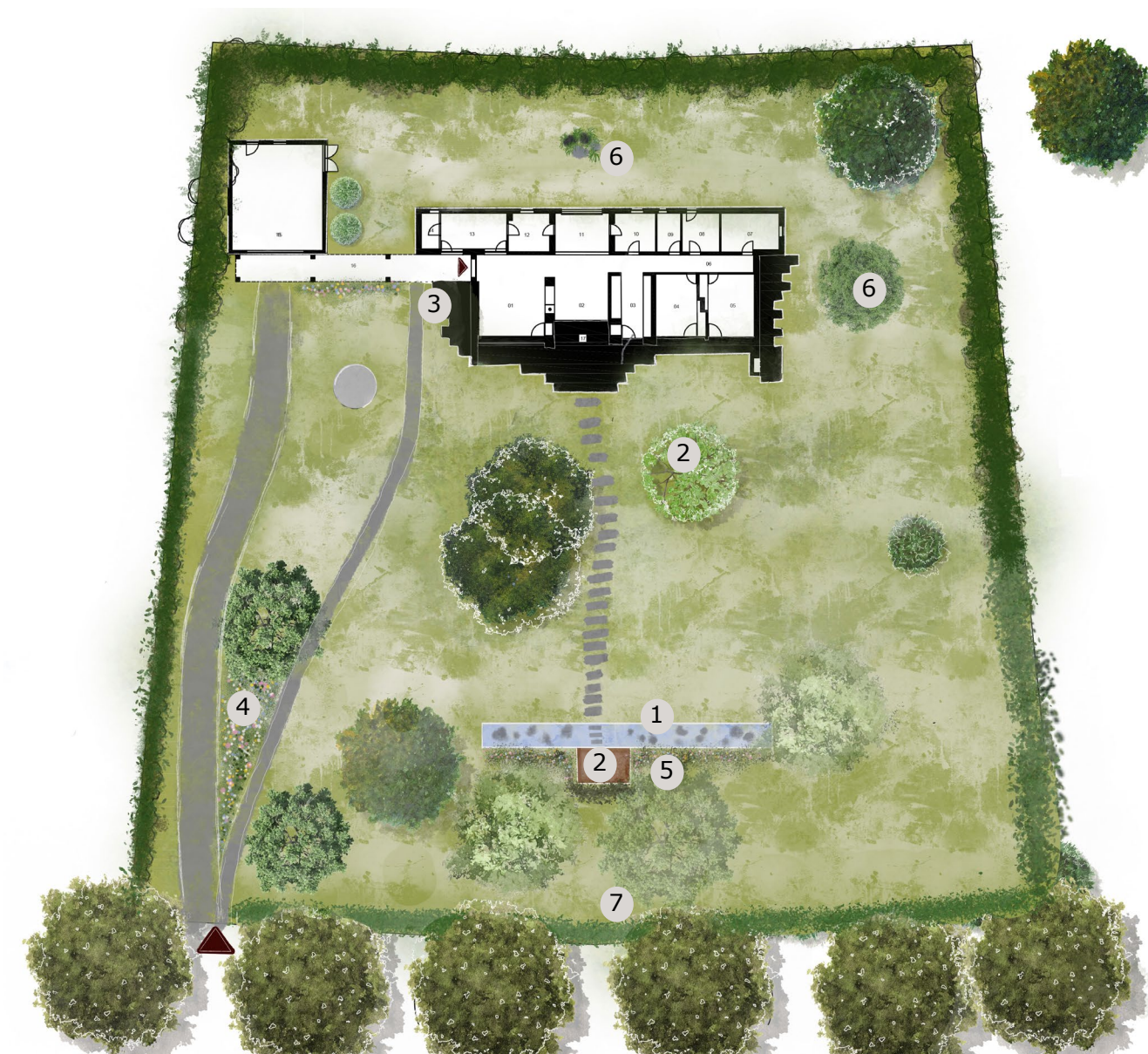
5/ Kompozice stromů se záhonem

6/ Umístění prvků na průhledech domem

7/ Odclonění od cesty

Koncept 3: Stávající plocha terasy je zvětšená o další betonovou plochu, která sahá až do stínu vzrostlých bříz. Ve spodní části zahrady se nachází vodní kanál, který zrcadlí solitérní stromy, které jsou umístěné za ním. U vodního kanálu je výsadba z travin. Přes vodní kanál se dá přejít po malém můstku na odpočívadlo a užívat si tak zvuk tekoucí vody s výhledem na architektonické dílo vily.

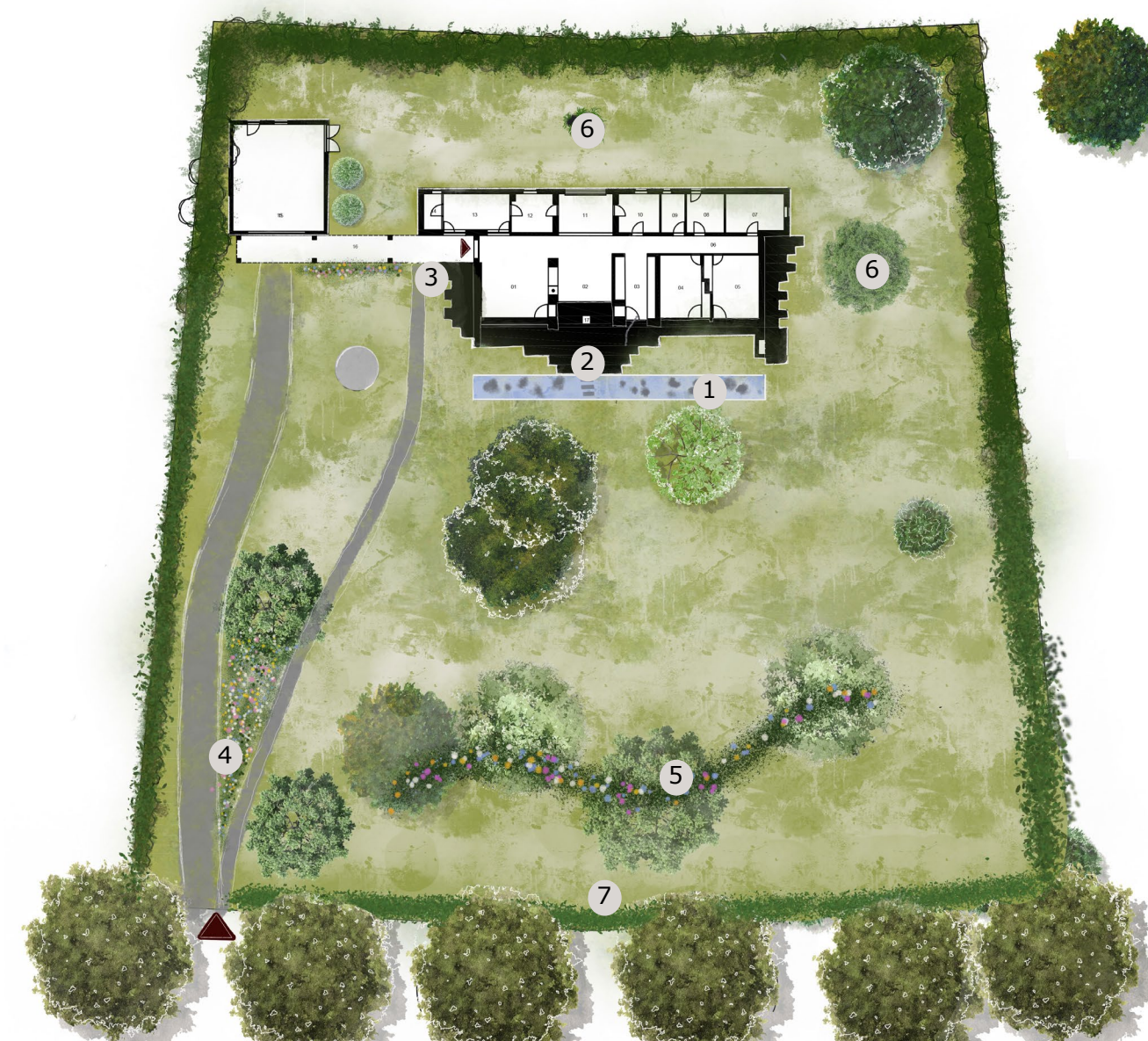

Obr. 75-koncept skica, zdroj: autorka práce

- 1/ Vodní plocha-zrcadlo
 2/ Terasa
 3/ Vstup se šlapáky a záhonem
 4/ Záhon směs trvalek a travin lehké textury

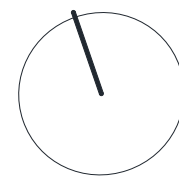
0m 10m 20m 30m 40m

Koncept 4: Prostor mezi stávající terasou a vodní plochou je vyplněn travinami a přes vodní plochu lze přejít na další plochu k odpočinku, která je umístěná ve stínu vzrostlých bříz. Ve spodní části zahrady jsou umístěny solitérní dřeviny s podrostem trvalekových záhonů.

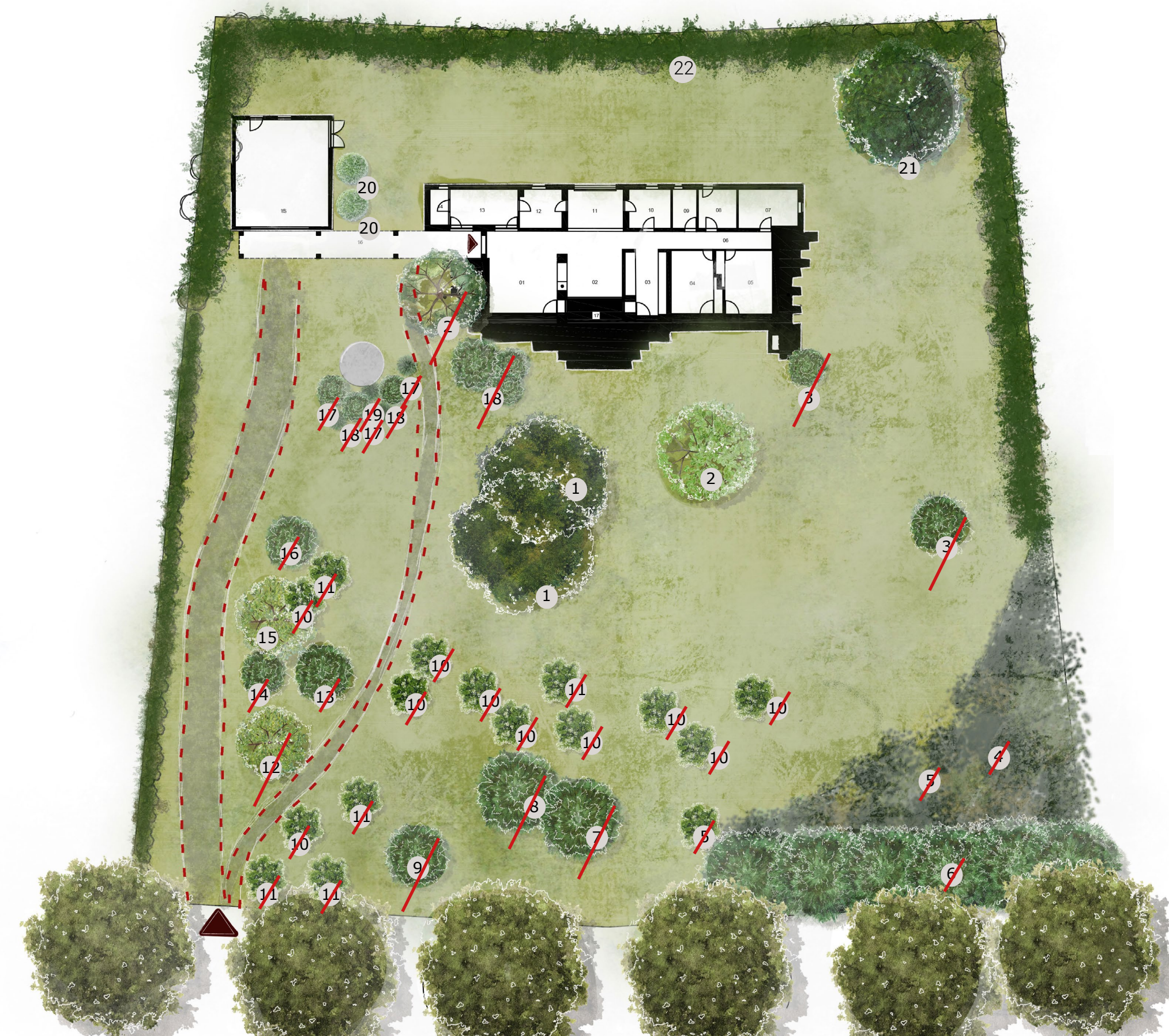

Obr. 76-koncept skica, zdroj: autorka práce

- 5/ Kompozice stromů se záhonem
 6/ Umístění prvků na průhledech domem
 7/ Odclonění od cesty

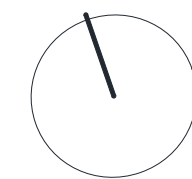

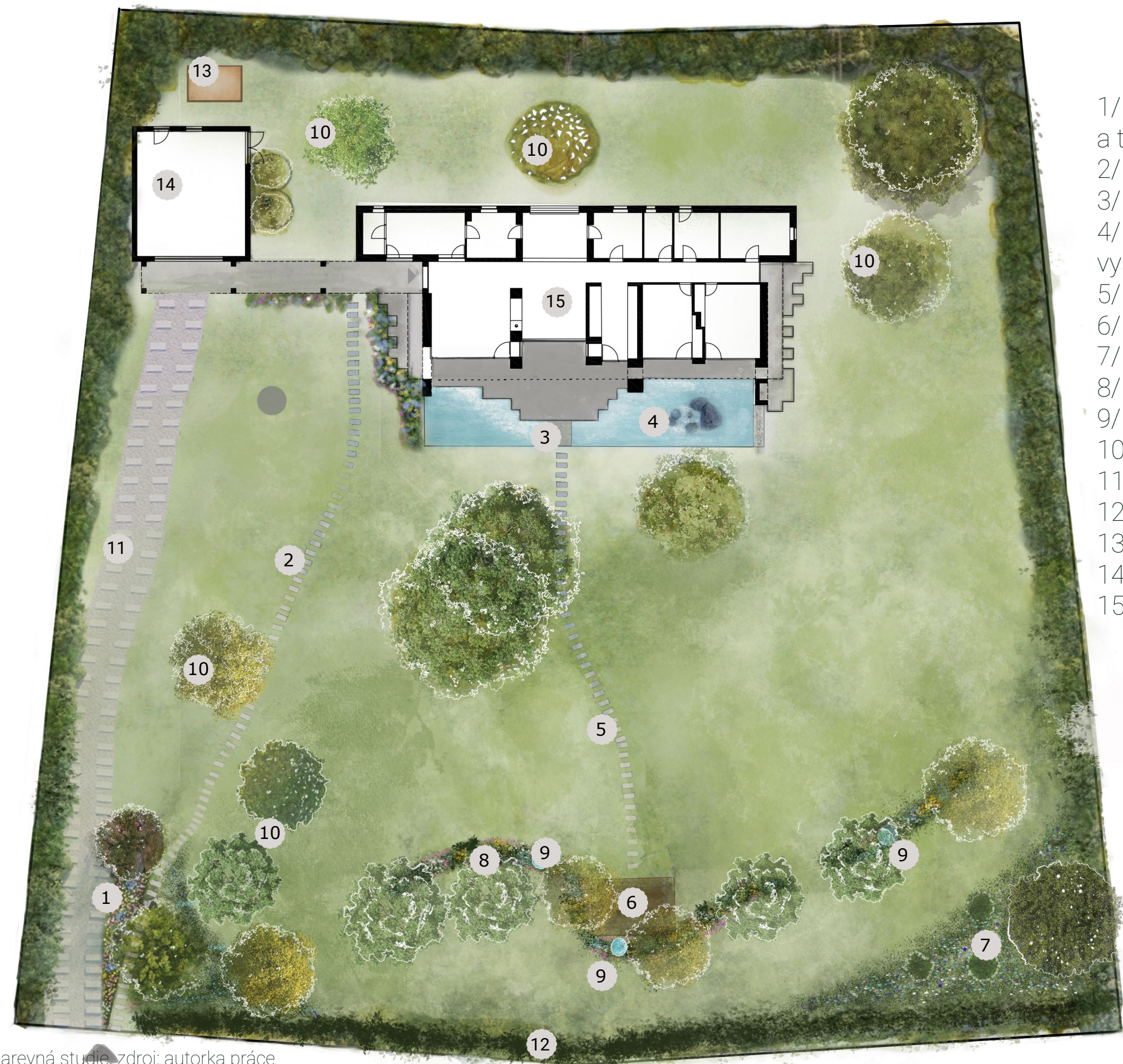
05.03. Návrh kácení a bourání

Obr. 77-kácení na pozemku, zdroj: autorka práce

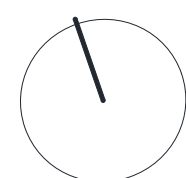
- 1/ *Betula pendula*
 2/ *Malus domestica*
 3/ *Tsuga canadensis*
 4/ *Juniperus chinensis*
 5/ *Corylus*
 6/ *Thuja plicata*
 7/ *Chamaecyparis lawsoniana*
 8/ *Abies nordmandiana*
 9/ *Picea omorika*
 10/ *Rhododendron*
 11/ *Azalea luteum*
 12/ *Acer negundo*
 13/ *Chamaecyparis pisifera*
 14/ *Picea glauca* 'Conica'
 15/ *Magnolia x loebneri*
 16/ *Larix kaemferi*
 17/ *Juniperus chinensis*
 18/ *Chamaecyparis* sp.
 19/ *Hortenzia quercifolia*
 20/ *Aesculus hippocastanum* 'Laciniata'
 21/ *Malus domestica*
 22/ Skupina dřevin: *Prunus laurocerasus*, *Viburnum opulus*, *Viburnum rhytidophyllum*, *Pyracantha coccinea*, *Berberis julianae*, *Berberis buxifolia*, *Ilex aquifolia*, *Taxus baccata*, *Taxus baccata* 'Fastigiata robusta', *Amelanchier leavis*, *Pinus nigra*

Obr. 78-barevná studie, zdroj: autorka práce

- 1/ Reprezentativní záhon směs trvalek a travin, lehká textura
- 2/ Vstupní šlapáková cesta
- 3/ Vodní plochy s přechodem
- 4/ Vodní zrcadlo s vodopádem a vystouplými kameny
- 5/ Cesta ze šlapáků
- 6/ Terasa-čítárna, gril
- 7/ Strom s keří a podrostem
- 8/ Záhon ve tvaru řeky Sázavy
- 9/ Pítka/zrcadla korun stromů
- 10/ Solitérní dřeviny
- 11/ Příjezdová cesta
- 12/ Živý plot
- 13/ Kompost
- 14/ Garáž
- 15/ Dům

0m 5m 10m 15m 20m

Popis návrhu

Návrh zahrady je vytvořen tak, aby odpovídal stylu domu a zároveň respektoval současné konstrukce včetně terasy. K výsledku návrhu vedlo prostudování zahrad u funkcionalistických staveb u nás a ve světě. Vila od architekta Ladislava Lábuse je postavená ve stylu, kterému se říká novofunkcionalismus a vychází právě z myšlenek funkcionalismu a purismu. Velká vodní plocha je inspirována výstavním pavilonem v Barceloně od architekta Miese van der Roeho, reprezentativní část vstupních částí do domu a na zahradu jsou inspirovány dílem Jaroslava Frágnera u vil v Nespekách.

Záhony u vstupů do domu a do zahrady jsou navrženy, aby byly po celý rok atraktivní. Obsahují traviny, cibuloviny a trvalky.

Velká vodní plocha slouží jako zrcadlo dokonalého architektonického díla. Vilu je pojata jako architektonický hodnotný prvek, který se díky zrcadlu v zahradě objeví dvakrát. Ve vodní ploše se nachází valouny. Valouny jsou odkaz na řeku Sázavu, která lemují obci Nespeky. Odkazují přímo na pramen řeky Sázavy, který se jmenuje Stvořidla. Dalším odkazem na řeku Sázavu je záhon ve spodní části zahrady, který identicky kopíruje tvar řeky Sázavy v okolí Nespek. Terasa, která je umístěna v záhybu záhonu, se nachází přesně v místě, kde se nachází vila v záhybu řeky. V záhonu ve tvaru řeky se nachází ptačí pítka, aby se i při posezení na dolní terase dostal pohled na život u vody.

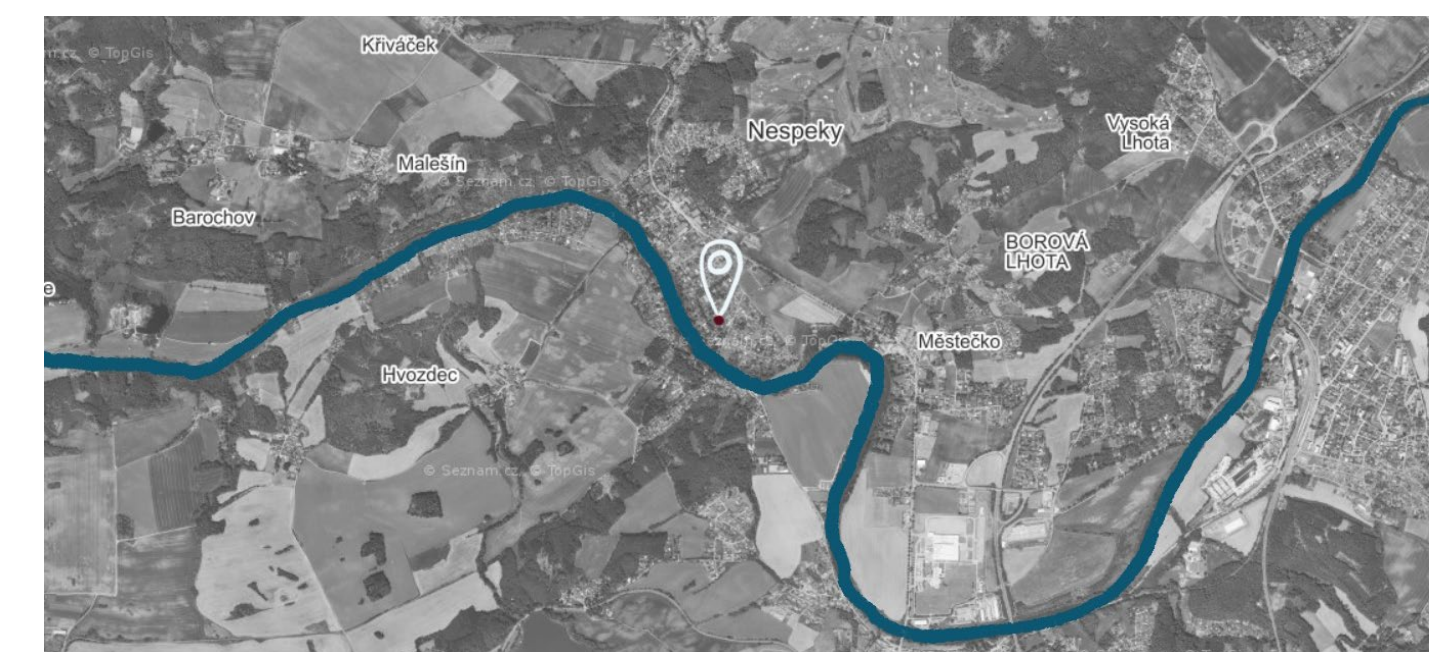
Dále se za výše zmíněným záhonem nachází živý plot z bobkovišně, která je stálezelená a neopadá a poskytuje rodině soukromí od pohledu z ulice Frágnera, která dodnes láká obdivovatele funkcionalistických staveb.

Pro dotvoření kompozice je za záhonem vytvořena travnatá plocha, aby nedošlo k úplnému uzavření spodní části zahrady. Rohy jsou uzavřené kompozicí dřevin s podrostovými trvalkami jako jsou kakost a barvínek.

Podrostové rohy ve spodní části zahrady uzavírají kompozici. Tato uzavření působí, jako by vila byla doslova obejmutá přírodou, která jí poskytuje pocit bezpečí. Všude kolem vily je zahrada, ale zároveň nechávají živé prvky v zahradě dům dýchat. Vila se tak v zahradě stala krystalem, který okolní příroda chrání svými živými prvky.

Obr. 79-Stvořidla, zdroj: autorka práce

Obr. 80-Mapa řeky Sázavy zdroj: mapy.cz, design autorka práce

05.5. Moodboard

Obr. 81-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 82-moodboard, zdroj: pinterest

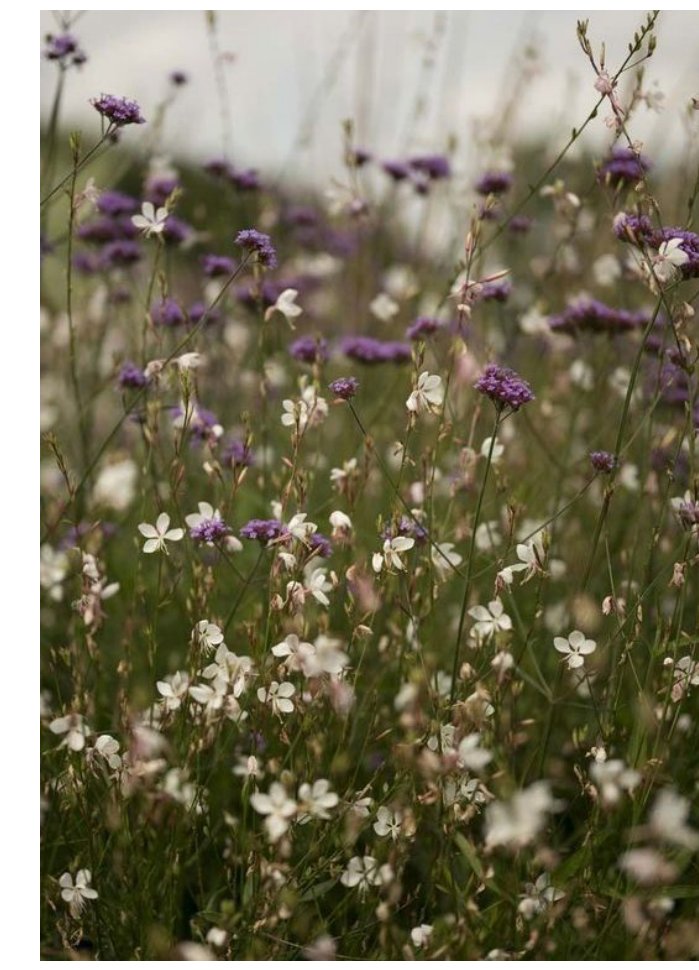
Obr. 83-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 87moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 88-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 89-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 84-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 85-moodboard, zdroj: pinterest

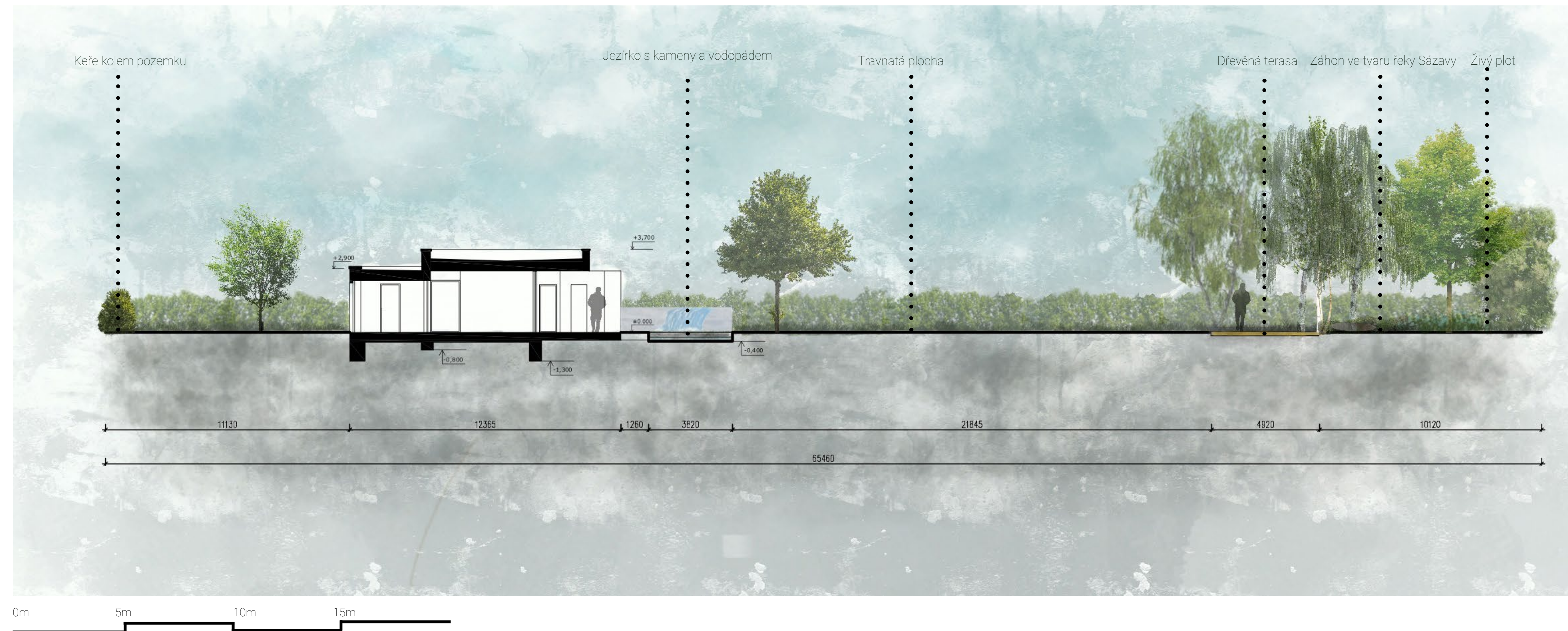
Obr. 86-moodboard, zdroj: pinterest

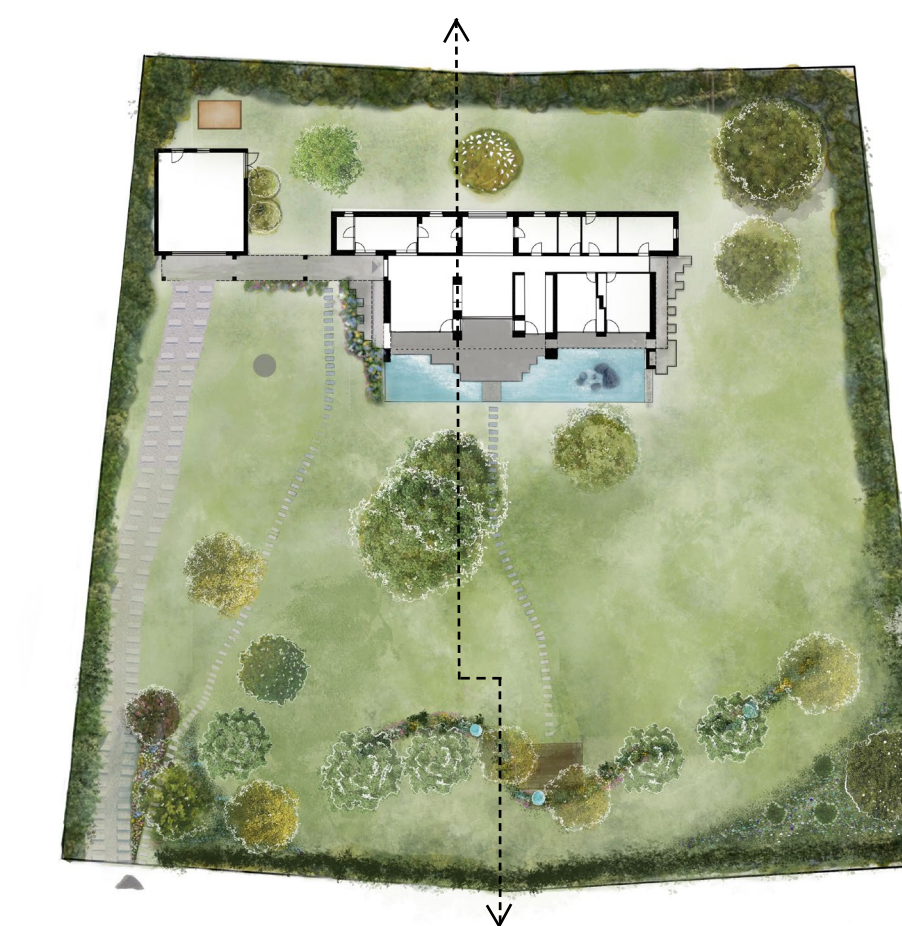
Obr. 90-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 91-moodboard, zdroj: pinterest

Obr. 92-řezopohled pozemku, zdroj: autorka práce

Obr. 93-vyznačení řezopohledu, zdroj: autorka práce

05.07. Vizualizace

Obr. 94-vizualizace, zdroj: autorka práce

Obr. 95-vizualizace, zdroj: autorka práce

Obr. 96-vizualizace, zdroj: autorka práce

Obr. 97-vizualizace, zdroj: autorka práce

Obr. 98-vizualizace, zdroj: autorka práce

Obr. 99-vizualizace, zdroj: autorka práce

Obr. 100-vizualizace, zdroj: autorka práce

05.08. Axonometrie

Obr. 101-axonometrie, zdroj: autorka práce

Obr. 102-axonometrie, zdroj: autorka práce

Obr. 103-axonometrie, zdroj: autorka práce

Obr. 104-vizualizace jaro, zdroj: autorka práce

Obr. 105-vizualizace léto, zdroj: autorka práce

Obr. 106-vizualizace podzim, zdroj: autorka práce

Obr. 107-vizualizace zima, zdroj: autorka práce

Festuca gautieri
Záhon B

Carex muskingumensis

Echinacea purpurea

Gaura lindheimeri

Pennisetum alopecuroides
"Little bunny"

Perovskia 'Blue spire'

Sedum spectabile
"Brilian"

Thymus serpyllum

Verbena bonariensis

Geranium macrorrhizum

Geranium macrorrhizum
"Olympos"

Vinca minor

Záhon D

Achillea filipendulina

Allium aflatunense

Calamintha nepeta "Lasser calamiint"

Carex muskingumensis

Gaura lindheimeri

Lavandula angustifolia
"Alba"

Pennisetum alopecuroides
"Little bunny"

Perovskia 'Blue spire'

Sedum spectabile
"Brilian"

Stipa tenuissima

Thymus serpyllum

Verbena bonariensis

Achillea filipendulina

Allium aflatunense

Calamintha nepeta "Lasser calamiint"

Carex muskingumensis

Echinacea purpurea

Gaura lindheimeri

Lavandula angustifolia
"Alba"

Pennisetum alopecuroides
"Little bunny"

Perovskia 'Blue spire'

Stipa tenuissima

Thymus serpyllum

Verbena bonariensis

05.10.01 Roční období - efekty textur a barev

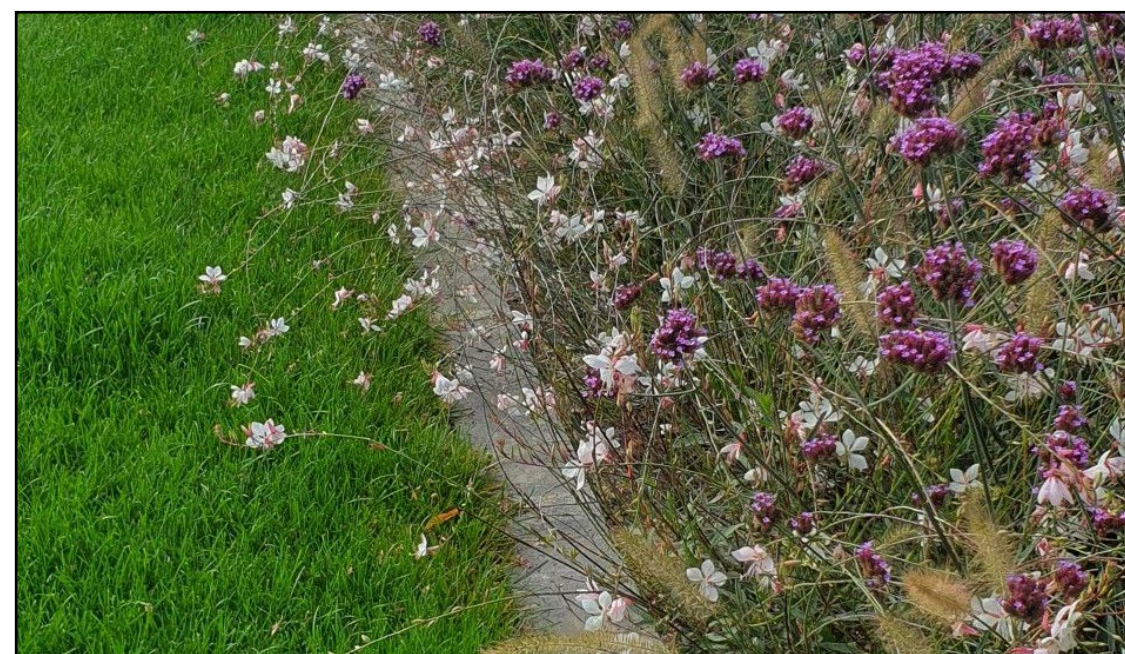
Jaro

Podzim

Léto

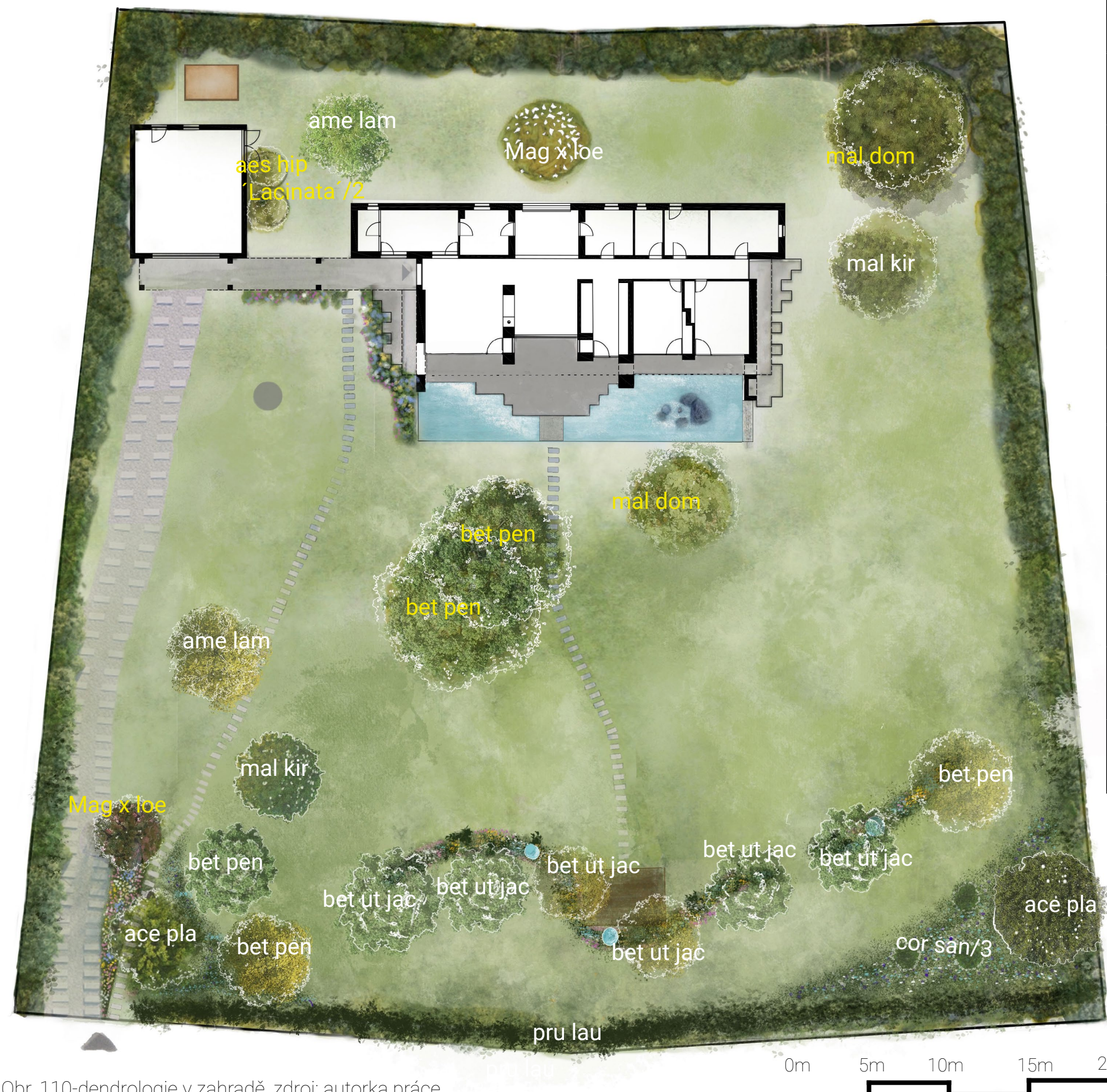

Zima

Obr. 109-roční období zdroj: viz seznam obrázků

05.11. Dendrologie v zahradě

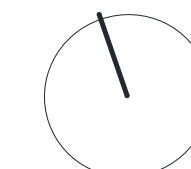
Obr. 110-dendrologie v zahradě, zdroj: autorka práce

Tab. 02-Tabulka počtu stromů zdroj: autorka práce

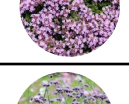

Název	Počet
<i>Acer platanoides</i>	2-n
<i>Aesculus hippocastanum</i> 'Laciniata'	2-s
<i>Amelanchier lamarckii</i>	2-n
<i>Betula pendula</i>	2-s, 3-n
<i>Betula utilis jacquemontii</i>	6-n
<i>Cornus sanguinea</i> 'Winter flame'	3-n
<i>Magnolia x loebneri</i>	1-s,1-n
<i>Malus kirghisorum</i>	2-n
<i>Malus domestica</i>	2-s
<i>Prunus laurocerasus</i>	23-n

Legenda:

- bílé názvy: nová výsadba
- žluté názvy: stávající výsadba
- n-nová výsadba
- s-stávající výsadba

05.12. Doba kvetení-barva květu

Měsíc	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.
<i>Achillea filipendulina</i>												
<i>Allium aflatunense</i>												
<i>Calamintha nepeta</i>												
<i>Carex muskingumensis</i>												
<i>Echinacea purpurea</i>												
<i>Festuca gautieri</i>												
<i>Gaura lindheimeri</i>												
<i>Geranium macrorrhizum</i>												
Geranium macrorrhizum 'Olympos'												
<i>Lavandula angustifolia</i>												
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Little bunny'												
<i>Perovskia</i>												
<i>Sedum spectabile</i> 'Briliant'												
<i>Stipa tenuissima</i>												
<i>Thymus serpyllum</i>												
<i>Verbena bonariensis</i>												
<i>Vinca minor</i>												

Tab. 03-doba a barva kvetení, zdroj: autorka práce

05.13 - Sortiment stromů a keřů

Aesculus hippocastanum
'Laciniata'

Acer platanoides

Amelanchier lamackii

Magnolia x loebneri

Malus domestica

Malus kirghisorum

Betula pendula

Betula utilis jacquemontii

Cornus sanguinea
'Winter Flame'

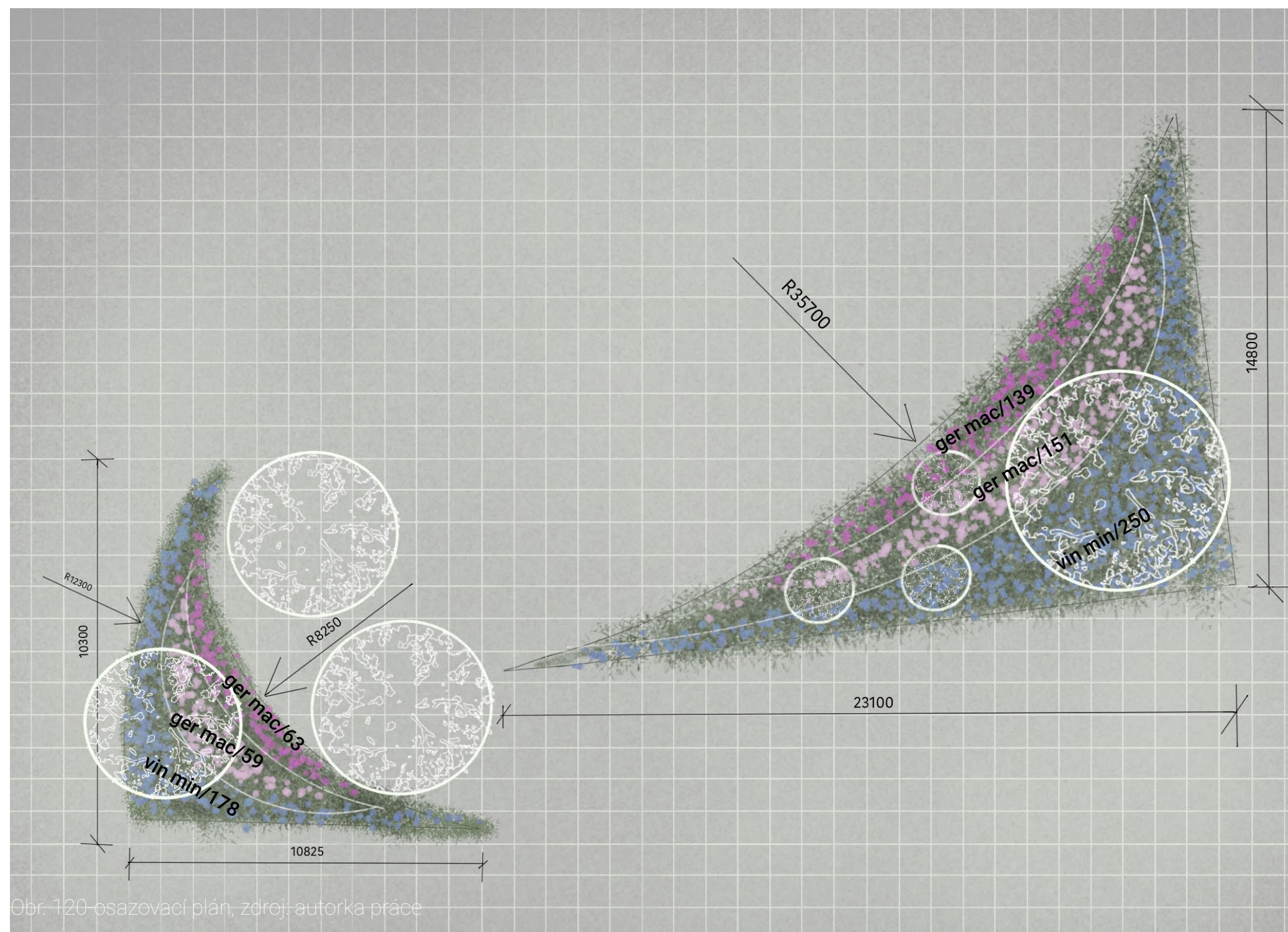

Prunus laurocerasus

Tab. 04-dendrologie, zdroj: autorka práce

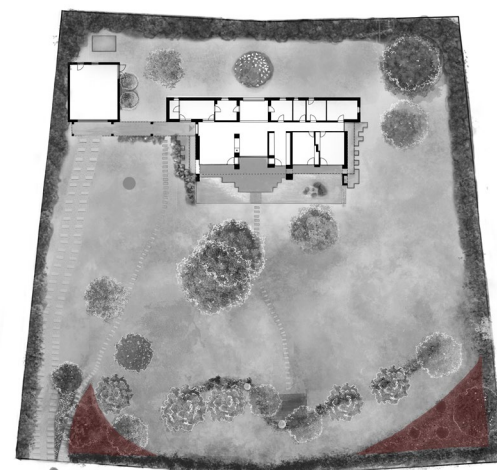
Název latinsky	Název česky
<i>Acer platanoides</i>	Javor mléč
<i>Aesculus hippocastanum</i> 'Laciniata'	Jírovec maďal 'Laciniata'
<i>Amelanchier lamackii</i>	Muchovník Lamarckův
<i>Betula pendula</i>	Bříza bělokorá
<i>Betula utilis jacquemontii</i>	Bříza himalájská var. jacquemontii
<i>Cornus sanguinea</i> 'Winter flame'	Svída krvavá 'Winter Flame'
<i>Magnolia x loebneri</i>	Šáchalón Loebnerův
<i>Malus kirghisorum</i>	Jabloň okrasná
<i>Malus domestica</i>	Jabloň domácí
<i>Prunus laurocerasus</i>	Bobkovišeň lékařská

05.14.3. Záhon - podrosty v rohu zahrady D

Obr. 120-osazovací plán, zdroj: autorka práce

0m 2m 4m 6m 12m

Obr. 121-lokace záhonu zdroj: autorka práce

TABULKA MNOŽSTVÍ ROSTLIN V ZÁHONECH

ZÁHON A

Tab. 05-ceny rostlin, počet rostlin, zdroj: autorka práce

Název	Počet	Cena	Dohromady
<i>Allium aflatunense</i> K9	55	12	660
<i>Carex muskingumensis</i> K10	15	35	525
<i>Echinacea purpurea</i> K9	26	39	1014
<i>Gaura lindheimeri</i> K9	10	45	450
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Little bunny' K12	13	45	585
<i>Perovskia</i> K9	3	135	405
<i>Sedum spectabile</i> 'Briliant' K9	4	45	180
<i>Thymus serpyllium</i> K9	28	56	1568
<i>Verbena bonariensis</i> K9	24	45	1080
CELKEM			6469 Kč

ZÁHON B

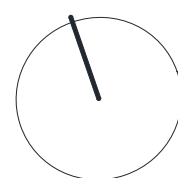
Název	Počet	Cena	Dohromady
<i>Achillea filipendulina</i> K10	63	35	2 205
<i>Allium aflatunense</i> K9	80	12	960
<i>Calamintha nepeta</i> K10	18	35	630
<i>Carex muskingumensis</i> K10	8	35	280
<i>Gaura lindheimeri</i> K9	24	45	1080
<i>Lavandula angustifolia</i> K9	6	69	414
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Little bunny' K12	12	45	540
<i>Perovskia</i> K9	13	135	1755
<i>Sedum spectabile</i> 'Briliant' K9	15	45	675
<i>Stipa tenuissima</i> K9	37	42	1554
<i>Thymus serpyllium</i> K9	30	56	1680
<i>Verbena bonariensis</i> K9	48	45	2160
CELKEM			12 379 Kč

ZÁHON C

Název	Počet	Cena	Dohromady
<i>Achillea filipendulina</i> K10	85	35	2975
<i>Allium aflatunense</i> K9	75	12	900
<i>Calamintha nepeta</i> K10	103	35	3605
<i>Carex muskingumensis</i> K10	68	35	2380
<i>Echinacea purpurea</i> K9	80	39	3120
<i>Gaura lindheimeri</i> K9	27	45	1215
<i>Pennisetum alopecuroides</i> 'Little bunny' K12	42	45	1890
<i>Perovskia</i> K9	25	135	3375
<i>Stipa tenuissima</i> K9	57	42	2394
<i>Thymus serpyllium</i> K9	193	56	10808
<i>Verbena bonariensis</i> K9	133	45	5985
CELKEM			38 647Kč

ZÁHON D

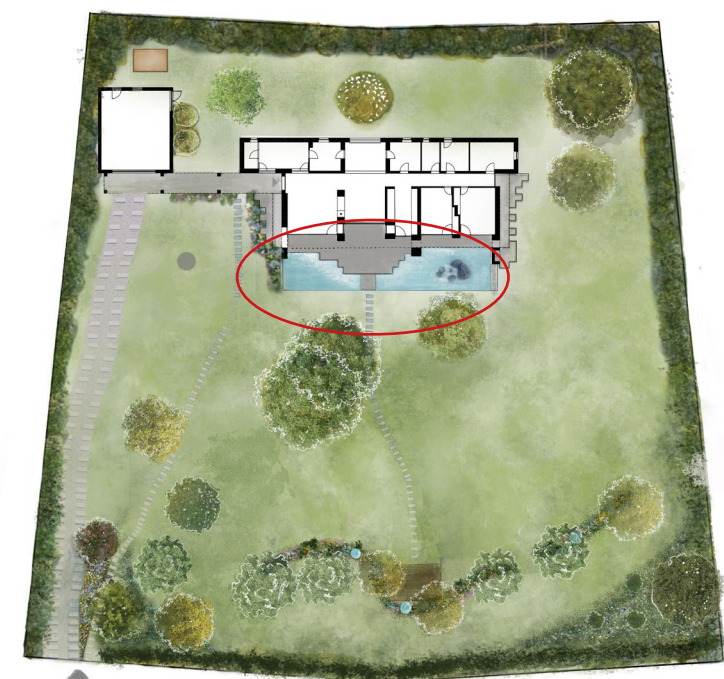
Název	Počet	Cena	Dohromady
<i>Geranium macrorrhizum</i> K9	202	35	7070
<i>Geranium macrorrhizum</i> 'Olympos' K9	190	37	7030
<i>Vinca minor</i>	428	39	16 692
CELKEM			30 792Kč

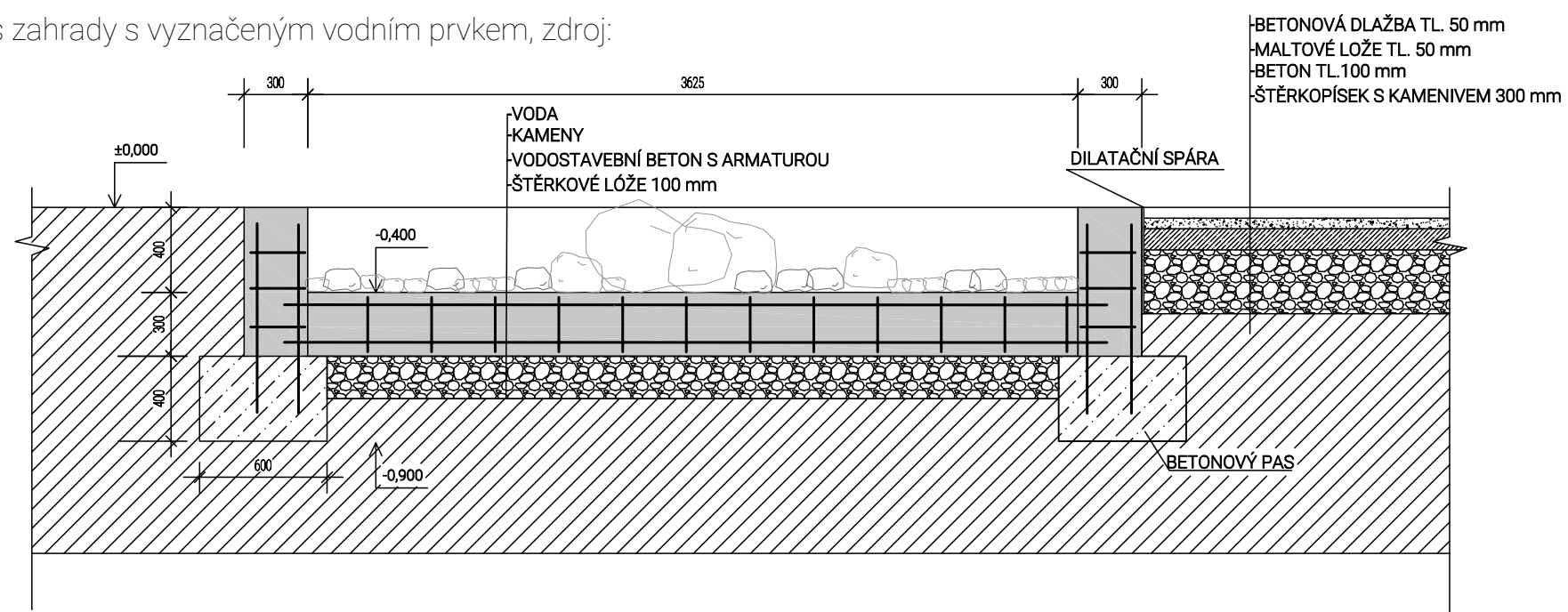
05.16- Technický detail M1:25

05.16.1. Detail vodního prvku

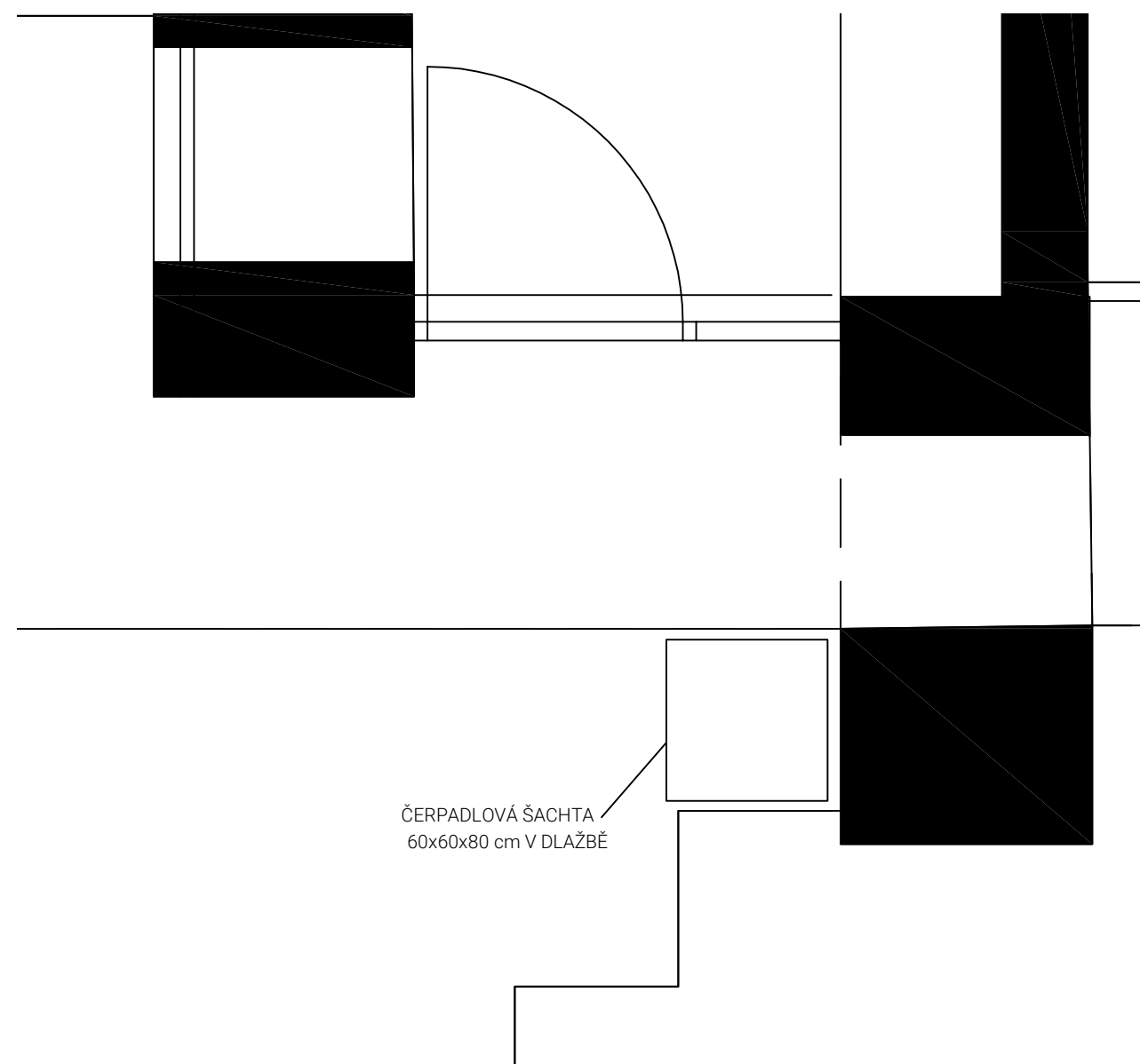
-šachta na čerpadlo se nachází v šachtě v dlažbě terasy,
šachta je velká 60x60x80 cm.

Obr. 122-půdorys zahrady s vyznačeným vodním prvkem, zdroj: autorka práce

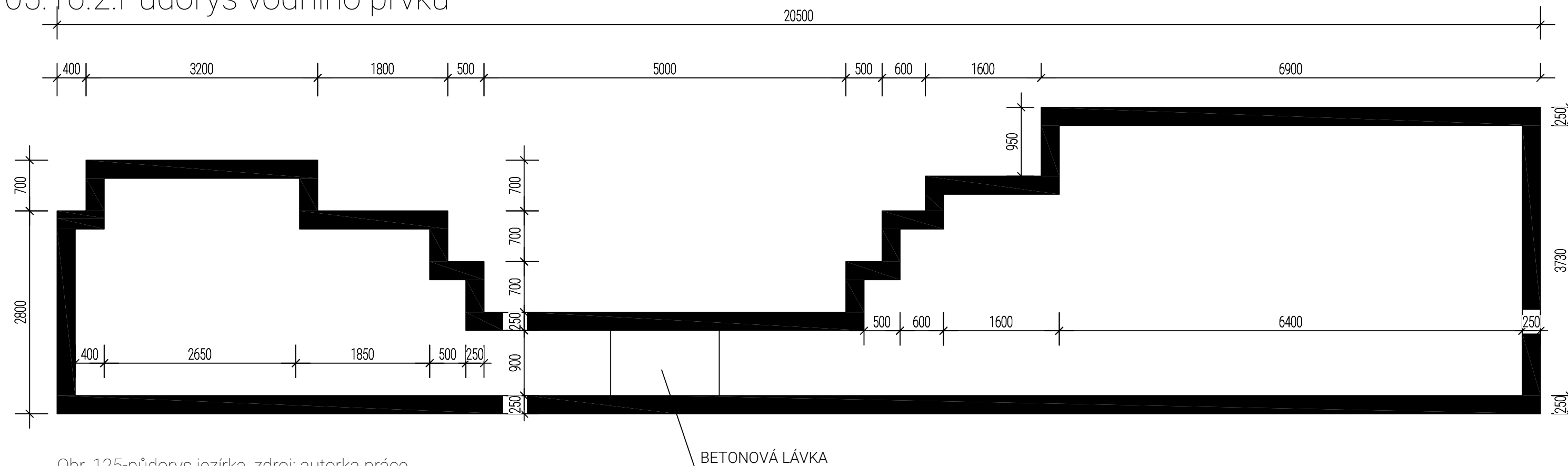

Obr. 123-detail jezírka, zdroj: autorka práce

Obr. 124-detail jezírka, zdroj: autorka práce

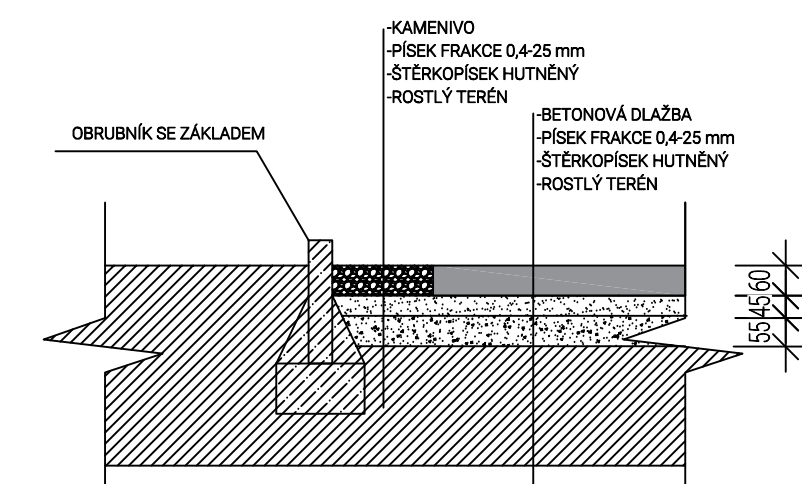
05.16.2.Půdorys vodního prvku

Obr. 125-půdorys jezírka, zdroj: autorka práce

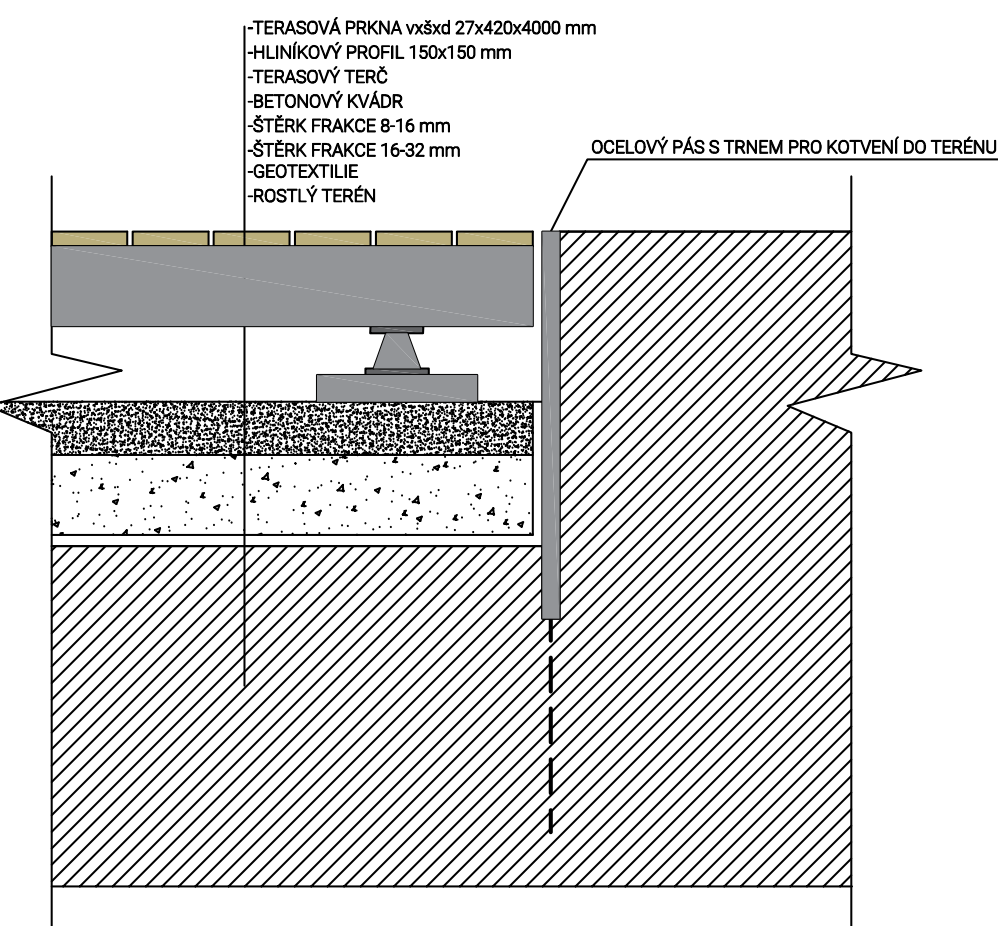
05.16.3.Řezy cest a terasy M 1:15

PŘÍJEZDOVÁ CESTA

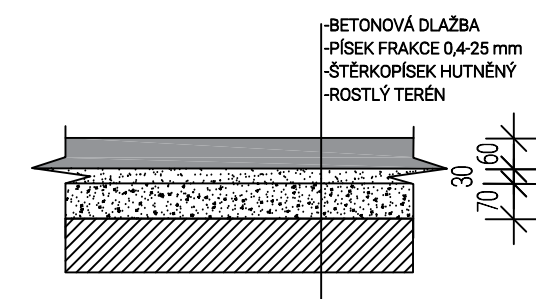
Obr. 126-řezy cest, zdroj: (Jebavý & Pšenička 2010)

DETAIL DŘEVĚNÉ TERASY

Obr. 127-detail terasy, zdroj:Truhlářství Dřevo-studio

CESTA ZE ŠLAPÁKŮ

Obr. 128-řezy cest, zdroj: (Jebavý & Pšenička 2010)

M 1:25

05.17. Rozpočet

Tab. 06-rozpočet, zdroj: autorka práce

NÁZEV POLOŽKY	MJ	POČET	CENA ZA MJ	CELKOVÁ CENA
kácení dřevin (práce, odvoz materiálu, doprava)	ks	35	1 600,00	56 000,00
kácení keřů (práce, odvoz materiálu, doprava)	ks	15	900,00	13 500,00
bourání stávajících cest	m ²	208	270,00	56 214,00
zhotovení vodního prvku	m ³	27	18 000,00	486 000,00
dřevěná terasa	m ²	20	85 000,00	85 000,00
cesty ze šlapáků 40x40	m ²	62	2 800,00	173 600,00
příjezdová cesta včetně obrubníků	m ²	150	3 800,00	570 000,00
kompost dubová konstrukce	ks	1	20 000,00	20 000,00
dosev trávníku v místě porušení stavebními pracemi	m ²	1500	15,00	22 500,00
výsadba stromů včetně práce, kotvení, materiálu	ks	13	7 000,00	91 000,00
výsadba keřů včetně práce a kotvení	ks	29	450,00	13 050,00
výsadba záhonů	m ²	288	50,00	14 415,00
sortiment trvalek a cibulovin	ks	2240	dle sort	88 305,00
kameny do vody štípaná žula	ks	7	2 000,00	14 000,00
menší kamínky do vody Mramorová drť Kararská bílá velikost 16-25 mm	ks	27	250,00	6 750,00
cortenová pítka	ks	3	15 000,00	450 000,00
			CELKEM	2 160 334,00

05.18. Technická a průvodní zpráva

Adresa: Nespeky 198, ulice Frágnerova, 257 22, Čerčany
Nadmořská výška: 267 m.n.m.

VÝKAZ VÝMĚR

Výměra zahrady: 2863 m²Zastavěná plocha: 248 m²Vodní plocha: 68 m²Plocha terasy: 20 m²Plocha šlapákových cest: 61,5 m²Plocha příjezdové cesty: 150 m²A- 20,9 m²B- 59,5 m²C- 56,5 m²D- 151,4 m²

O MÍSTĚ

Pozemek se nachází v obci Nespeky. Tato obec se nachází ve Středočeském kraji v okrese Benešov. Obec leží na pravém břehu řeky Sázavy. Obec leží v nadmořské výšce 267 m.n.m. Je vzdálená 10,6 km od okresního města Benešov u Prahy a 41 km od hlavního města Prahy. Výměna pozemku, který je na rovině je 2863 m². Dům byl vystaven v letech 2005-2008 a jedná se o návrh architektů Ladislava Lábuse a Marka Nábělka. Na zahradě se nachází vzrostlé thuje, solitérní dřeviny jako jsou pěnišníky a azalky. Vzrostlý živý plot je neudržovaný a přerostlý a je nutné ho pokácet. Dominantou stávající zahrady jsou dvě vzrostlé břízy. Kolem pozemku jsou vrostlé keře jako jsou kaliny, hlohyně, bobkovišně, cesmína. Tyto keře kolem pozemku budou zachovány. Dále se na zahradě nachází příjezdová cesta a šlapáková cesta, která vede od vstupu na pozemek do vstupu do domu. Na zahradě se nachází vlastní studna. Před pozemkem se nachází vzrostlá alej. Díky umístění domu do zadní části zahrady alej nestíní domu. Dům má všechny obytné místnosti mířené do prostorné zahrady. Místnosti jsou se zahradou propojené velkými okny. Z místnosti se dá vejít na terasu, která je součástí návrhu architektů. Sortiment bude doplněn vybrán tak aby byl efektivní po celý rok. V zahradě chybí trvalkové patro, které bude součástí nového návrhu. Nové výsadby vytvoří kompozici celé zahrady. Na zahradě bude vybudován vodní prvek a terasa.

DOTČENÉ A POUŽITÉ NORMY

ČSN 73 6005 Prostorové uspořádání sítí technického vybavení

ČSN 46 4920 – Listnaté stromy

ČSN 46 4930 – Listnaté keře

ČSN 46 4750 – Trvalky a skalničky

ČSN 46 4901 – Osivo a sadba – Sadba okrasných dřevin

ČSN 46 4902 – Výpěstky okrasných dřevin – Společná a základní ustanovení

ČSN 83 9001 – Sadovnictví a krajinářství – Terminologie – Základní a odborné definice

ČSN 83 9011 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Práce s půdou

ČSN 83 9021 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Rostliny a jejich výsadba

ČSN 83 9051 – Technologie vegetačních úprav v krajině – Rozvojová a udržovací péče o vegetační prvky

ČSN 83 9061 – Technologie Vegetačních úprav v krajině – Ochrana stromů, porostů a vegetačních ploch

SPPK A02 001:2012 – Výsadba stromů

SPPK A02 002:2013 – Řez stromů

SPPK A02 003:2013 Výsadba a řez keřů a lián

NÁVRH KÁCENÍ A BOURÁNÍ

V rámci nového projektu a úprav na pozemku, bude nutné stávající dřeviny, které jsou biologicky, fyziologicky, růstově nebo mechanicky nevhodné pro vzniklý návrh. Dále budou odstraněny všechny nadzemní i podzemní části dřevin podle výkresu bourání a kácení. Kácení dřevin bude v souladu s ohledem k ostatním rostlinám a dřevinám v zahradě dle standardních postupů a za dodržení předepsaných norem, zákonů a opatření. Nadzemní části budou rozřezány na menší části a odvezeny z pozemku, dále menší části budou zpracované na štěpku a podzemní části budou také odvezeny z pozemku a bude s nimi naloženo podle zákona o odpadech. Nerovnosti vzniklé odstraněním stromů se dorovnájí do roviny, která je na pozemku. Všechny práce budou v souladu s normami, zákony a bezpečnostních opatření. K bouracím pracím připadá příjezdová cesta ke garáži a šlapáková cesta ke vstupu do domu.

TERÉNNÍ ÚPRAVY

V rámci nového návrhu nedojde k velkým terénním změnám. Terénní změny budou pouze spojeny s novými výsadbami, tvorbou nového vodního prvku a realizace nových cest.

SADOVÉ ÚPRAVY

Sadové úpravy proběhnou v podobě výsadby trvalkových záhonů, které v současném stavu chybí. Trvalky v osazovacím plánu jsou naplánovány aby byla proměnlivost po celý rok. Pokácený živý plot nahradí stálezelený plot z bobkovišni pro poskytnutí soukromí od ulice Frágnerova. Proběhne výsadba nových stromů pro vytvoření celkové kompozice na zahradě.

OCHRANA STÁVAJÍCÍCH DŘEVIN V PRŮBĚHU STAVEBNÍCH ÚPRAV

Na pozemku se nachází vzrostlé stromy a keře. Některé z nich je třeba zachovat, jelikož jsou součástí nového návrhu zahrady. Z tohoto důvodu je nutno během realizace nové zahrady dodržovat veškerá ochranná opatření aby nedošlo k poškození rostlin při odstraňování dřevin ke kácení.

V okolí stromů je nutno dodržovat ochranou zónu 1,5 metru od průměru koruny a 2,5 metru od kořenového náběhu. Toto ochranné pásmo je nutné dodržovat i v důsledku příjezdu techniky, aby nedošlo ke zhutnění půdy v okolí kořenů. V tomto okolí je také nutné provádět pouze šetrnou úpravu mechanizací, kterou používat minimálně a nebo úpravy provádět manuálně. Výkopové práce nutno dělat pouze ve vzdálenosti větší než je ochranné pásmo od průměru koruny nebo od aktivní kořenové zóny. Aktivní zóny od kořenového náběhu je 2,5 metrů. Při hloubení nesmí být porušeny kořeny o průměru větším, než jsou 3 centimetry. Při poranění takových kořenů musí být náležitě poranění ošetřeno pomocí růstového stimulatoru nebo u kořenů větších průměrů lze použít prostředek pro ošetření ran. Při přerušení kořenů pouze hladkým řezem. Redukce kořenů nesmí přesáhnout 30 % z celkového kořenového systému stromu.

Při krátkodobém obnažení kořenového systému je nutné udržovat vlhkost pomocí mulčování nebo překrytím. Při obnažení, která trvá déle než týden, je nutné použít kořenovou clonu, abychom kořeny ochránili před vysycháním a vymrzáním. Toto opatření však nelze používat déle než je jedno vegetační období. Kmeny a koruny stromů zajistíme proti mechanickému poškození vyvázáním, bandáží nebo bedněním. Veškeré opatření nutno provádět v souladu s předpisy o ochranném pásmu.

V případě narušení ochranného pásma stromu je nutné materiál navázat maximálně 1 metr od kořenových náběhů a s maximální mocností 40 centimetrů. Zrnitost navedeného materiálu a míra zahuštění nesmí zamezovat provzdušnění půdy a regeneraci poškozených kořenů.

Při nešetrném zacházení nebo při trvalém poklesu spodní vody v důsledku stavby může docházet u starších dřevin k fyziologickým změnám, ztrátě vitality, prosychání, onemocnění a následnému odumření. Tyto projevy se vyskytnou u dřevin do pěti let od ukončení úkonů na pozemku. Všechny uvedené činnosti musí být prováděny v souladu s příslušnými normami ČSN.

VÝSADBA DŘEVIN A ZALOŽENÍ ZÁHONŮ A TRÁVNÍKŮ

Pro navrženou výsadbu je dostatek prostoru a nezasahuje do pásem inženýrských sítí. V rámci hrubých terénních úprav budou řešeny jámy vzniklé po odstranění kácených dřevin. Jámy po těchto dřevinách se zarovnají do roviny. Pozemek je rovinný a bude zachována travnatá plocha. Místa kde bude potřeba se vyseje dle potřeby. V rámci hrubých terénních úprav budou i výkopy pro betonové jezírko u stávající terasy. Vybraná místa musí být připravené tzn. setrně odstraněné plevele, nežádoucí materiály, nevhodnou půdu pro založení záhonu. Stromy sázíme po provedení terénních úprav soliterně na vymezená místa do výsadbových jam s částečnou výměnou zeminy, která je vylepšená o substrát. Stromy pečlivě ukotvíme, zaléváme a přihnojujeme. Keře sázíme soliterně dle návrhu do připravených jam. U keřů není nutné v jámách měnit zeminu. Provedeno bude přihnojení rozpustným hnojivem. U keřů je možnost mulčovat borkou o mocnosti 5-10 cm. Výsadbová jáma pro stromy musí mít velikost 2 krát větší než je kořenový bal. Spodní část jámy je zasypaná původní zeminou. Při sázení musí být kořenový krček v úrovni s rovinou pozemku. Nikdy nesmí být kořenový krček utopený v substrátu. Strom je následně nutné zafixovat ke konstrukci nebo ke kůlu. Zemina do jámy je mixem původní zeminy a substrátu v poměru 1/2 zeminy a 1/2 substrátu.

Během zasypávání přidáme pomalu rozpustné hnojivo. Je lepší jámu postupně prolévat vodou pro lepší sednutí substrátu a půdy. Dojde tak s samozhutnění. Kmen stromu lze obalit jutou. Povrch kořenové misy lze namulčovat hrubě drcenou kůrou v 5 cm vrstvě ale nesmí se utopit kořenový krček.

Při výsadbě keřů je nutné odplevelení půdy a výsadbová jáma musí být 1,5 krát větší než kořenový bal keře. Keře sázíme do mixu zemina do jámy je mixem původní zeminy a substrátu v poměru 1/2 zeminy a 1/2 substrátu. Při výsadbě aplikujeme pomalu rozpustné hnojivo. Po vysazení je nutné řádná závlivka a může být namulčování ve vrstvě 5-8 cm.

V rámci jemných terénních úprav budou založeny nové trvalkové záhony. Trvalky, traviny, cibuloviny sázíme dle výsadbového plánu v určeném sponu. Výsadba probíhá do připravených jamek. Novou výsadbu je nutné opatřit závlivkou. Plochy záhonů lze mulčovat borkou. Trvalky je vhodné je sázet na podzim od září do zámrazu půdy do poloviny listopadu případně po rozmrazení půdy na jaře, platí i pro keře, stromy a stálezelené stromy. Cibuloviny sázíme od poloviny září do poloviny října. Pokud je realizace mimo uvedená období je nutné dbát na zvýšenou péči při suchém letě a při nedostatku srážek. Pokud je trávník někde nedostačující vysejeme nový a to v množství 25g/m².

Výsev trávníků provádíme v období od poloviny června nebo od září do poloviny října. V letních měsících trávník zaléváme vydatněji dle množství dešťových srážek.

Rostliny vysazujeme do jamek, které jsou 1,5x větší než je kořenový bal. Do hloubky dle druhu rostliny do předepsané polohy. Rostliny musí být zdravé bez znaků chorob a škůdců.

VÝSADBA DŘEVIN A ZALOŽENÍ ZÁHONŮ A TRÁVNÍKŮ

Stromy vybíráme 3-7x přesazené, které jsou pěstovány v nám podobných podmínkách. Kořenový bal musí mít odpovídající velikost a plně prokořeněný a nepoškozený. Koruna nového stromu musí být pravidelná a ve tvaru dle druhu stromu. Kmen stromů musí být rovný. Strom celkově musí být zdravý bez chorob a škůdců. Keře by měli být v kontejnerech a měli by mít určitý počet výhonů. Velikost kontejneru by měla odpovídat velikosti nadzemní části. Trvalky a cibuloviny vybíráme také jen ty, které jsou zdravé bez poškození a škůdců.

Výsadbový substrát musí být živný, propustný a bez chemického znečištění. Musí být odolný vůči zhutnění. Každé dva roky je vhodné použití pomalu rozpustné hnojivo.

Při tvorbě jam je nutné zajistit dostatek místa pro růst kořenového systému. Stěny jámy musí být zkosené, rozrušené a navlhčené aby kořeny mohly bez problémů prorůstat. Musíme se ujistit zda do jámy neprosakuje voda. Když nastane tato situace je nutné odstranit příčinu. Kořenový prostor nesmí zasahovat do inženýrských sítí.

DOKONČOVACÍ PRÁCE

Dokončovací péče o vysazené stromy, keře, trvalky a trávníky probíhá až do převzetí zadavatelem. Je nutné dosáhnout stavu, který při následné péči zaručí úspěšný vývoj a zapojení výsadby. Dokončovací péče zahrnuje činnosti, které jsou nutné k dosažení stavu k převzetí. Jedná se o pletí výsadeb, závlahu, sledování výskytu škůdců, kontrolu a opravy ukotvení, ochranu kmenů a při padnou výměnu odumřelých rostlin. Výsadba je připravena k předání v okamžiku ujmoutí.

U výsadeb dřevin lze ujmoutí rozpoznat podle vývoje letorostů, u trvalek podle rašení či kořenění. U plošných výsadeb a drobných keřů je přípustný úhyn do 5 %, pokud navzdory tomuto výpadku působí výsadba zapojeným dojmem.

Dokončovací péče o trávníky či travní koberce má za úkol porost přivést do stavu plného prokořenění k podkladu. Složení trávníku musí odpovídat příslušné směsi dle zadání. Trávník sečeeme dle potřeby, nejčastěji však 1–2x týdně maximálně o 1/3 vzrostlé výšky.

Hnojíme dusíkatými hnojivy, na podzim použijeme hnojivo s obsahem draslíku, které zajistí ochranu proti chorobám. Při zvýšeném obsahu plsti v trávníku provedeme na jaře či na začátku podzimu vertikutaci.

Trávník zavlažujeme dle počasí, většími dávkami vody (10–20 mm/m²) jednou za 3–4 dny. Menšími dávkami zavlažujeme každý den brzy ráno nebo po západu slunce. Závlahu nikdy neprovádíme za plného slunce, abychom předešli úpalu rostlin a rozvoji travních hub, rzi a plísní.

ROZVOJOVÁ PÉČE

V rámci rozvojové péče budou prováděny tvarovací, zdravotní, bezpečnostní řezy. Sečení travní plochy 3x měsíčně ve vegetačním období 18x za rok. Dosazování odumřelých rostlin. Pravidelná závlivka s ohledem na počasí. Pravidelné přihnojování. Pletí a kypření zeminy. Odstranění odumřelých nebo odkvetlých částí rostlin. Provzdušnění trávníků a pískování 3-5 l/m³. Airifikaci provádíme do hloubky 10 cm s hustotou vpichu 200ks/ m². Traviny budou přes zimu svázaný.

DŘEVĚNÁ TERASA

Při tvorbě terasy se nejdříve vykope zemina a uloží se geotextilie. Podél hrany jámy bude kladená ocelová pásovina s trny. Na geotextilii se rozprostře štěrk. Následně je kladena štěrková vrstva s menší frakcí. Na tuto vrstvu jsou kladeny betonové kvádry, na kterých jsou umístěny terčíky, které ponosou hliníkový rošt. Dále budou kladena terasa dřevěná prkna.

JEZÍRKO

Bude proveden výkop a zhotoví se betonové základy pro jezírko. Následně bude do bednění vlit vodostavební beton a armaturou. Po ztvrdnutí betonu bude na dno jezírka uložena vrstva kamínků. Dále se umístí velké kameny.

05.19. Fotografie modelu zahrady u rodinného domu v Nespekách

Obr. 129-fotografie modelu, zdroj:autorka práce

Obr. 130-fotografie modelu, zdroj:autorka práce

Obr. 131-fotografie modelu, zdroj:autorka práce

Obr. 132-fotografie modelu, zdroj:autorka práce

Obr. 133-fotografie modelu, zdroj:autorka práce

Obr. 134-fotografie modelu, zdroj:autorka práce

Bakalářská práce se věnuje návrhu zahrady u architektonicky hodnotné vily v Nespekách. Tento pozemek leží v obci, která je situována u břehu řeky Sázavy. Symbol řeky byl velkou inspirací pro tvorbu návrhu.

V literární rešerši byl nejdříve prozkoumán vývoj zahrady u vil od starověku po současnost. Dále zde byly popsány různé prvky jako například terasy, vodní prvky, cesty a posezení.

V další části literární rešerše byly definovány funkcionalistické vily se svými zahradami od renomovaných architektů, jakými jsou Mies van der Rohe, Le Corbusier, Frank Lloyd Wright a Adolf Loos. Z českých architektů byly pro projekt přínosné stavby od Ladislava Žáka a především tvorba Jaroslava Fragnera. Jeho tři významné vily se nachází v blízkém okolí řešeného pozemku a jsou doceňovány pro svoji nadčasovost. Zahrady u těchto vil dominují reprezentativní částí pro hosty, která je udržovaná a upravovaná. Zadní část zahrad se podobá krajině do takové míry, že vytváří dojem, jako by se do okolní krajiny přímo vplynula.

Poslední kapitola literární rešerše se věnuje dříve zpracovanými návrhy zahradami od studentů z ateliéru B4. Student Ondřej Šindelář se rozhodl pro kompozici z kosterních jehličnatých dřevin doplněných o posezení s pergolou v zahradě. Dále je jeho návrh doplněn kruhovými a zaoblenými záhony. Studentka Eva Spisová zahradu pojala jako volnou plochu s dominantním altánem kruhového tvaru.

Ve svém návrhu jsem se rozhodla zvolit jiný přístup a pergolu ani jehličnaté stromy do něj nezahrnovat. Využila jsem lehké textury a jednoduché tvary záhonů, které jsou podpořeny tvary cest a celkového okolí.

Velkou inspirací pro můj návrh zahrady byl pavilon v Barceloně od Miese van der Roheho. U této stavby se nachází vodní plocha, která slouží jako přírodní zrcadlo a přenesla tak na pozemek stavbu podruhé. Na dně vodního prvku jsou uloženy kamínky. Další velkou inspirací byl tvar řeky Sázavy, který obtéká čtvrt řešeného pozemku a dále pramen řeky Sázavy a Stvořidla se svými velkými valouny.

07 Závěr

Návrh rodinné zahrady u vily v Nespekách vyplývá z poznatků literární rešerše, která se zabývala vývojem zahrad u vil, prvky v zahradě a také zahradami u funkcionalistických staveb.

Funkčnost kompozice zahrady byla docílena vhodným rozmístěním prvků v zahradě a výběrem sortimentu. Díky tomu je zahrada efektivní po celý rok a byl tak naplněn první cíl této bakalářské práce.

Manžel vyrůstal v okolí řeky Sázavy a již od útlého dětství věděl, že jednou chce žít v domě v blízkosti vodního toku spolu se svou rodinou. Otázka, jak vnést právě symbol řeky Sázavy do zahrady, byla specifickým a zároveň primárním požadavkem rodiny.

K domu byl proto připojen pramen řeky Sázavy, který je inspirovaný velkým bazénem u pavilonu v Barceloně od Miese van der Roeho. Pramen řeky Sázavy je znázorněn pomocí malého vodopádu a kameny uloženými ve vodě, které odkazují na Stvořidla. Záhon, který obklopuje terasu, má stejný tvar jako řeka. Zahrada byla navržena podle potřeb rodiny a jejich preferencí. Podařilo se tak naplnit i druhý cíl práce.

Pro vytvoření reprezentativního vzhledu zahrady byly využity poznatky z literární rešerše zaměřující se na zahrady u vil od renomovaných architektů, které byly inspirací pro celkový návrh projektu zahrady.

08 Použitá literatura

1. **Alexander R, Myers R.** 2017. The Essential Garden Design Workbook. Timber press,
2. **Architekt .** 1998. Obec architektů, Praha.
3. **Bíba T.** 2009. Kámen v okrasné zahradě. Grada, Praha.
4. **Brookes J.** 2002 Garden masterclass. DK ADULT, London.
5. **Brookes J.** 1994. Garden design book. DK ADULT, London.
6. **Cohen, Jean-Luis.** Le Corbusier. Taschen, 2005.
7. **Doležal V.** 2006. Malá vodní díla. Era, Brno.
8. **Dvořák J.** 2020. Bydlíme v zahradě-zafidte si pokoj pod modrým nebem. Burda,
9. **Dvořák M.** 1976. Stavby a architektura v zahradách. Praha: Polytechnická knižnice, Praha.
10. **Dvořáková D.** 2013. Ladislav Žák. Arbor vitae, Praha.
11. **Fassati T.** 2008. Z Benešova architekturou 20. století. Benešov: Muzeum umění a designu Benešov, Benešov
12. **Fierlinger O.** 1938. Zahrada a obydlí. Jan Laichter, Praha.
13. **Francis A.** 2000. Easy Water Gardens. Marsall Edition,
14. **Frágner B, Kotalk J, Novotný J, Ryndova S, Švácha R, Valchařová V,** 1999. Jaroslav Frágner, náčrty a plány. Galerie Jaroslava Frágnera, Praha.,
15. **Graham V.** 1998. Key Moments In Architecture: The Evolution Of The City, Hamlyn
16. **Hermanová H, Koukalová Š, Novotná E, Podrazil J, Schmelzová R, Švácha R.** 2010.Slavné vily Středočeského kraje. Foibos, Praha.
17. **Hessayon D. G.** 1993. The Rock & Water Garden Expert. Expert
18. **Hessayon, D. G.** 2000. The Lawn Expert. Londýn : Transworld Publishing, London.
19. **Himmelhuber P.** 2011. Terrassen und Decks: aus Holz selbst gebaut. Oekobuch,
20. **Hollingsworth M.** 1988. Architecture of the Twentieth century. Smithmark Publisher, London.
21. **Horst A.** 1996. Garden Ponds and Water Features. Rebo, London.
22. **Jebavý M, Pšenička F.** 2010. Pergoly a přístřešky. Grada, Praha.
23. **Jelínková M, Ondřej J, Velgel P.** 1997. Obytná zahrada. Paradise studio, Hradec Králové
24. **Kalmus U.** 1997. Gewässer im Garten. Teiche, Bäche, Springbrunnen. Taschenbuch, Hamburk.
25. **Kalusok M.** 2003. Schnellkurs Gartenkunst. Dumont, Germany.
26. **Key R.** 2001. Garden DIY Surfaces. Murdoch Books, United Kingdom.
27. **Kouselka P.** 2007. Slavné pražské vily. Foibos, Praha.
28. **Kratochvíl P.** 1999. Česká architektura 1989-1999. Prostor - architektura, interiér, design, Praha.
29. **Kudělka Z, Teplý L.** 2001. Vila Tugendhat. Fotep, Brno.
30. **Leffler F.** 2017. Žijte ve své zahradě . Host, Brno.
31. **Leffler F.** 2019. Zelené pokoje. Host, Brno.
32. **Loos A.** 2000. Müller vila.
33. **Mareček J.** 2022. Zahradní a krajinářská architektura. Česká zemědělská univerzita, Praha.
34. **Mchoy P.** 1998. The ultimate garden planner. Unkno,
35. **Michálková R.** 2021. Zahradní architektura. Profi Press,
36. **Newbury T.** 2004. Garden Design Bible. Octopus Publishing Group Ltd, London.
37. **Oudolf P, Gerritsen H.** 2019. Planting the Natural Garden. Portland : Timber Press,
38. **Otruba I.** 2002. Zahradní architektura pro střední a vysoké školy. ERA, Brno.
39. **Pfeiffer B.** 2004. Wright.Taschen,
40. **Platovská M, Sedláková R.** 2004.Architekt Ladislav Lábus.Galerie Jaroslava Frágnera, Praha.
41. **Prath-krejčová I.** 2020. Zahrada přírodní, okrasná, užitková .Grada, Praha.
42. **Rittweger H.** 1996. Das Buch der Hausgärten – Buch gebraucht kaufen Blottner Verlag e.K., Taunusstein.
43. **Sarnitz A.** 2004. LOOS. Taschen, Köln.
44. **Stejskalová J.** 2014. Architektura moderních zahrad. Grada, Praha.
45. **Škrobánek F.** 1925.Vilové zahrady. Československé zahradnické listy,
46. **Šonský D.** 2005.Zahradní posezení. ERA group spol. s.r.o.,Praha.
47. **Vávra J.** 2001. Od impresionismu k modern. Nakladatelství Olomouc , Olomouc.
48. **Zámečník R.** 2016. Vilové zahrady Otokara Fierlingera. Národní památkový ústav, Kroměříš
49. **Zimmermanová C.** 2007. Mies van der Rohe. Taschen,
50. INTERNETOVÉ ZDROJE:
 51. ateliér Schlitz. [Online],[cit. 2023-02-22] <http://www.astonet.cz/soukrome-zahrady-vonoklasy-442.html>.
 52. Lábus, Ladislav. Fa.cvut . [Online] ,[cit. 2023-01-16] <https://www.fa.cvut.cz/cs/fakulta/lide/250-ladislav-labus/zivotopis>.
 53. VÚMOP. 2022. eKatalog BPEJ [online] Dostupné z: <https://bpej.vumop.cz/>
 54. www.snazzymaps.com
 55. <https://www.nespeky.com/>

Grafické výstupy byly zpracovány autorkou práce v programech AutoCAD, Revit, Lumion, Procreate, Sketchup, InDesign

SEZNAM OBRÁZKŮ

obr. 01: Fallingwater house, zdroj: www.archizone.cz
obr. 02: Fallingwater house, zdroj: www.archizone.cz
obr. 03: Dům Lange a Ester, zdroj: www.en.wikiarquitectura.com
obr. 04: Pávilon v Barceloně, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 05: Pávilon v Barceloně, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 06: Vila Tugendhat, zdroj: www.e15.cz
obr. 07: Vila Tugendhat, zdroj: www.atelierkrejcirikovi.cz
obr. 08: Farnsworth house, zdroj: www.svet-bydleni.cz
obr. 09: Farnsworth house, zdroj: www.archizone.cz
obr. 10: Schückova vila, zdroj: www.slavnevely.cz
obr. 11: Schückova vila, zdroj: www.slavnevely.cz
obr. 12: Paličkova vila, zdroj: www.e15.cz
obr. 13: Paličkova vila, zdroj: www.prazdnedomy.cz
obr. 14: Müllerova vila, zdroj: www.academia.cz
obr. 15: Müllerova vila, zdroj: www.adolfoos.cz
obr. 16: Dům Spanner, zdroj: www.thecharnelhouse.org
obr. 17: Dům Khuner, zdroj: www.ajar.arena-architecture.eu
obr. 18: Vila La Roche-Jeanneret, zdroj: www.fondationlecorbusier.fr
obr. 19: Vila Le-Lac, zdroj: www.es-wikipedia.com
obr. 20: Vila Le-Lac, zdroj: www.elledecor.com
obr. 21: Vila Savoye, zdroj: www.parizpropokrocile.com
obr. 22: Dům Miroslava Hajna, zdroj: www.architectureweek.cz
obr. 23: Vila Lídy Baarové, zdroj: www.architectureweek.cz
obr. 24: Orvila, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 25: Movila, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 26: Letní dům Milady Mayerové, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 27: Domek Jiřího Frágnera, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 28: Buvila, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 29: Budilova vila v Kolíně, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 30: Vila Vonoklasy, zdroj: www.astonet.cz
obr. 31: Vila Vonoklasy, zdroj: www.astonet.cz
obr. 32: Rodinný dům v Podbabě se studiem, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 33: Minulé návrhy zahrady Nespeky, zdroj: student Ondřej Šindelář ateliéru B4 zimní semestr 2020/2021
obr. 34: Minulé návrhy zahrady Nespeky, zdroj: studentka Eva Spisová ateliéru B4 zimní semestr 2020/2021
obr. 35: Mapy České republiky, zdroj: www.mapaceskerepubliky.cz
obr. 36: Mapy Středočeského kraje, zdroj: www.3mapy.cz
obr. 37: historické fotografie, zdroj: www.nespeky.com
obr. 37.1: historické fotografie, zdroj: www.nespeky.com
obr. 37.2: historické fotografie, zdroj: www.nespeky.com
obr. 38: Orvila, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 39: Letní dům Milady Mayerové, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 40: Movila, zdroj: www.barrandov1928.cz
obr. 41: Domek Jiřího Frágnera, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 42: Kostel sv. Bartoloměje , zdroj: www.nespeky.com
obr. 43: Kaplička Panny Marie , zdroj: www.nespeky.com
obr. 44: historické mapy , zdroj: www.mza.cz
obr. 45: historické mapy , zdroj: www.mza.cz
obr. 46: historické mapy , zdroj: www.mapy.cz
obr. 47: historické mapy , zdroj: www.mapy.cz

obr. 48: Mapa širších vztahů , zdroj: www.cuzk.cz, grafika autorka práce
obr. 49: Dopravní mapa , zdroj: www.mapy.cz, grafika autorka práce
obr. 50: Zeleně v okolí , zdroj: mapomat, grafika autorka práce
obr. 51: Povodňová mapy , zdroj: mapomat, grafika autorka práce
obr. 52: Vodní toky , zdroj: www.snazzymaps.com, grafika autorka práce
obr. 53: Klima v okolí, zdroj: mapomat, grafika autorka práce
obr. 54: Geologie v okolí, zdroj: mapy.geology.cz, grafika autorka práce
obr. 55: Územní plán, zdroj: www.nespeky.com
obr. 56: Analýza pozemku , zdroj: autorka práce
obr. 57: Dendrologie na pozemku, zdroj: autorka práce
obr. 58: Analýza výhledů, zdroj: autorka práce
obr. 59: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 60: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 61: Fotodokumentace zahrady, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 62: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 63: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 64: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 65: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 66: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 67: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 68: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 69: Fotodokumentace zahrady, zdroj: studenti ateliéru B4 z minulých let
obr. 70: Půdorys domu, zdroj: autorka práce, převzato archiweb
obr. 71: Rodina, zdroj: cz.depositphotos
obr. 72: Fotodokumentace domu, zdroj: www.archiweb.cz
obr. 73: Koncept skica, zdroj: autorka práce
obr. 74: Koncept skica, zdroj: autorka práce
obr. 75: Koncept skica, zdroj: autorka práce
obr. 76: Koncept skica, zdroj: autorka práce
obr. 77: Kácení na pozemku, zdroj: autorka práce
obr. 78: Barevná studie, zdroj: autorka práce
obr. 79: Stvořidla, zdroj: autorka práce
obr. 80: Mapa řeky Sázavy, zdroj: www.mapy.cz
obr. 81: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 82: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 83: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 84: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 85: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 86: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 87: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 88: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 89: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 90: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 91: Moodboard, zdroj: www.pinterest.com
obr. 92: Řezopohled, zdroj: autorka práce
obr. 93: Vyznačení řezopohledu, zdroj: autorka práce
obr. 94: Vizualizace, zdroj: autorka práce
obr. 95: Vizualizace, zdroj: autorka práce
obr. 96: Vizualizace, zdroj: autorka práce

SEZNAM OBRÁZKŮ

obr. 97: Vizualizace, zdroj: autorka práce
obr. 98: Vizualizace, zdroj: autorka práce
obr. 99: Vizualizace, zdroj: autorka práce
obr. 100: Vizualizace, zdroj: autorka práce
obr. 101: Axonometrie, zdroj: autorka práce
obr. 102: Axonometrie, zdroj: autorka práce
obr. 103: Axonometrie, zdroj: autorka práce
obr. 104: Vizualizace jaro, zdroj: autorka práce
obr. 105: Vizualizace léto, zdroj: autorka práce
obr. 106: Vizualizace podzim, zdroj: autorka práce
obr. 107: Vizualizace zima, zdroj: autorka práce
obr. 108: Sortiment rostlin, zdroje:

Achillea fillipendulina 'Parker's Variety' -zdroj: www.zcstrakovo.cz
Allium aflatunense - zdroj: www.semena.cz
Calamintha nepeta -zdroj: www.zahradnictvikulichovi.cz
Carex muskingumensis -zdroj: www.bloemenhuis.be
Echinacea purpurea- zdroj: www.zahradnictvi-flos.cz
Festuca glauca -zdroj: www.hnojivapraha.cz
Gaura lindemaniai -zdroj: www.zahradnictvi-eden.cz
Geranium macrorrhizum 'Olympos' -zdroj: www.zahradnictvi-flos.cz
Geranium macrorrhizum -zdroj: www.gardenia.net
Lavandula angustifolia -zdroj: www.zahradnictvikulichovi.cz
Pennisetum alupecuroides 'Little bunny' -zdroj: www.moravske-sady.cz
Perovskia atriplicifolia- zdroj: www.zahradnictvi-flos.cz
Sedum spectabile 'Brilliant' -zdroj: www.rostlinky.cz
Stipa tenuissima -zdroj: www.gardenia.net
Verbena bonariensi -zdroj: www.gardenia.net
Vinca minor -zdroj: www.zahradnictvi-eden.cz
Thymus serpyllum -zdroj: www.basik.cz

obr. 109: Jarní efekt, zdroj: www.pinterest.cz
Letní efekt, zdroj: www.pinterest.cz
Podzimní efekt, zdroj: www.pinterest.cz
Zimní efekt, zdroj: www.pinterest.cz
obr. 110: Dendrologie v zahradě, zdroj: autorka práce

obr 111: Sortiment dřevin, zdroje:

Aesculus hippocastanum 'Laciniata' - zdroj: www.zelen.cz
Acer platanoides - zdroj: www.todoarboles.com
Amelanchier lamackii - zdroj: www.hnojivapraha.cz
Betula pendula - zdroj: www.zesemen.cz
Betula utilis jacquemontii- zdroj: www.ekozahradnictvi.cz
Cornus sanguinea 'Winter flame' - zdroj: www.zahradnictvi-flos.cz
Magnolia x loebneri - zdroj: www.landscapeplants.oregonstate.edu
Malus domestica - zdroj: www.plantsandlandscapes.com.au
Malus kirghisorum - zdroj: www.zahradnictvi-spomysl.cz
Prunus laurocerasus - zdroj: www.modernizahrada.com

SEZNAM OBRÁZKŮ

obr. 112: Osazovací plán, zdroj: autorka práce
obr. 113: Osazovací plán, zdroj: autorka práce
obr. 114: Lokalizace záhonů, zdroj: autorka práce
obr. 115: Osazovací plán, zdroj: autorka práce
obr. 116: Lokalizace záhonů, zdroj: autorka práce
obr. 117: Osazovací plán, zdroj: autorka práce
obr. 118: Osazovací plán, zdroj: autorka práce
obr. 119: Lokalizace záhonů, zdroj: autorka práce
obr. 120: Osazovací plán, zdroj: autorka práce
obr. 121: Lokalizace záhonů, zdroj: autorka práce
obr. 122: Půdorys zahrady s vyznačeným vodním prvkem, zdroj: autorka práce
obr. 123: Detail jezírka, zdroj: autorka práce
obr. 124: Detail jezírka, zdroj: autorka práce
obr. 125: Půdorys jezírka, zdroj: autorka práce
obr. 126: Řez cesty, zdroj: (Jebavý, Pšenička 2010)
obr. 127: Detail terasy, zdroj: konzultace s firmou Truhlářství dřevo-studio
obr. 128: Řez cesty, zdroj: (Jebavý, Pšenička 2010)
obr. 129: Fotografie modelu, zdroj: autorka práce
obr. 130: Fotografie modelu, zdroj: autorka práce
obr. 131: Fotografie modelu, zdroj: autorka práce
obr. 132: Fotografie modelu, zdroj: autorka práce
obr. 133: Fotografie modelu, zdroj: autorka práce
obr. 134: Fotografie modelu, zdroj: autorka práce

10

Seznam tabulek

SEZNAM TABULEK

- tab. 01: SWOT analýza zdroj: autorka práce
- tab. 02: Počet stromů, zdroj: autorka práce
- tab. 03: Doba a barva kvetení, zdroj: autorka práce
- tab. 04: Dendrologie, zdroj: autorka práce
- tab. 05: Ceny rostlin, počet rostlin, zdroj: autorka práce
- tab. 06: Rozpočet, zdroj: autorka práce